

Ένθετο Α:

Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης για τους Νέους: Επάγγελμα, Αποστολή, Κοινωνική Ευθύνη

Ένθετο Β:

Τα Μηνύματα των Ομιλητών μας

ΜΗΝΥΜΑ ΕΚΔΟΤΗ

Άγγελος Παγκράτης
Ιδρυτής και Πρόεδρος ΔΣ της ΑΛΛΗΛΟΝ
Πρώην Επιτετραμμένος της ΕΕ στις ΗΠΑ και πρώην πρέσβης της ΕΕ
στην Αργεντινή και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου
[Angelos Pangratis | LinkedIn](#)

Αγαπητές φίλες και αγαπητοί φίλοι,

Με το **19ο τεύχος** του e-Άλληλον συνεχίζουμε το ταξίδι που ξεκινήσαμε πριν τέσσερα χρόνια: να αναδεικνύουμε το δημιουργικό πρόσωπο του παγκόσμιου ελληνισμού και να ενώνουμε Έλληνες που συνεργάζονται, στηρίζουν και προσοδεύουν μαζί.

Οι τελευταίοι μήνες υπήρξαν πλούσιοι σε δράσεις. Η ΑΛΛΗΛΟΝ άνοιξε νέους διαύλους με πανεπιστήμια και διεθνείς οργανισμούς και πραγματοποίησε εκδηλώσεις που αφήνουν ισχυρό αποτύπωμα. Κορυφαία στιγμή η **πρώτη μας εκδήλωση στη Νέα Υόρκη**, μια στρατηγική επένδυση στο μέλλον του ελληνισμού και των νέων μας. Παράλληλα, οι συνεδρίες mentoring και η σχετική στήριξη των νέων μας συνεχίζουν να αυξάνονται δυναμικά.

Το παρόν τεύχος αντικατοπτρίζει αυτή τη ζωντάνια. Αναφερόμαστε ενδεικτικά σε τρία μόνο μέρη του:

- Το **Θεματικό Ένθετο «Ασφάλεια»**, με προσκεκλημένο εκδότη και συντονιστή τον **Νικόλαο Χατζόπουλο**, αναδεικνύει τις κεντρικές προκλήσεις της ασφάλειας για την μοντέρνα κοινωνία, τις επαγγελματικές ευκαιρίες που δημιουργούνται και την έλξη των νέων στα σχετικά επαγγέλματα.
- Το άρθρο του **Κώστα Σαχπάζη** και της **Κωνσταντίνας Σαχπάζη** (2ο μέρος) διερευνά με αξιοσημείωτο τρόπο την πελώρια σημαντική για το μέλλον της Ελλάδος «κρίσιμη σχέση μεταξύ της ενεργειακής μετάβασης και της εκμετάλλευσης των ορυκτών και φυσικών πόρων στην Ελλάδα» με στόχο την χάραξη μιας πορείας προς μια βιώσιμη οικονομία.
- Ο **Βασίλειος Στοΐδης** μοιράζεται πολύτιμη εμπειρία για τη μετάβαση «Από την Ιδέα στην Κερδοφορία» στον χώρο της τεχνολογικής επιχειρηματικότητας.

Πλάι σε αυτά, δεκάδες ακόμη συμβολές εμπλουτίζουν τον διάλογο για την Ελλάδα και τον ελληνισμό της διασποράς.

Θερμές ευχαριστίες σε όλους όσους συνέβαλαν στη δημιουργία αυτού του τεύχους – συγγραφείς, συντονιστές, επιμελητές – για το μεράκι και την έμπνευσή τους.

Η αποστολή μας παραμένει σαφής: να χτίζουμε πνεύμα αλληλεγγύης και αλληλοϋποστήριξης στον επαγγελματικό στίβο, να στηρίζουμε ιδιαίτερα τους νέους μας, να ενισχύουμε την παρουσία των Ελλήνων σε διεθνή κέντρα αποφάσεων και να καλλιεργούμε ένα δίκτυο που στηρίζεται σε αξίες, συνεργασία και δημιουργία κυρίως στις τεχνολογίες του μέλλοντος. Σας καλώ να συνεχίσετε να συμμετέχετε ενεργά ως μέντορες, αρθρογράφοι και συνοδοιπόροι.

Μαζί, χτίζουμε έναν ελληνισμό που αντέχει, εξελίσσεται και δημιουργεί ξανά.

Με θερμούς χαιρετισμούς,

Άγγελος Παγκράτης
Εκδότης e-Άλληλον
Ιδρυτής & Πρόεδρος ΑΛΛΗΛΟΝ

02 Μήνυμα Εκδότη
Άγγελος Παγκράτης

03 Περιεχόμενα

04 Γενικά Άρθρα

05 Η ελληνική πρόκληση του brain drain: Μεταξύ μετανάστευσης και μεταρρύθμισης
Αρχοντούλα Μπαρούδα

08 Οι πέντε «νόμοι» της ζωής
Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

10 Has climate change been securitized sufficiently?
Agathangelos Stavrropoulos

17 Η τάξη ως κοινότητα - Στο ρόλο της μέντορα και εκπαιδευτριάς στα ΣΑΕΚ
Μαλαματένια Προκαλάμου

20 Ενεργειακή μετάβαση και εκμετάλλευση ορυκτών και φυσικών πόρων στην Ελλάδα - Η πορεία προς μια βιώσιμη οικονομία - Μέρος 2
Δρ. Κώστας Σαχπάζης Κωνσταντίνα Σαχπάζη

24 Νέοι και τοπική αυτοδιοίκηση - Μια σχέση που πρέπει να ενδυναμωθεί με νέα εργαλεία και πολιτικές.
Μπάμπης Παπαϊωάννου

29 Ο εθελοντισμός στην Αλβανία - Από το καταναγκαστικό κράτος στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό
Γεωργία Κ.Χρονοπούλου

31 Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης για τους Νέους: Επάγγελμα, Αποστολή, Κοινωνική Ευθύνη

32 Μήνυμα Προσκεκλημένου Εκδότη
Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης για τους Νέους: Επάγγελμα, Αποστολή, Κοινωνική Ευθύνη
Νικόλαος Ε. Χατζόπουλος

33 Η ασφάλεια ως πόλος έλξης για τους νέους, αποτελεί δείγμα αντοχής στην αποσύνθεση
Μερτσιωτάκης Δημήτριος

36 Νέες προοπτικές επαγγελματικής ένταξης των νέων στον τομέα της ασφάλειας
Ιωάννης Π. Κουρσιούμης

39 Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης για τους Νέους: Επάγγελμα, Αποστολή, Κοινωνική Ευθύνη
Νικόλαος Ε. Χατζόπουλος

46 Τα Μηνύματα των Ομιλητών μας

47 Η πρώτη εκδήλωση της ΑΛΛΗΛΟΝ στη Νέα Υόρκη
Άγγελος Παγκράτης

49 ΑΛΛΗΛΟΝ 2019-2025: Πορεία, Αρχές και Αξίες, Συνεργασίες και Πρόσκληση
Άγγελος Παγκράτης

51 Από την ιδέα στην κερδοφορία
Βασίλειος Στοΐδης

53 European Defence: From financing innovation to ensuring the necessary skills to support it. Part II
Michalis Ketselidis

55 Μέντορες Επιχειρηματικότητας - Σπουδών και Καριέρας

56 Μέντορες Καριέρας και Young Mentors

57 Αντι Επιλόγου: Ο θεσμός των Ευρωπαϊκών
Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

58 Λόγια Σοφίας

Impressum

ΕΚΔΟΤΗΣ:

ΑΛΛΗΛΟΝnet
Άγγελος Παγκράτης

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΑΛΛΗΛΟΝNet
Εθνική Οδός Λευκίμης 6, Κέρκυρα, Ελλάδα

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:

Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Αργύρης Νταμπανλής

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Δημήτρης Ηλιόπουλος,
Κλεάνθης Γαβριηλίδης,
Όλγα Κοσμίδου

ΟΜΑΔΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Αλέξανδρος Παγκράτης

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ & ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:

Χριστίνα Μπαγκάκη

EMAIL ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

periodiko@allilonet.gr

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:

<https://allilonnet.com/>

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/company/allilon/>

ISSN: 2732-7701

COVER & BACKCOVER:

shared by creators on pexels.com (royalty free)

Γενικά Άρθρα

«Λαμπάδια ἔχοντες διαδώσουσιν ἀλλήλοις»

(Οι φέροντες τις δάδες τις μεταλαμπαδεύουν ο ένας στον άλλον). Φράση από την «Πολιτεία» του Πλάτωνος, στη μετατροπή της εισόδου στο Πανεπιστήμιο του Yale.

Το περιοδικό υποστηρίζει και προωθεί τους στόχους της ΑΜΗΛΟΝ με τα γενικά, τα θεματικά (ένθετα) και άλλα άρθρα του κάθε τεύχους. Οι κύριοι στόχοι της ΑΜΗΛΟΝ είναι:

1ος στόχος: Να υποστηρίζει ατομικά τις προσπάθειες των μελών μας και ιδίως των νέων μας που προετοιμάζονται και αγωνίζονται για ένα καλύτερο επαγγελματικό μέλλον.

2ος στόχος: Να κτίζει συνοχή και πνεύμα εθελοντισμού, αλληλεγγύης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των μελών της καθώς και με άλλους φορείς με τους οποίους συνεργάζεται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

3ος στόχος: Να συμβάλει, μέσα σε ένα διεθνές πλαίσιο τεχνολογικής επιτάχυνσης, αλλά και τριβών, συγκρούσεων και ανατροπών στην απαραίτητη προετοιμασία και προσαρμογή, μελών και συνεργατών και, ευρύτερα, στην πρόοδο και ανθεκτικότητα της Ελλάδας και του Ελληνισμού.

Η ελληνική πρόκληση του brain drain: Μεταξύ μετανάστευσης και μεταρρύθμισης

Αρχοντούλα Μπαρούδα
Μέντορας Brain Gain, Σπουδών και Σταδιοδρομίας ΑΛΛΗΛΟΝ
Υποψήφια Διδάκτωρ, Κοινωνική ερευνήτρια
[Archontoula Barouda | LinkedIn](#)

Η Ελλάδα συνεχίζει να υφίσταται σημαντικές συνέπειες από το φαινόμενο της «διαρροής εγκεφάλων» (brain drain), δηλαδή της μετανάστευσης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού προς το εξωτερικό. Παρά τις πρώτες ενδείξεις επιστροφής, η παλιννόστηση παραμένει αποσπασματική και χωρίς σταθερό χαρακτήρα. Το παρόν άρθρο επιχειρεί μια συνοπτική περιγραφή του φαινομένου, με βάση τις πιο πρόσφατες έρευνες, με στόχο να ενισχύσει τη δημόσια συζήτηση γύρω από ουσιαστικές λύσεις και πολιτικές που θα μπορούσαν να μετατρέψουν τη «διαρροή» σε επιστροφή, όχι μόνο ανθρώπων, αλλά και γνώσης, καινοτομίας και προοπτικής στην χώρα.

Το Φαινόμενο και η Έκτασή του

Η έννοια του brain drain – της «διαρροής εγκεφάλων» – απέκτησε ιδιαίτερη σημασία στην ελληνική δημόσια σφαίρα κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Από το 2010 έως το 2022, εγκατέλειψαν τη χώρα περίπου 1,08 εκατομμύρια άτομα από τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό, εκ των οποίων οι 633.000 ήταν ηλικίας 25–44 ετών ([Eurostat](#), [ENA 2024](#)). Ενδεικτικό της έκτασης του φαινομένου είναι ότι οι Έλληνες πτυχιούχοι στις χώρες ΕΖΕΣ (ΕΕ + Ελβετία, Νορβηγία, Ισλανδία, Λιχτενστάιν) σχεδόν διπλασιάστηκαν μεταξύ 2013 και 2023 ([Μιχαηλίδης 2024](#)).

Η παλιννόστηση αυξήθηκε μετά την πανδημία, χωρίς να αποτελεί σταθερή τάση. Το 2023 σημειώθηκε για πρώτη φορά θετικό ισοζύγιο, με 350.000 περίπου Έλληνες που είχαν εγκαταλείψει την χώρα την περίοδο της κρίσης έχει επιστρέψει, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της [Eurostat](#). Ωστόσο, η

πλειοψηφία όσων επέστρεψαν φαίνεται να αντιμετωπίζει οικονομική δυσχέρεια. Ενδεικτικά, το 53% αμείβεται με λιγότερα από 1.500 ευρώ μεικτά και το 68% αποτιμά αρνητικά το εργασιακό περιβάλλον ([ΕΚΤ 2024](#)).

Η πρόσφατη έρευνα του [Χαροκόπειου Πανεπιστημίου \(2024\)](#) επιβεβαιώνει τα περιορισμένα κίνητρα επιστροφής των Ελλήνων επιστημόνων του εξωτερικού. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της τελευταίας, οι περισσότεροι επιστρέφουν για προσωπικούς ή οικογενειακούς λόγους, ενώ στην ελληνική αγορά εργασίας βλέπουν σημαντική μείωση τόσο στις αποδοχές όσο την επαγγελματική τους εξέλιξη. Ενδεικτικά, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύθηκαν στο [in.gr](#), το 78% των Ελλήνων επιστημόνων που ζουν στο εξωτερικό δηλώνει ότι κερδίζει πάνω από 2.000 ευρώ μηνιαίως, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στους επαναπατρισθέντες περιορίζεται μόλις στο 22%.

Τα ευρήματα αυτά ενισχύονται και από την πρόσφατη ανάλυση της [Metron Analysis \(2025\)](#). Μόνο το 21% όσων εργάζονται στην Ελλάδα δηλώνει ότι καταφέρει να αποταμιεύει, σε αντίθεση με το 89% των Ελλήνων που ζουν και εργάζονται στο εξωτερικό. Επιπλέον, οι βασικότεροι λόγοι που ωθούν τους Έλληνες να φύγουν από τη χώρα είναι οι υψηλότερες αποδοχές, οι καλύτερες συνθήκες εργασίας και η εντονότερη παρουσία αξιοκρατίας στο εξωτερικό. Είναι χαρακτηριστικό ότι η συντριπτική πλειονότητα (85%) δεν εκφράζει πρόθεση επιστροφής τα επόμενα 1–2 χρόνια, ενώ και σε αυτή την έρευνα επιβεβαιώνεται ότι όσοι τελικά επέστρεψαν το έκαναν, κυρίως, για προσωπικούς ή οικογενειακούς λόγους.

Επιπτώσεις του φαινομένου στην χώρα

Η «διαρροή εγκεφάλων» συνιστά μια πολυδιάστατη κρίση για την ελληνική κοινωνία και οικονομία. Από δημοσιονομική σκοπιά, συνεπάγεται άμεση απώλεια επενδύσεων που έχει πραγματοποιήσει το κράτος για την εκπαίδευση των νέων, με το κόστος εκπαίδευσης και κοινωνικών υποδομών να μετατρέπεται σε όφελος για άλλες οικονομίες. Σύμφωνα με την μελέτη του καθηγητή του ΕΜΠ, [Σπύρου Παπαευθυμίου \(2018\)](#), το συνολικό κόστος του brain drain την περίοδο 2008–2016 ανήλθε σε 25,91 δισ. ευρώ, δηλαδή περίπου το 1,8% του ΑΕΠ.

Σε επίπεδο αγοράς εργασίας, το φαινόμενο δημιουργεί σημαντικά κενά σε εξειδικευμένα επαγγέλματα και νέες τεχνολογίες. Αυτό δε σημαίνει μόνο αδυναμία κάλυψης θέσεων εργασίας, αλλά και αδυναμία της χώρας να καινοτομεί, να προσαρμόζεται και να ανταποκρίνεται στις νέες προκλήσεις ([inForum 2025](#)).

Το φαινόμενο έχει επίσης άμεσο αντίκτυπο στο δημογραφικό πρόβλημα που ήδη αντιμετωπίζει η Ελλάδα. Η διαρκής έξοδος νέων ανθρώπων οδηγεί σε αλλοίωση του πληθυσμιακού προφίλ και αύξηση του μέσου όρου ηλικίας. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της [ΕΛΣΤΑΤ](#), ο πληθυσμός της χώρας μειώνεται σταθερά από το 2011 και μετά, ενώ το 2022 καταγράφηκε για πρώτη φορά ιστορικό χαμηλό γεννήσεων με λιγότερα από 80.000 παιδιά. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της [Eurostat](#), η Ελλάδα έχει έναν από τους πιο γερασμένους πληθυσμούς στην Ευρώπη, με 7% άνω των 80 ετών και περίπου 23% άνω των 65.

Επιπλέον, η έλλειψη προοπτικής για τους νέους ενισχύει το αίσθημα αποξένωσης και μειώνει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς και τη δημοκρατία. Παράλληλα, δημιουργείται ένα πολιτισμικό ρήγμα μεταξύ όσων μένουν και όσων φεύγουν, με διαφορετικά πρότυπα εργασίας, αξιών και επιδιώξεων. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει το εύρημα ότι η μετανάστευση, ιδίως προς ευρωπαϊκές χώρες, επιταχύνει την ανάδυση ταυτοτήτων με έντονο ευρωπαϊκό χαρακτήρα, περιορίζοντας σταδιακά τη μονοδιάστατη "εθνική" ταυτότητα, τάση που εμφανίζεται λιγότερο έντονα σε όσους παραμένουν εντός της χώρας ([MetronAnalysis2025](#)).

Πολιτικές και Πρωτοβουλίες για την Αντιμετώπιση του Brain Drain

Ενδεικτικά αναφέρονται ορισμένες από τις τρέχουσες εθνικές και πανευρωπαϊκές δράσεις:

- [Rebrain Greece](#): Εθνική πρωτοβουλία, που ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2019 για την επιστροφή εξειδικευμένων επιστημόνων στην Ελλάδα. Επεκτάθηκε σε διεπιστημονική ομάδα με στοχευμένες δράσεις κατάρτισης. Ενδεικτική αποτελεί η δημιουργία [ψηφιακής πλατφόρμας](#) για τη διασύνδεση εργαζομένων που διαμένουν εντός και εκτός Ελλάδος με την εγχώρια αγορά εργασίας.
- [Φορολογικά Κίνητρα](#): Φυσικά πρόσωπα που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα και είτε προσλαμβάνονται σε νέες θέσεις εργασίας είτε ξεκινούν επιχειρηματική δραστηριότητα, απαλλάσσονται, υπό προϋποθέσεις, από τον φόρο εισοδήματος για το 50% των εισοδημάτων που αποκτούν στην Ελλάδα για επτά έτη.
- Δράσεις Δικτύωσης στο Εξωτερικό: Τέσσερις δράσεις εξωστρέφειας έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα στο εξωτερικό με μεγάλη προσέλευση, στο πλαίσιο του Rebrain Greece και τις «Ημέρες Καριέρας» της [Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης](#) (ΔΥΠΑ), με στόχο την παρουσίαση ευκαιριών εργασίας στην Ελλάδα και επαναπατρισμού.
- [BrainReGain](#): Μη κερδοσκοπική πρωτοβουλία με συμμετοχή 48 εταιρειών από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα από διάφορους κλάδους, με στόχο την σύνδεση Ελλήνων του εξωτερικού με την ελληνική αγορά εργασίας.
- [Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας \(ΕΙΔΕΚ\) – Ελλάδα 2.0](#): Χρηματοδότηση 240 εκατ. ευρώ για έρευνα, εξοπλισμό και υποτροφίες, με την στήριξη της [ΕΤΕπ](#) και του ελληνικού κράτους.
- [Greek Diaspora Fellowship Program](#): Πρόγραμμα συνεργασίας επιστημόνων της διασποράς με ελληνικά πανεπιστήμια, σε τομείς εκπαίδευσης και καινοτομίας, με την υποστήριξη από το [Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος](#).

Το brain drain ως πολυπαραγοντικό και σύνθετο φαινόμενο

Γενικά, η κριτική και το ευρύτερο αίσθημα που αναδεικνύεται τόσο από πρόσφατες μελέτες όσο και από προσωπικές μαρτυρίες ανθρώπων που έχουν φύγει ή σκέφτονται να φύγουν στο εξωτερικό, εστιάζει κυρίως στους χαμηλούς μισθούς, τον κατακερματισμό των πολιτικών, την αναξιοκρατία και την απουσία μιας ολιστικής και μακροπρόθεσμης στρατηγικής.

Συχνά, τα υφιστάμενα μέτρα επικεντρώνονται στην επιστροφή των Ελλήνων του εξωτερικού, χωρίς να αντιμετωπίζουν τις βαθύτερες αιτίες της φυγής,

όπως η αναξιοκρατία, η αδυναμία του κράτους πρόνοιας και η περιορισμένη επαγγελματική προοπτική για τους νέους ανθρώπους.

Όπως δείχνουν και οι σχετικές έρευνες, τα κίνητρα για επιστροφή δεν είναι αποκλειστικά οικονομικά – αν και τα οικονομικά κίνητρα παραμένουν σημαντικά. Ίσης σημασίας είναι η βελτίωση της λειτουργίας των θεσμών, η ύπαρξη αξιοκρατίας στην αγορά εργασίας και οι ευκαιρίες επαγγελματικής ανέλιξης.

Μακροπρόθεσμα, η Ελλάδα καλείται να αναθεωρήσει το αναπτυξιακό της υπόδειγμα, ενισχύοντας την αξιοκρατία στον χώρο εργασίας και περιορίζοντας τις πελατειακές πρακτικές. Βραχυπρόθεσμα, βασικές προϋποθέσεις για την καταπολέμηση του φαινομένου και την ενίσχυση της παραγωγικής βάσης της χώρας είναι η στήριξη της καινοτόμου επιχειρηματικότητας, η δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας υψηλής εξειδίκευσης, και η ψηφιοποίηση και αναβάθμιση του δημόσιου τομέα με ικανά, επιτελικά στελέχη.

Εξίσου κρίσιμη είναι η προώθηση μιας ουσιαστικής διασύνδεσης και διαλόγου μεταξύ πανεπιστημίων, επιχειρήσεων και της ελληνικής διασποράς. Το συγκεκριμένο ζήτημα θα μπορούσε ακόμα να ενταχθεί σε ένα ευρύτερο πλαίσιο πολιτικών που αφορούν την αντιμετώπιση της ανεργίας, το κόστος διαβίωσης, το στεγαστικό και την ενίσχυση του εκπαιδευτικού συστήματος. Είναι σημαντικό η χώρα να επενδύσει στους ανθρώπους της, ώστε οι νέοι να έχουν λιγότερους λόγους να αναζητούν μόνιμα ένα καλύτερο μέλλον στο εξωτερικό.

Αντί επιλόγου

Το brain drain είναι μια σύνθετη πρόκληση με πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές διαστάσεις. Η αναστροφή του απαιτεί μακροπρόθεσμη στρατηγική και συστημικές αλλαγές στο ίδιο το αναπτυξιακό και παραγωγικό σύστημα της χώρας, αλλά και υπέρβαση της κουλτούρας αδιαφάνειας και αναξιοκρατίας. Αντί για αποσπασματικές και προσωρινές πολιτικές, θα μπορούσαν να εξεταστούν πιο συνεκτικές στρατηγικές επιστροφής που να προσφέρουν διάρκεια, αξιοπιστία και πραγματικές προοπτικές.

Πολλοί από εμάς που έχουμε ζήσει και εργαστεί στο εξωτερικό, διατηρούμε έναν ισχυρό συναισθηματικό δεσμό με την Ελλάδα. Ωστόσο, η απόφαση της επιστροφής δεν μπορεί να βασιστεί αποκλειστικά σε αυτό το στοιχείο. Απαιτείται ένα νέο πλαίσιο εμπιστοσύνης, ικανό να εγγυηθεί σταθερότητα, αξιοπιστία και ευκαιρίες για δημιουργία και καινοτομία.

Ενδεικτικές Πηγές

- [ΕΚΤ \(2024\)](#) «Έρευνα του ΕΚΤ για το Brain Gain και τους Έλληνες που επέστρεψαν στη χώρα»
- [ENA Institute \(2024\)](#) «Το brain drain συνεχίζεται | Focus ENA Οικονομία»
- [Eurostat](#): "Emigration by age group, sex and country of next usual residence"
- [Eurostat](#): "Demography of Europe – 2025 edition"
- Labrianidis, L., & Vogiatzis, N. (2013). Highly skilled migration: What differentiates the “brains” who are drained from those who return in the case of Greece? South-Eastern Europe Journal of Economics, 13(4), 525–551.
- [Metron analysis 2025 \(in.gr\)](#): Έρευνα Metron analysis για το in – Πώς η Ελλάδα διώχνει τα παιδιά της: χαμηλές αμοιβές, έλλειψη προοπτικής, αναξιοκρατία.
- [Μιχαηλίδης, Δ. \(2024\)](#). "Brain Drain" Δημοσιεύθηκε στο GreeceInFigures.com
- [Χαροκόπιο Πανεπιστήμιο \(2024\)](#). Το φαινόμενο Brain Drain και οι νέες μορφές κινητικότητας του εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού στην Ελλάδα
- [Παπαευθυμίου, Σ. \(2018\)](#). Financial footprint of “brain drain” & migration for Greece in years of crisis (2008-2016)
- [inForum 2025](#): Συνέδριο "Brain Retain & Regain"
- [Rebrain Greece](#): (Υπουργείο Εργασίας)
- [BrainReGain](#): Ελληνισμός Εν Δράσει
- [ΕΛΙΑΕΚ](#): Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας
- [SNF Greek Diaspora Fellowship Program](#): Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος

Οι πέντε «νόμοι» της ζωής

Χρήστος Μπεζιρτζόγλου
Μέντορας Καριέρας ΑΛΛΗΛΟΝ
Στέλεχος Ευρωπαϊκής Επιτροπής
[Christos Bezirtzoglou | LinkedIn](#)

Η ζωή είναι συχνά απρόβλεπτη και χαοτική! Ωστόσο ορισμένες βασικές αρχές φαίνεται να καθοδηγούν τις δράσεις και τις αποφάσεις μας, και ως επακόλουθο τα αποτελέσματά τους. Οι αρχές αυτές, διατυπωμένες με την αξία ενός «νόμου», παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την ανθρώπινη συμπεριφορά, την επίλυση προβλημάτων και τη λήψη αποφάσεων.

Αν και δεν είναι «νόμοι» με τη στενή νομική ή μαθηματική έννοια, η φήμη τους έγκειται στην οικουμενική τους σημασία και την πρακτική τους σοφία. Δεν έχουν κωδικοποιηθεί σε κανένα εγχειρίδιο κανόνων ευζωίας απλά γιατί είναι «νόμοι της ζωής». Ο καθένας τους με τη δική του ιστορία και τον δικό του τρόπο, που μας κάνει να βλέπουμε τον κόσμο με λίγο διαφορετικό τρόπο.

Οι πέντε πιο γνωστοί νόμοι είναι:

I: Murphy's Law: Προβλέποντας το απροσδόκητο

Ο [Edward A. Murphy Jr.](#) δήλωσε: «Εάν υπάρχουν περισσότερες από μία πιθανότητες για την εκπλήρωση μιας εργασίας και μία από αυτές τις πιθανότητες θα έχει ακούσιες ή καταστροφικές συνέπειες, τότε η πιθανότητα αυτή θα γίνει πραγματικότητα».

Κύρια διδάγματα:

- **Αποδεχθείτε την αβεβαιότητα:** Παραδεχθείτε ότι δεν βρίσκονται όλα υπό τον έλεγχό σας, αποδεχθείτε ότι οι αναποδιές αποτελούν κομμάτι της ζωής και ετοιμαστείτε να τις διαχειριστείτε.
- **Σχεδιάστε για απρόβλεπτες καταστάσεις:** Προβλέψτε τις αναποδιές και να σχεδιάσετε την πορεία σας αναλόγως. Εάν φοβάστε ότι

δεν θα προλάβετε τις προθεσμίες, προβλέψτε εναλλακτικά σχέδια στο χρονοδιάγραμμά σας. Καταλάβετε ότι ο φόβος έχει τη μορφή «μαγνήτη», που όσο του δίνεται σημασία τόσο πιο πολύ θα σας τρομάζει.

- **Αγκαλιάστε την ενσυνειδητότητα:** Μείνετε ήρεμοι και επικεντρωθείτε σε ό,τι μπορείτε να ελέγξετε. Ενστερνιστείτε την προσαρμοστικότητα όταν τα πράγματα δεν πάνε όπως τα έχετε προγραμματιστεί. Αντί να φοβάστε την αποτυχία, επικεντρωθείτε στο να μαθαίνετε από τις αποτυχίες.

II: Kidlin's Law: Η δύναμη της διαφάνειας

Ο [James Clavell](#)¹ δήλωσε: «Εάν μπορείτε να γράψετε το πρόβλημα με σαφήνεια, τότε το θέμα επιλύεται κατά το ήμισυ».

Κύρια διδάγματα:

- **Γράψτε το:** Η σαφήνεια είναι το κλειδί. Μετατρέψτε το αρχικό πρόβλημα σε μια σειρά ξεκάθαρων και υλοποιήσιμων σημείων.
- **Αναρωτηθείτε «γιατί;»:** Εμβαθύνετε για να καταλάβετε τη βασική αιτία. Αναλύστε γραπτώς τις μεγάλες θεωρητικές προκλήσεις σε μικρότερες, για να οδηγηθείτε σε πρακτικές και εφαρμόσιμες λύσεις.
- **Οπτικοποιήστε το πρόβλημα:** Χρησιμοποιήστε νοητικούς χάρτες και διαγράμματα για να απεικονίσετε το πρόβλημα με έναν εναλλακτικό και απτό τρόπο. Αυτό που πριν μπορεί να έμοιαζε με χάος στο κεφάλι σας μετατρέπεται σε κατανοήσιμα σχήματα στο χαρτί.

¹ Kidlin ήταν το όνομα ενός φανταστικού χαρακτήρα σε ένα από τα έργα του συγγραφέα James Clavell που χρησιμοποιούσε αυτό τον νόμο.

III: Gilbert's Law: Ανάλυση ευθύνης

Ο [Rob Gilbert](#) δήλωσε: «Το μεγαλύτερο πρόβλημα με μια δουλειά είναι ότι κανείς δεν σου λέει τι να κάνεις».

Κύρια διδάγματα:

- **Να είστε προορατικοί:** Αναλάβετε την ευθύνη για την επίτευξη των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων. Μην περιμένετε καθοδήγηση, πάρτε πρωτοβουλίες, και κερδίστε τα εύσημα για τα αποτελέσματα.
- **Ζητήστε σχόλια:** Προσπαθήστε να είστε αποτελεσματικοί. Η τακτική επανατροφοδότηση με σχόλια συμβάλλει στη βελτίωση των στρατηγικών σας.
- **Η περιέργεια βελτιώνει:** Ευθύνη μας είναι να βρούμε τον ιδανικότερο τρόπο για να επιτύχουμε τα καλύτερα αποτελέσματα, π.χ. με έρευνα και πειραματισμούς, γιατί η έννοια του «σχετικά καλού αποτελέσματος» δεν είναι ένδειξη επιτυχίας.

IV: Wilson's Law: Δίνοντας προτεραιότητα στη γνώση

Ο Αμερικάνος πολιτικός [Thomas Woodrow Wilson](#) δήλωσε: «Δώστε προτεραιότητα στη γνώση και το ταλέντο, και τα χρήματα θα έρθουν».

Κύρια διδάγματα:

- **Ανακαλύψτε την διά βίου μάθηση:** Εστιάστε στην προσωπική σας ανάπτυξη και διευρύνετε τους ορίζοντές σας με την διά βίου μάθηση. Παρακολουθήστε μαθήματα, διαβάστε βιβλία, συμμετάσχετε σε συζητήσεις. Επενδύστε στη γνώση, γιατί τα χρήματα και η επιτυχία είναι απλώς υποπροϊόντα της.
- **Επενδύστε σε δεξιότητες:** Εστιάστε σε δεξιότητες – γενικές/προσωπικές (soft) και ειδικές/τεχνικές (hard) - που ευθυγραμμίζονται με τους επαγγελματικούς και προσωπικούς σας στόχους. Έχοντας την ενίσχυση της γνώσης σας ως προτεραιότητά, χτίζετε θεμέλια μακροπρόθεσμης επιτυχίας.
- **Αξιοποιήστε την τεχνογνωσία σας:** Μοιραστείτε τις γνώσεις σας για την οικοδόμηση αξιοπιστίας ως προς το πρόσωπό και την εμπειρία σας. Βεβαιωθείτε ότι περνάτε τα μηνύματά σας με τρόπο κατανοητό που δεν αφήνει περιθώρια ασάφειας.

V: Falkland's Law: Η αξία της υπομονής

Ο William Falkland δήλωσε: «Αναβάλλετε τη λήψη αποφάσεων και μην σκέφτεστε το πρόβλημα, εάν δεν χρειάζεται να ενεργήσετε άμεσα».

Κύρια διδάγματα:

- **Αποφύγετε τις βεβιασμένες αποφάσεις:** Η υπομονή και η ενδελεχής σκέψη συχνά οδηγούν σε καλύτερα αποτελέσματα. Αφιερώστε χρόνο όταν τα τελικά αποτελέσματα είναι ασαφή.
- **Επικεντρωθείτε στις προτεραιότητες:** Μην σπαταλάτε την ενέργειά σας σε ασήμαντα θέματα.
- **Εμπιστευτείτε τη διαδικασία:** Δεν χρειάζεται όλες οι αποφάσεις να είναι άμεσες. Κατανοήστε ότι ορισμένες λύσεις θα ξετυλιχθούν αβίαστα με το πέρασμα του χρόνου.

Οι ανωτέρω «νόμοι» δεν είναι καταγραμμένοι σε βιβλία, αλλά αποτελούν στοιχεία της ανθρώπινης συμπεριφοράς. Οι προαναφερθέντες «χρυσοί κανόνες» έχουν τις ρίζες τους στη ανθρώπινη σοφία και όχι στην επιστήμη. Παρόλα αυτά έχουν υιοθετηθεί από διάφορους επιστημονικούς κλάδους λόγω των δυνατοτήτων καθολικής εφαρμογής τους.

Κατανοώντας και εφαρμόζοντας αυτές τις αρχές, μπορείτε να προσεγγίσετε τις καθημερινές καταστάσεις τόσο της ζωής όσο και της εργασίας σας με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, διασφαλίζοντας ότι όχι μόνο αντιμετωπίζετε τα προβλήματα αποτελεσματικά και αποδοτικά, αλλά και ζείτε μια πιο ικανοποιητική και ολοκληρωμένη ζωή.

Αφιερώστε χρόνο να σκεφτείτε και να δείτε πώς μπορείτε να

**Βρείτε το μυστικό της επιτυχίας εκμεταλλευόμενοι
δοκιμασμένους στον χρόνο νόμους της ζωής!**

Προτεινόμενη αρθρογραφία:

- [Οι 50 διάσημοι νόμοι του Μέρφι στην θεωρία και στην πράξη!](#)
- [Πώς να βελτιώσεις το γράψιμό σου γιατί scripta manent](#)
- [Γιατί έχει σημασία να αναλαμβάνει κάποιος ευθύνες;](#)
- [Γιατί το να είσαι περίεργος είναι καλό;](#)
- [Κατανοώντας το χτύπημα της γνώσης: Πώς να διευρύνετε τους πνευματικούς σας ορίζοντες](#)

Has climate change been securitized sufficiently?

Agathangelos Stavropoulos

Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Political Scientist

[Agathangelos Stavropoulos, PhD | LinkedIn](#)

Summary

This article argues the reasons behind the insufficiency of Securitization towards the Climate Change. It presents that this insufficiency is mostly caused because of the inefficiency and the lack of strict policy guidelines that the International Organizations and the States implement. While analyzing possible alternates for environmental and climate change security, it concludes with the refocusing and the reforms that should happen.

1. Introduction

Climate has a great impact on our everyday life, and that is one reason why everyone should respect it. Climate is something invisible that not everybody understands, but we all can feel its effects in our life. Weather, seasons, food, temperature are only some of the simple things which are strongly connected with the climate. As a matter of fact, all the aforementioned are linked with Climate Security, and in case of it being in danger the consequences can be harsh. The affected domains could be the so-called food-safety, the rise of the temperature, the polar ice melt, a potential animal-species extinction and World-Peace can be in jeopardy. Thus, we understand how crucial Climate Change Security for Security is in general. In order to Securitise something, we should conceive it as an existential threat, (Farrell, 2014) and Climate Change is not only a threat for the nature but for Human Security as well. One can assume that Climate is

environment's technology to interact with human when something is wrong. But what does this mean?

This means that environment is in danger more than ever, Climate Change is something actually happening, Securitization is not sufficient and effective and the biggest question that grows is in what extent do we respect those "climate security protection measures"?

In order to understand the questions that arise and be able to tackle them throughout the text, a discussion towards existing Securitisation, Climate policies, International and European legislation on Climate, academic beliefs, facts and consequences will clear-up the points towards the questions and will lead to discuss some possible "answers" on whether the Securitization of Climate Change exists and why is not sufficient.

As Brown, Hammil and McLeman (2007) present, in 1970's the research community started seeing Climate Change as a threat to International Security and by 1990's it started to be a concern in the world of politics. Even nowadays, scientists and experts observe that the global temperature had risen about 1.62 Fahrenheit degrees translated into 0.9 Celsius degrees as well as that the Oceans since 1969 show an increase of 0.4 Fahrenheit degrees in their temperature which will influence not only the Oceans but also the polar areas (NASA, 2018).

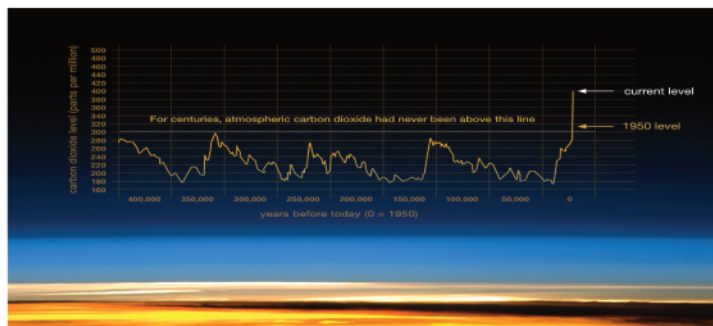

Figure SEQ Figure * ARABIC1 Carbon dioxide level according to National Aeronautics and Space Administration (NASA), as part of a factor that leads to Climate Change. Available at: <https://climate.nasa.gov/evidence/>

2. Securitisation of Climate Change and Climate policies

In European and International level there are some crucial environmental policies which target Securitization. In 1972 the United Nations launched the UN Environment Programme which via promoting an environmental science orientation tries to fight environmental issues including actions which will lead to a solution on Climate Change effects. On the actions taken in order to tackle this effect was the creation of Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) along with the World Meteorological Organization. On what it concerns European Union in 1972 in Paris, the EU declared its Environmental Policy, and in 1994 the European Environment Agency was set up for the mission and later on the European Parliament Committee for Environment, Public Health and Food Safety was created.

It is commonly believed that in Climate Change, Security has to take off of their traditional limits. Brauch (2008) argues that “traditional military strategies and power as well as armaments offer no credible policy response”, while Brito (2009) also agrees that the nature of Climate Change security deviates from the traditional Security structures. On this way and based on a Copenhagen School approach an analysis of Securitization will show us the reasons behind the ineffectiveness of the existing Security and thus its insufficiency.

Scholars Buzan et al. also known as the Copenhagen School, in their Security approaches, define that environmental sector includes two agendas the scientific agenda and the political agenda, on this point, it is important to refer to the political agenda of Securitization which should include three major facts: 1. “state and public awareness of issues on the scientific agenda”, 2. “the acceptance of political responsibility for dealing with these issues” and 3. “The political management questions that arise” (Buzan et al. 1997). Analyzing further these points and observing the Global Securitization on environmental issues such as the Climate Change, we can see that Climate Change is not sufficiently Securitized. The reason behind

the insufficiency is the ineffectiveness of Security on this domain. On national level, we observe the lack of the aforementioned elements explained by Buzan et al. while even if on International level they exist, there is no political pressure or engagement for countries to respect and enforce International decisions or to “activate” this “political agenda”. Later on, is discussed the situation of China which is related to this.

As Brauch (2008) highlights, 1980's seems to be the initiation of Security measures, the creation of IPCC in 1988, led to the United Nations Framework Convention of 1992 part of which is the Kyoto Protocol, one of the biggest measures ever taken to Securitize the Climate Change effects.

Kyoto Protocol (1997) is a part of the United Nations Framework Convention on Climate Change (UNFCCC 1992). It was entered into force on 16 February 2005. The objective of the Kyoto Protocol is to reduce Green House Gases (GHG) concentrations and emissions in the atmosphere (Kyoto Protocol p.12 UNFCCC 1992) since they are interfering negatively to the environment. The so-called GHGs are: the Carbon Dioxide (CO₂), Methane (CH₄), the Nitrous Oxide (N₂O), Hydrofluorocarbons (HFCs), Perfluorocarbons (PFCs) and Sulphur hexafluoride (SF₆). In addition, the signatories are considered to adopt environmentally friendly policies, to develop and diffuse environmentally friendly technologies, to observe the climate conditions and possible changes, to find new methods to tackle the issue and to spread the public awareness, while creating an environmentally friendly consciousness on what it concerns the issue.

The Kyoto Protocol was ratified by many countries, and many powerful countries especially on the production domain. One example of these countries is China, which ratified the Kyoto Protocol; Which is really important for the world's environmental and climate “health”, since China, has one of the fastest growing economies and its GDP is projected to be the biggest in the world by 2050, which is also the year projected for the decrease of gas by the protocol. Economy is not the only reason which makes it important. Other reasons for which China's participation in Kyoto Protocol and is of a crucial importance is the fact that China has the world's biggest population, is one of world's biggest countries, has crucial geographic position and is important for the global market (Lewis, 2009). China's combustion is the 30% of the world gas emissions of fossil fuel and the population influences the gas emissions of the country very much since they are strongly connected with electricity, transportation and industry and the more population a country has the more consumption and use or need of the previously stated has. All this situation is making hard for China to follow the International guidelines for Climate Change protection, fact

which has a negative impact to the environment, leading this way in domestic environmental issues and thus to global insecurity over the topic. Security is not only about identifying the risks, but also about being able to manage them, to find somehow a strategic answer (de Wilde, 2008).

A recent International agreement of huge importance in order to securitize further the Climate Change crisis is the Paris Agreement of 2015. Issued by United Nations and more specifically by UNFCCC and ratified by many members of UN including China, USA and the countries of European Union (EU) covering on this way almost the world's biggest emissions. Despite the fact that USA ratified the agreement, they never will have the opportunity to be a part of it because of the Trump administration withdrawal since it will become operative from 2020 onwards. The aforementioned withdrawal consists a global climate security threat. As Zhang et al. (2017) present, Trump kept his pre-electional promise of withdrawing the US from the Paris Agreement mostly because he believed that it was unfair towards U.S. They continue saying that besides the fact that U.S. will potentially rejoin after negotiations and review of the agreement, a multidimensional threat was unleashed. In addition, Zhang et al. (2017) claim that the danger is merely economical which will later have a climate impact and they state that an environmental political triangle between U.S.-China and EU will be set because of the International Political Economic implications that will occur.

Besides the withdrawal of USA, the Paris Agreement continues to be an agreement of great importance since it's one of the first agreements to discuss the issue of temperature rise and to set limits by trying to keep it below 2°C of rise in comparison with the pre-industrial levels and to gradually limit it to 1.5°C (article 2a, Paris Agreement). In addition, this agreement foresees that the countries who ratified shall bring domestic policies in order to assure that they will respect the conditions of the agreement on limiting the Climate Change problem (Article 4, Paris Agreement). Finally, in the Article 12 of Paris Agreement it is underlined that parties should take actions and measures to enhance numerous aspects around the Climate Change battle. More specifically to enhance the education around Climate Change, training, public awareness and public participation in order to maximize the possibilities of achieving the targets on Climate Change.

2.b Securitization and measures in EU

In the European Union level, securitization seems to play a crucial role on environmental policies. We already stated that the environmental policy guidelines started in 1972, since then we saw the creation of the [European](#)

[Environment Agency](#) (EEA) and the Committee for Environment, Public Health and Food Safety. The aforementioned are not the only measures taken by EU. To be exact those were the start in order to form regulations which would be adopted by the EU policies and transmitted on the EU-member states. More specifically the EU leaders for Climate Change Securitization are UK¹, Germany and France which are trying to implement policies towards more eco-friendly and protective measures towards Climate Change (Brito, 2009). Düzleyen (2017) underlines the importance of ECCP (European Climate Change Program) which was issued supplementary to support state policies by 2000's and its main target was to reduce greenhouse gas as well to endorse the implementations of Climate Change policies in the whole EU (Düzleyen, 2017).

European Union seems to be securitizing its environmental policies more than almost any other party of International agreements. As an example, Oberthür in his book *"The New Climate Policies of the European Union: Internal Legislation & Climate Diplomacy"* (2010), states that EU has been the most prominent leader in International Climate Policy and that it is one of the biggest supporters of UNFCCC Convention, the Kyoto Protocol and he also underlined that the EU efforts would make her one of the leaders in a post-2012 agreement, which actually happened with the Paris Agreement of 2015 and later on he presents the implementations that EU did for the "Marrakech Accords" (2001).

But EU is not only a supporter of environmental policies, but also forms its own policies, regulations and laws in a yearly period, trying to review them as much as possible. An example is the EU Emissions Trading System (2005) which had 4 projected phases until 2030 and gave the opportunity of emission trading to companies thus protecting the Climate Change and limiting gas emissions. While being the world's biggest donor on Climate Change development aid, EU also has been initiating many projects both short-term or long term. For example, according to the EC there are projects for 2020 and 2030 already initiated with Climate goals of GHG emissions reduction, increasing of energy sufficiency as an alternative and by 2050 to reduce by 80-95% the 1990s levels (ETS², 2005). In the Greenhouse gas inventory report of May 2018, it was stated that the 2016 gas emissions were 24% lower in comparison with 1990. Finally, EU's environmental policies on Climate Change have multiple aspects which are constantly being reviewed for adaptation to the current situation. More specifically some of them are: *The European Parliament and European Council Decision of*

¹ Not an EU Member State as of 1/02/2020.

² Emissions Trading System

21 May 2013 No. 529/2013/EU on accounting rules on GHG emissions and removals resulting from activities related to LULUCF¹ and on information concerning actions relating to those activities, The European Parliament and European Union Regulation of 16 April 2014 No. 517/2014 on fluorinated greenhouse gases and repealing regulation No 842/2006 EC, The European Parliament and European Council Regulation of 16 September 2009 No. 1005/2009 on substances that deplete the Ozone layer, European Parliament and European Council Regulation of 11 May 2011 No. 510/2011 setting emission performance standards for new light commercial vehicles as part of Union's integrated approach to reduce CO₂ emissions from light-duty vehicles, The European Parliament and European Council Decision of 23 April 2009 No. 406/2009/EC on the effort of Member-States to reduce their greenhouse gas emissions to meet the Community's greenhouse gas emission reduction commitment up to 2020, The European Parliament and European Council Regulation of 21 May 2013 No. 525/2013 on a mechanism for monitoring and reporting greenhouse gas emissions and for reporting other information at National and union level relevant to the Climate Change and repealing the Decision No. 280/2004/EC.

Figure ES. 1 EU-28 plus Iceland GHG emissions (excl. LULUCF)

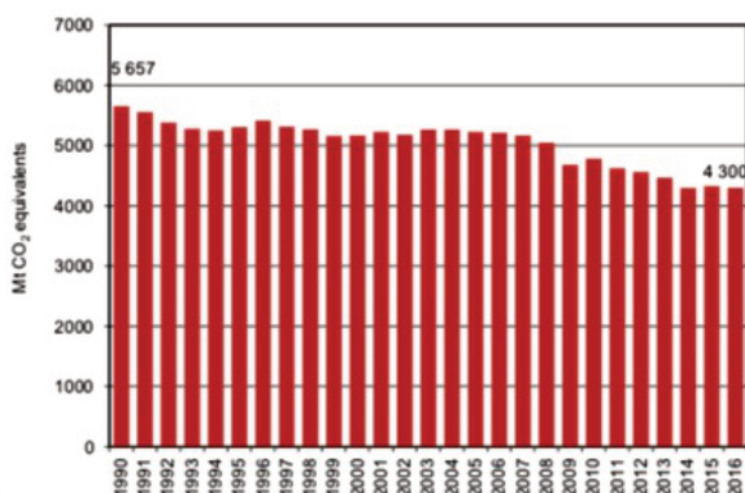

Figure SEQ Figure * ARABIC2 EU CO₂ equivalents emissions. Available at: <https://www.eea.europa.eu/publications/european-union-greenhouse-gas-inventory-2018>

All the aforementioned are showing that EU is one of the global leaders on what it concerns the measures for climate change. But as much as we study the Global Securizations on Climate Change some questions grow.... Is that enough? Should EU take some more measures? Or they should strengthen the current measures in order to have more supervision on whether they are truly respected inside EU? Should in the very-end EU and each state of the International Conventions reduce even more the GHGs, the emissions and boost more the renewable sources and energy?

¹ Land Use, Land-Use Change and Forestry

Recently, on December of 2018, the French President Emmanuel Macron, tried to induct the "eco-tax" for the fuel, the protests that happened, show that people are not yet ready to accept such environmental policies which will turbulence their "everyday life" wellbeing, as well as that even if policies such as the aforementioned one will be enacted, that there are no alternative policies to facilitate the life of citizens somehow. The "Gillet Jaunes" protest, as this protest was named after, shows that the aftermath according to journalist Willsher K. (2018) was that President Macron had to drop the eco-tax plans.

After having a glance on some limitations and ideas presented in the global point of view, we should point out that domestically European Union tackles the question more effectively but not as effectively as it should have been for the "Global Benefit". The unwillingness to progress in this domain and to take measures is unfortunately present, for example on what it concerns CO₂ restrictions and commitments of states to reduce them had not been created since 2005 (Książkowski, 2013). Thus, we understand that a "Global Insecuritization" on Climate Change and Environmental Policies" exists. Trombetta (2009) underlines that to achieve a Climate Security we even have to Securitize the uncertain threats. She continues by explaining that it is not only about identifying the threats but also the existing logics around securitization referring to the unsustainability of alternative emissions in combination with energy security (Trombetta, 2009).

3 The aftermath

*"When the last tree has been cut down, the last fish caught, the last river poisoned, only then will we realize that one cannot eat money."*²

As a result, we can have possible consequences if the current measures will be proved insufficient for the Climate's health. Floyd R. (2008) in her article "The Environmental Security Debate and its Significance for the Climate Change" presents multiple thoughts around possible consequences and the idea that this would might lead to a war or terrorism based on an "environmental conflict" as she highlights. While in general Climate Change is considered to be a "threat multiplier" on those conditions. In another article Bezirtzoglou C. et al underline that the consequences of Climate Change may lead to health issues and might trigger indigenous and imported infectious diseases since the Climate is important for the prevalence of them. Despite the fact that we have so many national, or international members and ratifications by countries in conventions and

² Simpson J. & Speake J., The Oxford Dictionary of Proverbs, 5th ed., 2008, Oxford University Press – They support that this phrase is a "Native American saying", other sources suggest that it is an Indian Cree Prophecy but this was the most reliable source.

agreements, the problem doesn't seem to shrink but the completely opposite it gets bigger and bigger across a short timeline. A human never understands its mistake until he feels the consequences or loses hope, but this time we shouldn't leave the fate of earth on our hands but on its own fate and that means that we should start follow earth's pace for some time until we find an alternative and "not trying to make earth move faster than it can". Brauch (2008) in order to show that we are responsible for the danger and the social devaluation of environment, states *"The enemy is 'us' not they, it is 'us'."*

Despite all the aforementioned dangers which can occur solutions can still be found to "debate" a potential sustainable future. By trying to tackle the efficiency and not only the sufficiency it is possible to stop the acceleration of Climate Change. Precisely, in comparison with the past some actions are taken, but the target should be to make these actions accountable. Countries should take more legislative precautions to securitize their natural environment based on their needs. Also, policies towards renewable energies and an eco-friendly future should be followed drastically. On what it concerns the International lobby, laws, agreements and International legislation should find a way to integrate inside the social structures, and the only way is national enforcement, so stricter approaches should exist towards the adaptation of International legislations by member countries. Each country and each entity should feel accountable towards their actions which hurt the environment. It takes a little more from each one of humans to save the situation, whilst organizations such as Greenpeace are always supportive towards environmental policies and supported by people who are trying to achieve them.

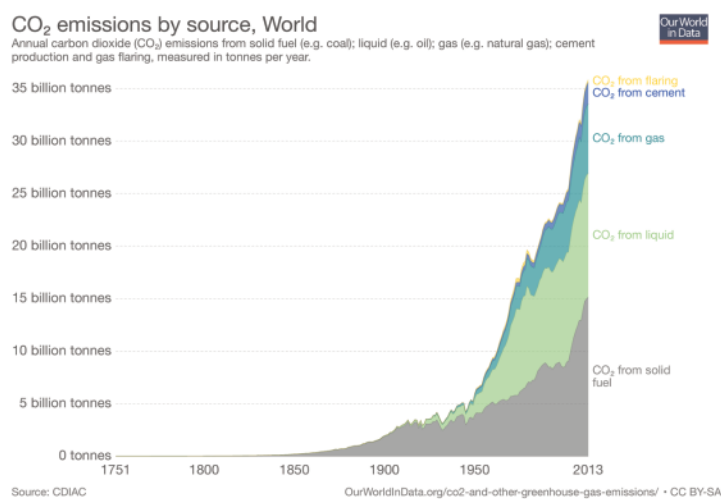

Figure SEQ Figure * ARABIC3 CO₂ Emissions by source 1751-2013,
Available at: <https://ourworldindata.org/co2-and-other-greenhouse-gas-emissions>

In a speech on 24th of September 2018, Sir James Bevan, Chief Executive of the UK Environment Agency, stated "it's not as bad as you think- it's worse" and presented a number of reasons why he believes that. Analyzing first that the twenty warmest years of all-time that we have on records are all after 1990's, and that he expects that from 2040 UK's summer would be dry and he notably says that *"Exceptional may be the new normal"*. He continued underlying some scientific expectations for the rise of the temperature, saying that it might even be 3.5°C risen despite the efforts to keep it under 2°C from the pre-industrial levels. But he concluded saying that there is a hope, via *"mitigation and adaptation"* which literally means to respect the environment by reducing further the gas emissions and to adapt. As he says, "building stronger sea defense" and take some more Securitization measures since the existing securitization of Climate Change is not as efficient as it was expected to be.

3.1 Sustainable Future – Sufficiency or Efficiency as a target?

The main goal for the future to come is to tackle this ineffectiveness of the present and try to concentrate everything under a law which will be amended in order to present a sustainable effectiveness for both humans and environment. This law should be reformed in domestic policies because every country presents different needs in amounts or sources used. After having a glance into the Paris Agreement and Kyoto Protocol we can see the reference to the terms "developed" or "under-development" countries and a context which is presenting a global situation. This global situation though in my eyes has to be more analytical and to be more targeted in what each country which is a signatory, should do based on the international provisions. The generalization of these provisions is not expressive for each country and as a result some countries seem to increase their consumption while they shouldn't for the protection of the climate. To tackle the Climate Change by projecting the reduce of gas emissions is an amazing idea and the rhythms of its acceleration are getting slower but not as much as we wanted to, but even to stop their consumption straight-away wouldn't be a sustainable solution. From the one point of view it's really hard to stop -even catastrophic for the social background and the current facilities- the gas emissions from the one day to another and even in a more gradual way it's not presented to be easier. As we can see what happened with the "eco-tax" in France, but what we can do is to limit its use. As the world progresses there are always alternative disruptive developments which facilitate a method or make it completely different. The scientific specter should create foundations into a global scheme which will rely on investigating alternative ways to replace the gas emissions but in a way that

we will still have the same results, in order to limit the gas emissions but not the human evolution.

Culture and "Our cultural values, customs and beliefs affect the way we treat the Earth"¹.

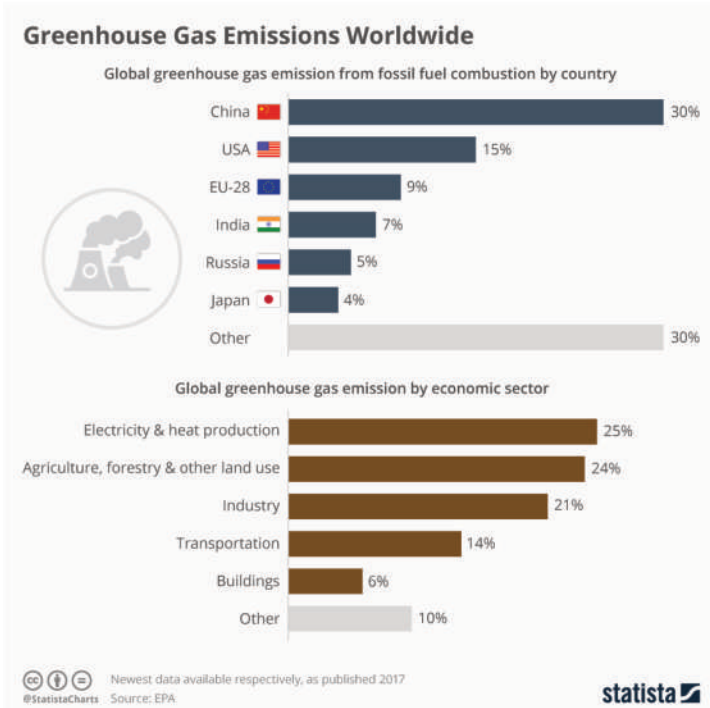

Figure SEQ Figure * ARABIC4 Greenhouse Gas emissions per country and by economic sector. Available at: https://infographic.statista.com/normal/chartoftheday_9633_global_greenhouse_gas_emission_countries_and_industries_n.jpg

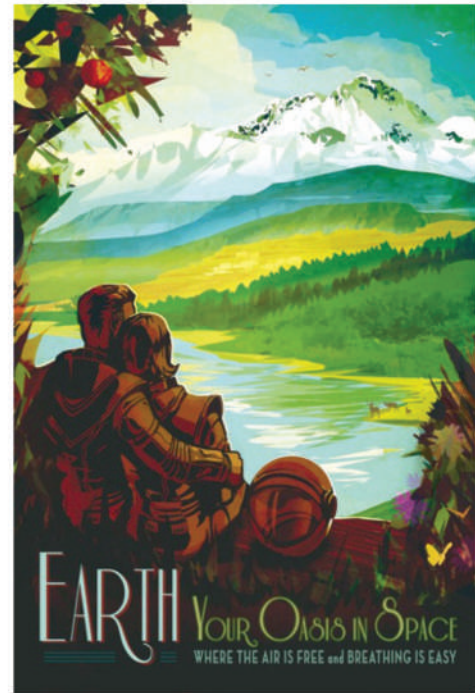

Figure SEQ Figure * ARABIC5 NASA (2018). Image by NASA to "advertise" futuristic vacations. [image] Available at: <http://www.mnn.com/earth-matters/space/photos/nasas-space-tourism-posters-will-make-you-want-explore-galaxy/earth-your-oasis-space>

4. Conclusion

What we observed over the Climate Change is that even if a tight Securitization exists there are many more measures that should be taken, thus making the securitization insufficient because of its ineffectiveness so far. Ameliorations should be made drastically and should form a new Securitization based on the needs of Climate Change. In general, Environmental Security should be strengthened in order to have sufficiency in Climate Change Security and this means that also National Securities and Human Securities should be enhanced. All the aforementioned are possible solutions or opinions on the subject of Climate Change, but the numbers are not wrong, stats and facts show the insufficiency of the securitization in global context. In order to achieve sufficiency several steps should be taken in domestic policies as well as to strengthen the lines of International Regulations on the Climate Change and put certainty and severity into the decisions. Social awareness might be the key of the integration of Climate Change into a Global-Social-Policy which should be adopted based on the real needs of each country and the world itself. There is a need to securitize more our home, our earth and it's a matter of our

BIBLIOGRAPHY

- Bezirtoglou, C., Charvalos, E. and Dekas, K. (2011). Climate changes, Environment and infections: Facts, scenarios and growing awareness from the public health community within Europe. *Anaerobe*, 17(6), pp.337-340.
- Brauch, H. (2008). Securitizing Climate Change [pdf], 50th Annual Convention of the International Studies Association, New York, 15-18 February, ISA, pp.1-31. Available at: http://hexagon-series.org/html/Brauch_ISA_NY_2.2.2009.pdf
- Brito, R. (2009). Securitizing Climate Change. In: XXI IPSA World Congress of Political Science. [online] IPSA, p.2. Available at: http://paperroom.ipsa.org/papers/paper_2420.pdf
- Brown, O., Hammil, A. and McLeman, R. (2007). Climate Change as the "New" Security threat: Implications for Africa. *International Affairs*, [online] 83(6), pp.1141-1154. Available at: https://www.jstor.org/stable/4541915?seq=1#metadata_info_tab_contents

¹ Johnson L. & Fischman K., 2007, "How Our Cultural Beliefs Effect The Way We Treat The Earth", <http://ancientpathwaystoasustainablefuture.org/1huntergatherers/how-our-cultural-belie/>

- Climate Change Act, 2008, c.27. UK, Available at: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2008/27/contents>
- Committee on Climate Change. (2018). UK regulations: The Climate Change Act - Committee on Climate Change. [online] Available at: <https://www.theccc.org.uk/tackling-climate-change/the-legal-landscape/the-climate-change-act/>
- De Wilde J.H. (2008) Environmental Security Deconstructed. In: Brauch H.G. et al. (eds) Globalization and Environmental Challenges. Hexagon Series on Human and Environmental Security and Peace, vol 3. Springer, Berlin, Heidelberg
- Düzleyen, S. (2017). Securitization of Climate Change. [pdf] Istanbul, pp.40-52. Available at: <http://openaccess.bilgi.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11411/1181/Securitization%20of%20climate%20change.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- EEA (2018). Annual European Union greenhouse gas Inventory 1990-2016 and Inventory Report 2018. [online] European Environment Agency, p.iii. Available at: <https://www.eea.europa.eu/publications/european-union-greenhouse-gas-inventory-2018>
- EU ETS Handbook: Climate Action. (2015). [ebook] European Commission, pp.4-26. Available at: https://ec.europa.eu/clima/sites/clima/files/docs/ets_handbook_en.pdf
- European Commission, 2018. EU climate action. [online] Available at: https://ec.europa.eu/clima/citizens/eu_en
- Farrell, P. (2014). Breaking the Impasse: The possibilities and limitations of securitizing climate change. [ebook] University of Ottawa, pp.20-34. Available at: <https://ruor.uottawa.ca/bitstream/10393/31476/1/FARRELL%2c%20Peter%2020145.pdf>
- Floyd, R. (2008). The Environmental Security debate and its Significance for Climate Change. The International Spectator: Italian Journal of International Affairs, [online] 43(3), pp.51-65. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/03932720802280602>
- Książkowski, K. (2013). The Impact of Securitization and Economization of Security on the establishment of an International Climate Protection Regime. [pdf] Available at: http://cejsh.icm.edu.pl/cejsh/element/bwmeta1.element.desklight-86215769-e27b-4fbf-afa5-dc0d7d3ae89d/c/the_impact_of_securitization_and_economization_of_security_on_the_establishment_of_an_international_climate_protection_regime.pdf
- Lewis, J. (2009). Climate Change and Security: Examining China's Challenges in a Warming World. International Affairs (Royal Institute of International Affairs 1944), [online] 85(6), 1195-1213. Available at: <http://www.jstor.org/stable/40389012>
- NASA: Climate Change: Vital Signs of the Planet. (2018). Climate change evidence: How do we know?. [online] Available at: <https://climate.nasa.gov/evidence/>
- Oberthür, S. (2010). The New Climate Policies of the European Union: Internal legislation and Climate Diplomacy. 1st ed. Brussels: Marc Pallemarts-Brussels University Press, pp.13-27. Available at: <https://books.google.co.uk/books?hl=en&lr=&id=t0zFcHUGT8IC&oi=fnd&pg=PA5&dq=eu+climate+change+legislation&ots=JTPF8fNpTq&sig=vkSAczfc-VxRZnDeaep7dPYPDm#v=onepage&q=eu%20climate%20change%20legislation&f=false>
- Sir Bevan J. "Climate Change: too true to be good", Speech: 24th September 2018, Royal Society of Arts. Published online 25th September 2018, Environment Agency, Available at: <https://www.gov.uk/government/news/speech-climate-change-too-true-to-be-good>
- Trombetta, M. (2009). Environmental Security and Climate Change: analyzing the discourse. Cambridge Review of International Affairs, [online] 21(4), pp.585-602. Available at: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/09557570802452920>
- UN Environment. (2018). Climate change. [online] Available at: <https://www.unenvironment.org/explore-topics/climate-change>
- UNFCCC (2008). The Kyoto Protocol Reference Manual on accounting of emissions and assigned amount. [ebook] United Nations Framework Convention on Climate Change, pp.12-30. Available at: https://unfccc.int/resource/docs/publications/08_unfccc_kp_ref_manual.pdf
- United Nations (2015). The Paris Agreement. Paris: United Nations, pp.2-25. Available at: https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf
- Willsher, K. (2018). Macron scraps fuel tax rise in face of gilets jaunes protests. The Guardian. [online] Available at: <https://www.theguardian.com/world/2018/dec/05/france-wealth-tax-changes-gilets-jaunes-protests-president-macron>
- Zhang, Y., Chao, Q., Zheng, Q. and Huang, L. (2017). The withdrawal of the U.S. from the Paris Agreement and its impact on global climate change governance. Advances in Climate Change Research, [online] 8(4), pp.213-219. Available at: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1674927817300849>

Η τάξη ως κοινότητα

Στο ρόλο της μέντορα και εκπαιδεύτριας στα ΣΑΕΚ. "The Classroom as a Community of Growth My Experience as a Mentor and Instructor"

Μαλαματένια Προκαλάμου
Μέντορας Σπουδών-Σταδιοδρομίας ΑΛΛΗΛΟΝ
Biomedical Scientist BSc MSc Res Associate
[Tenia P. | LinkedIn](#)

Το άρθρο αυτό αποτελεί μια αναστοχαστική καταγραφή της διδακτικής μου εμπειρίας στα ΣΑΕΚ, όπου δίδαξα θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα στον τομέα των βιοϊατρικών επιστημών. Μέσα από πρωτογενές εκπαιδευτικό υλικό, ενεργή συμμετοχή των εκπαιδευόμενων, αλλά και ενσυναίσθηση και καθοδήγηση, καλλιεργήθηκε μια δυναμική μαθησιακή σχέση. Το κείμενο αναδεικνύει τη σημασία της συνεργατικής μάθησης, της ενδυνάμωσης και της επαγγελματικής προετοιμασίας των εκπαιδευομένων. Παράλληλα, εκφράζεται η επιθυμία μου να συμβάλω ενεργά και στο πεδίο της καθοδήγησης μέσω της Αλληλοννείας.

Εισαγωγή

Μέσα από τη διδακτική μου εμπειρία στις Σχολές Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης ([ΣΑΕΚ](#)), συνειδητοποίησα κάτι πολύτιμο: η μετάδοση της γνώσης δεν είναι ποτέ μονόδρομη. Είναι σχέση. Είναι διαδρομή. Είναι συν-δημιουργία.

Πολλές φορές, το να διδάσκεις δεν είναι απλώς μια επαγγελματική πράξη. Είναι μια πράξη φροντίδας, συνοδείας και ενθάρρυνσης. Κατά την εμπειρία μου ως εκπαιδεύτρια και μέντορας στα ΣΑΕΚ, συνειδητοποίησα πως οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι δεν ζητούν μόνο γνώσεις – ζητούν ουσιαστική καθοδήγηση, χώρο για να πιστέψουν ξανά στον εαυτό τους. Αυτή η εμπειρία αποτέλεσε το θεμέλιο της επιθυμίας μου να προσφέρω και ως [μέντορας στην Άλληλον](#): γιατί γνωρίζω τη δύναμη που έχει μια μικρή λέξη ενθάρρυνσης, ένα ειλικρινές "σε βλέπω και είμαι εδώ".

Από την τάξη στην κοινότητα: Διδάσκοντας με φροντίδα, μαθαίνοντας με καρδιά

Μια βιωματική αφήγηση από την εμπειρία μου ως μέντορας και εκπαιδεύτρια στα ΣΑΕΚ

Όταν εισέρχεσαι σε μια τάξη ενηλίκων για πρώτη φορά, συνειδητοποιείς πως δεν κρατάς απλώς σημειώσεις και ύλη στα χέρια σου – κρατάς τις ελπίδες, τους φόβους, τις δεύτερες ευκαιρίες ανθρώπων που επέλεξαν να επιστρέψουν στη γνώση. Και αυτό από μόνο του είναι μια πράξη θάρρους, την οποία προσπάθησα να τιμήσω με όλη μου την παρουσία ως [εκπαιδεύτρια](#) και μέντορας στα [ΣΑΕΚ](#).

Η Ανοσολογία με άλλα μάτια

Θα μείνει για πάντα στην καρδιά μου εκείνη η κάρτα που μου χάρισαν οι εκπαιδευόμενοι στο τέλος του εξαμήνου. Έγραφε πως «αγαπήσαμε την Ανοσολογία (ένα μάθημα τόσο απαιτητικό) μέσα από τα μάτια σας». Τίποτα δεν συγκρίνεται με αυτό. Ενσωμάτωσα βίντεο, διαγράμματα, απλοποιημένα κείμενα και ιστορίες για να αποδώσω την πολυπλοκότητα του Συμπληρώματος¹ με έναν τρόπο προσιτό και εμπνευσμένο. Δεν τους

¹ Το "Συμπλήρωμα" στο ανοσοποιητικό σύστημα είναι ένα σύνολο πρωτεϊνών που δρουν ως μέρος της φυσικής άμυνας του οργανισμού. Λειτουργεί με δύο τρόπους: ενισχύοντας την καταστροφή μικροβίων και συμβάλλοντας στην απομάκρυνση τους από το σώμα. Η ανεπάρκεια ή η υπερενεργοποίηση του συστήματος συμπληρώματος προκαλεί σοβαρή αυτοάνοση απόκριση και μπορεί να αναπτύξει αυτοάνοσα νοσήματα.

"δίδαξα" την Ανοσολογία, την περπατήσαμε μαζί, με απορίες, γέλια και αληθινό ενδιαφέρον.

Η γνώση που αγγίζει την καθημερινότητα

Στην Κλινική Βιοχημεία, θέλησα να ξεφύγουμε από τα βασικά. Έδωσα εξειδικευμένα θέματα εργασιών, είδαμε τη δράση συγκεκριμένων βιταμινών και ορμονών με νέα και φρέσκια ματιά. Η συμμετοχή τους με εξέπληξε – η εμβάθυνση και η δημιουργικότητα στις παρουσιάσεις τους έδειξαν πώς όταν εμπιστεύεσαι τους ανθρώπους, ανθίζουν.

Η Γενική Μικροβιολογία ήταν άλλη μια ζωντανή εμπειρία. Προσπάθησα να κάνω την επιστήμη διαδραστική, προκαλώντας τους να συμμετέχουν με ερωτήσεις, εργασίες και παιχνίδια ρόλων. Δεν ήταν πια "φοιτητές" – ήταν ενεργοί συνομιλητές.

Αλλά ίσως το πιο συγκινητικό ήταν το παράδειγμα μιας εκπαιδευόμενης που στην αρχή έδειχνε τελείως αδιάφορη. Στο τέλος, παρουσίασε μία από τις πιο καλογραμμένες και ώριμες εργασίες του τμήματος. Δεν άλλαξε μόνο η σχέση της με τη γνώση, άλλαξε και η σχέση της με τον εαυτό της. Τι άλλο είναι η εκπαίδευση, αν όχι μεταμόρφωση;

Από την πρώτη μέρα έως την τελευταία λεπτομέρεια

Όλες οι σημειώσεις και οι παρουσιάσεις που χρησιμοποίησα στα μαθήματα — Γενική Μικροβιολογία, Κλινική Βιοχημεία, Ανοσολογία, Ασφάλεια και Δεοντολογία, Τεχνολογία Οργάνων — ήταν προϊόν ενδελεχούς προσωπικής δουλειάς. Τις ετοίμασα εξολοκλήρου μόνη μου, αντλώντας έγκυρες πληροφορίες από το διαδίκτυο, τις βάσεις δεδομένων [Google Scholar](#), τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ([WHO](#)) και άλλες επιστημονικές πηγές. Η τεκμηρίωση ήταν πάντα με σαφείς αναφορές στη βιβλιογραφία, ώστε να εξασφαλίζω την εγκυρότητα και την αξιοπιστία του υλικού που παρείχα.

Η ανατροφοδότηση που λάμβανα ήταν ιδιαίτερα θετική, όχι μόνο για τον τρόπο που προσεγγίστηκαν τα μαθήματα, αλλά και για την ποιότητα των σημειώσεων που ανέβαζα για τους εκπαιδευόμενους. Πολλοί τόνιζαν πως τους βοηθούσαν ουσιαστικά στην κατανόηση και τη μελέτη τους, κάτι που με έκανε να αισθάνομαι ότι η προσπάθεια και το μεράκι μου είχαν πραγματικό αντίκτυπο. Σχέσεις ισότιμες, καθοδήγηση ουσιαστική.

Από την πρώτη στιγμή φρόντισα να δημιουργήσω ένα κλίμα εμπιστοσύνης και σεβασμού. Έβλεπα κάθε εκπαιδευόμενο ως ισότιμο συνεργάτη, με σεβασμό για τη μοναδική διαδρομή και τις δυνατότητες καθενός από αυτούς. Ενθάρρυνα την έκφραση απόψεων, την αλληλοβοήθεια και τη

συνεργασία, την ενεργή συμμετοχή, τη συνεργασία, αλλά και το θάρρος να εκφράσουν ερωτήσεις, αμφιβολίες, διαφορετικές απόψεις.

Από την πρώτη στιγμή τους αντιμετώπισα ως ισότιμους. Ως μελλοντικούς συναδέλφους. Έδειξα κατανόηση στις προσωπικές δυσκολίες που αντιμετώπιζαν και τους ενθάρρυνα να μοιράζονται εμπειρίες. Ζητούσα από όσους είχαν προϋπηρεσία να γίνουν καθοδηγητές των υπολοίπων, και στους νεότερους έδινα χώρο να εκφραστούν με θάρρος.

Πέρα από τα Μαθήματα

Δεν στάθηκα ως «η αυθεντία». Προσπάθησα να τους δώσω εικόνα του τι να περιμένουν στον πραγματικό κόσμο: στο νοσοκομείο, στο ιδιωτικό διαγνωστικό κέντρο, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό. Μαζί χτίσαμε βιογραφικά, συζητήσαμε συνθήκες εργασίας, κάναμε πρόβες για συνεντεύξεις. Τους έδειξα πως η θεωρία πρέπει να υπηρετεί τον άνθρωπο.

Εκτός από τη διδασκαλία, προσπάθησα να τους προετοιμάσω και για την επαγγελματική τους πορεία: συζητήσαμε για τις απαιτήσεις των εργασιακών χώρων και μιλήσαμε για την καθημερινότητα σε δημόσια και ιδιωτικά εργαστήρια, στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

Ο διπλός ρόλος του εκπαιδευτή-επαγγελματία

Η θεωρητική κατάρτιση είναι η βάση. Όμως η επαγγελματική εμπειρία είναι η ψυχή της εκπαίδευσης.

Έχοντας εργαστεί σε δημόσια και ιδιωτικά εργαστήρια, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, προσπάθησα να μεταφέρω στους εκπαιδευόμενους εικόνες, σενάρια και ρεαλισμό:

- Τι τους περιμένει στην πράξη;
- Ποια η διαφορά του πρωτοκόλλου από την καθημερινή εφαρμογή;
- Ποια η θέση του επαγγελματία απέναντι σε ηθικά διλήμματα και αποφάσεις;

Ο διπλός ρόλος του επαγγελματία-εκπαιδευτή είναι όχι μόνο σημαντικός, αλλά και καθοριστικός για την ποιότητα της εκπαίδευσης που προσφέρεται, ιδιαίτερα στην επαγγελματική κατάρτιση. Είναι, κατά τη γνώμη μου, το πιο ζωντανό και ουσιαστικό στοιχείο στη μαθησιακή διαδικασία της επαγγελματικής εκπαίδευσης, αποτελεί τη «ζωντανή καρδιά» της επαγγελματικής εκπαίδευσης. Δεν πρόκειται μόνο για τη μεταφορά θεωρητικής γνώσης — πρόκειται για τη γέφυρα που ενώνει τη σχολική αίθουσα με την πραγματική αγορά εργασίας.

Δεν είμαι απλώς διδάσκουσα – είμαι άνθρωπος του χώρου, με εμπειρία σε κλινικά εργαστήρια και δομές υγείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Αυτή η εμπειρία υπήρξε πολύτιμο εργαλείο στην τάξη: μου επέτρεψε να μεταφέρω πραγματικές συνθήκες, να απομυθοποιήσω προσδοκίες, και να δώσω στους εκπαιδευόμενους μια ρεαλιστική εικόνα της αγοράς εργασίας.

Ένιωσα πως είχα ευθύνη να προσφέρω στους εκπαιδευόμενους μια εικόνα ρεαλιστική αλλά και ενθαρρυντική: να ξέρουν τι να περιμένουν, να μάθουν να προσαρμόζονται, να σέβονται τα πρωτόκολλα, αλλά και να μπορούν να σταθούν με αυτοπεποίθηση και επαγγελματισμό.

Τους μίλησα με ειλικρίνεια για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες. Μοιράστηκα προσωπικά παραδείγματα, εργασιακές συνθήκες, επαγγελματικές απαιτήσεις και διαφορετικά μοντέλα λειτουργίας. Μέσα από τη δική μου πορεία, ένιωσα ότι μπορούσαν να δουν πιο καθαρά τη δική τους.

Η επαγγελματική εμπειρία δίνει όχι μόνο παραδείγματα και πρακτικά εργαλεία, αλλά και το βάθος να αναγνωρίσουμε τις δυσκολίες του κάθε μαθητή, να αφουγκραστούμε τους φόβους, τις δυνατότητες και τις προσδοκίες του, και να σταθούμε συνοδοιπόροι, όχι "αυθεντίες".

Με κράτησε ενημερωμένη για τις τελευταίες τάσεις και τεχνολογίες, επεξήγησα έτσι καλύτερα τις θεωρητικές έννοιες και προσέφερα μια πιο ομαλή μετάβαση στην απασχόληση. Η τάξη μετατράπηκε έτσι σε εργαστήριο προσωπικής και επαγγελματικής ενδυνάμωσης — και αυτό είναι, τελικά, το πιο όμορφο δώρο για όλους μας.

Από την εμπειρία ... στην Άλληλον

Αυτή η βαθιά εμπειρία καθοδήγησης και συνοδείας είναι και ο λόγος που βρήκα φυσική συνέχεια στην [Άλληλον](#). Αν και δεν μου έχει ακόμη δοθεί η ευκαιρία να λειτουργήσω ως μέντορας στην κοινότητα, νιώθω πως ήδη προετοιμάζομαι γι' αυτό. Εδώ δεν υπάρχουν "θέσεις" αλλά ρόλοι που ενεργοποιούνται όταν υπάρχει αληθινή πρόθεση. Και η δική μου πρόθεση είναι ξεκάθαρη: να προσφέρω αυτό που με τόσο σεβασμό και αγάπη έμαθα μέσα στις αίθουσες – ότι η γνώση θεραπεύει όταν μεταδίδεται με φροντίδα.

Το δώρο της αμοιβαιότητας

Όλα μου τα τμήματα με ρωτούσαν αν θα τα έχω ξανά στο επόμενο εξάμηνο. Ίσως αυτό να ήταν η μεγαλύτερη ανταμοιβή, η μεγαλύτερη επιβράβευση και η απόδειξη πως η σχέση μας ήταν κάτι παραπάνω από απλή διδασκαλία. Γιατί δείχνει πως η σύνδεση δημιουργήθηκε. Και η σύνδεση αυτή είναι το θεμέλιο της κοινότητας, της μάθησης, της ζωής.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- [Εγγραφή σε ΣΑΕΚ της ΔΥΠΑ - Gov.gr](#)
- Brinia Vasiliki, Nikitaki Angeliki, Kioulanis Spyridon, Active Educational Techniques in Lifelong Learning Centers, Hellenic Open University, Patra, Greece.
- CEDEFOP (2014). [Vocational education and training in Greece](#), Short description. European Centre for the Development of Vocational Training.
- Ciobanu, N. R. (2018). Active and participatory teaching methods. European Journal of Education
- Cross, P. (2003). Techniques for promoting active learning (Cross papers). U.S.A.: League for Innovation in the Community College.
- Fives, H. & Buehl, M. (2014). Exploring differences in practicing teachers' valuing of pedagogical knowledge based on teaching ability beliefs. Journal of Teacher Education
- Jáques. D. (2001), Μάθηση σε Ομάδες: Εγχειρίδιο για Όσους Συντονίζουν Ομάδες Ενηλίκων Εκπαιδευόμενων, Εκδ. Μεταίχμιο. Αθήνα.
- Kucharčíková, A., & Tokarčíková, E. (2016). USE OF PARTICIPATORY METHODS IN TEACHING AT THE UNIVERSITY. Turkish Online Journal of Science & Technology
- du Plessis, A., & Razmjooee, M. (2025). [The promise of a strong beginning and the reality of pre-service teachers' professional experience learning: understanding the lived experiences of pre-service teachers preparing for teaching](#). Teachers and Teaching, 1–20.
- Αθανασούλα-Ρέππα, Α. & Ιωάννου, Ν. (2008). Οι ενεργητικές εκπαιδευτικές τεχνικές στη διδακτική πράξη της εκπαίδευσης ενηλίκων. Στο 10ο Συνέδριο Παιδαγωγικής Εταιρείας Κύπρου, 6- 7 Ιουνίου 2008 (σσ. 868-881). Λευκωσία: Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Τσιμπουκλή, Ά., & Φίλιπς, Ν. (2010). Εκπαίδευση εκπαιδευτών ενηλίκων. Αθήνα: Ι.Δ.ΕΚ.Ε

Ενεργειακή μετάβαση και εκμετάλλευση ορυκτών και φυσικών πόρων στην Ελλάδα

Η πορεία προς μια βιώσιμη οικονομία - Μέρος 2

Δρ. Κώστας Σαχπάζης
Μέντορας ΑΛΛΗΛΟΝ

Πολιτικός Μηχανικός & Γεωλόγος, Καθηγητής της Πολυτεχνικής Σχολής του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

[Costas Sachpazis | LinkedIn](#)

Κωνσταντίνα Σαχπάζη
Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Πολιτικός Μηχανικός

[Konstantina Sachpazi | LinkedIn](#)

Η παρούσα μελέτη διερευνά την κρίσιμη σχέση μεταξύ της ενεργειακής μετάβασης και της εκμετάλλευσης των ορυκτών και φυσικών πόρων στην Ελλάδα, με στόχο την χάραξη μιας πορείας προς μια βιώσιμη οικονομία. Αναλύεται το υφιστάμενο δυναμικό των εγχώριων ορυκτών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων πρώτων υλών που είναι απαραίτητες για τις τεχνολογίες καθαρής ενέργειας. Εξετάζονται οι εθνικοί στόχοι για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) και την ενεργειακή απόδοση, όπως αυτοί καθορίζονται στο αναθεωρημένο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), καθώς και οι στρατηγικές και οι προκλήσεις για την ευρεία ενσωμάτωσή τους στο ενεργειακό σύστημα. Το άρθρο προβαίνει σε μια συνδυασμένη ανάλυση των οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων, αναδεικνύοντας τις ευκαιρίες για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την προώθηση της περιφερειακής ανάπτυξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάγκη υιοθέτησης βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών στην εξορυκτική βιομηχανία, στην εφαρμογή των αρχών της κυκλικής οικονομίας και στην διασφάλιση μιας δίκαιης μετάβασης για τις τοπικές κοινωνίες. Τα συμπεράσματα

υπογραμμίζουν την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική που θα εναρμονίζει την ανάπτυξη των ΑΠΕ με τη βιώσιμη διαχείριση των ορυκτών πόρων, ενισχύοντας την ενεργειακή ασφάλεια και την οικονομική ανθεκτικότητα της χώρας.

Λέξεις-Κλειδιά: ενεργειακή μετάβαση, ορυκτοί πόροι, Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, βιώσιμη ανάπτυξη, Ελλάδα, κυκλική οικονομία, Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, περιβαλλοντικές επιπτώσεις, οικονομικές επιπτώσεις, κοινωνικές επιπτώσεις, κρίσιμες πρώτες ύλες.

Ενότητα II – Η Ενεργειακή Μετάβαση της Ελλάδας προς τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας

Στην παρούσα ενότητα θα αναλύσουμε την ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας προς τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ), παρουσιάζοντας τους στόχους του Εθνικού Σχεδίου για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ), την τρέχουσα κατάσταση και τις προοπτικές των διαφόρων τεχνολογιών ΑΠΕ, καθώς και τις στρατηγικές και τα εμπόδια για την ευρεία υλοποίησή τους.

3. Εισαγωγή

Η Ελλάδα έχει δεσμευτεί στην πορεία της ενεργειακής μετάβασης, με στόχο την αύξηση της χρήσης ΑΠΕ, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και τη δραστική μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) αποτελεί τον οδικό χάρτη για την επίτευξη αυτών των στόχων.

3.1. Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ): Στόχοι, Πολιτικές και Μέτρα

Το αναθεωρημένο ΕΣΕΚ, που κυρώθηκε με την ΚΥΣΟΙΠ 3/2024 (ΦΕΚ Β' 6983/19.12.2024), θέτει φιλόδοξους αλλά και ρεαλιστικούς στόχους για την ενεργειακή και κλιματική πολιτική της χώρας έως το 2030, με μακροπρόθεσμη προοπτική την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050. Οι βασικοί ποσοτικοί στόχοι του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ για το 2030 συνοψίζονται στον Πίνακα 2. Το πλήρες κείμενο του αναθεωρημένου ΕΣΕΚ, όπως δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 6983/19.12.2024, περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες για τις πολιτικές και τα μέτρα.

Δείκτης	Στόχος για το 2030
Μερίδιο ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ενέργειας	Τουλάχιστον 44% (στόχος υπό εξέταση για αύξηση στο 45% σύμφωνα με τη Σύσταση (ΕΕ) 2024/627)
Μερίδιο ΑΠΕ στην ακαθάριστη τελική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας	Τουλάχιστον 80%
Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης (σε σχέση με το σενάριο αναφοράς PRIMES 2007) - Πρωτογενής κατανάλωση ενέργειας	38% (στόχος για μείωση πρωτογενούς κατανάλωσης ενέργειας σε 22,7 Mtoe)
Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης (σε σχέση με το σενάριο αναφοράς PRIMES 2007) - Τελική κατανάλωση ενέργειας	38% (στόχος για μείωση τελικής κατανάλωσης ενέργειας σε 17,3 Mtoe)
Μείωση καθαρών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου (σε σχέση με το 1990)	-55% (στόχος για μείωση κατά 50% για τομέας εκτός ΣΕΔΕ και -61% για τομέας εντός ΣΕΔΕ σε σχέση με το 2005)
Εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ (ηλεκτροπαραγωγή)	Περίπου 23,5 GW (εξαιρουμένων των μεγάλων υδροηλεκτρικών)

Πίνακας 2: Βασικοί Ποσοτικοί Στόχοι του Αναθεωρημένου ΕΣΕΚ για το 2030

Για την επίτευξη αυτών των στόχων, το ΕΣΕΚ προβλέπει ένα ευρύ φάσμα πολιτικών και μέτρων, όπως η επιτάχυνση της διείσδυσης των ΑΠΕ, η προώθηση της ηλεκτροκίνησης, η ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος, η ανάπτυξη υποδομών αποθήκευσης ενέργειας, η ψηφιοποίηση των δικτύων ενέργειας, η ενίσχυση των ενεργειακών διασυνδέσεων και η προώθηση της έρευνας και καινοτομίας.

3.2. Ανάπτυξη ΑΠΕ (Ηλιακή, Αιολική, Υδροηλεκτρική, Βιομάζα, Γεωθερμία): Υφιστάμενη Κατάσταση, Δυναμικό και Προοπτικές

Η Ελλάδα διαθέτει σημαντικό και ποικίλο δυναμικό ΑΠΕ. Η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ έχει σημειώσει ταχεία αύξηση τα τελευταία χρόνια, με τα φωτοβολταϊκά και τα αιολικά πάρκα να κυριαρχούν. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΔΑΠΕΕΠ για τον Ιούνιο του 2023, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ ανερχόταν σε 11.284 MW. Μέχρι το τέλος του 2024, η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ έφτασε τα 15,2 GW, και αναμένεται να ξεπεράσει τα 18 GW στο τέλος του 2025. Σύμφωνα με νεότερα στοιχεία του ΔΑΠΕΕΠ για τον Ιανουάριο του 2025, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ έφτασε τα 14.671 MW. Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει μια πιο πρόσφατη εικόνα της εγκατεστημένης ισχύος ανά τεχνολογία.

Τεχνολογία ΑΠΕ	Εγκατεστημένη Ισχύς (MW)
Φωτοβολταϊκά	5.788
Αιολικά	4.828
Μικρά Υδροηλεκτρικά	280
Βιομάζα/Βιοαέριο	131
Συμπαράγηση Ηλεκτρισμού & Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) από ΑΠΕ	255
Σύνολο	11.284

Πίνακας 3: Εγκατεστημένη Ισχύς ΑΠΕ στην Ελλάδα ανά Τεχνολογία (MW) – Ιούνιος 2023

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται στοιχεία για γεωθερμική ενέργεια για ηλεκτροπαραγωγή, καθώς η συμβολή της είναι επί του παρόντος αμελητέα σε επίπεδο εγκατεστημένης ισχύος για ηλεκτροπαραγωγή στην Ελλάδα, παρόλο που υπάρχει σημαντικό δυναμικό για άμεσες χρήσεις και έρευνα για ηλεκτροπαραγωγή. Τα μεγάλα υδροηλεκτρικά δεν προσμετρώνται συνήθως στους στόχους διείσδυσης νέων ΑΠΕ με τον ίδιο τρόπο.

Το ανεκμετάλλευτο δυναμικό, ιδιαίτερα στην ηλιακή και αιολική ενέργεια (συμπεριλαμβανομένων των υπεράκτιων αιολικών πάρκων), είναι σημαντικό. Παράλληλα, διερευνώνται οι προοπτικές για νέες τεχνολογίες όπως το πράσινο υδρογόνο και προηγμένες μορφές βιοενέργειας.

3.3. Στρατηγικές για την Υλοποίηση σε Ευρεία Κλίμακα

Η επίτευξη των φιλόδοξων στόχων για τις ΑΠΕ απαιτεί συντονισμένες στρατηγικές σε πολλαπλά επίπεδα:

- Υποδομές Δικτύου: Η αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας είναι κρίσιμης σημασίας για την απορρόφηση της αυξανόμενης παραγωγής από ΑΠΕ και τη διασφάλιση της ευστάθειας του συστήματος. Το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του ΑΔΜΗΕ περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε νέες διασυνδέσεις (ηπειρωτικές και νησιωτικές) και ενίσχυση των υφιστάμενων υποδομών. Ωστόσο, οι προκλήσεις της υπερφόρτωσης του δικτύου και των αναγκαστικών περικοπών παραγωγής ΑΠΕ είναι ήδη ορατές και εντείνονται.
- Συστήματα Αποθήκευσης Ενέργειας: Η αποθήκευση ενέργειας, μέσω τεχνολογιών όπως οι συσσωρευτές (μπαταρίες) και η αντλησιοταμίευση, αναγνωρίζεται ως απαραίτητη συνιστώσα για την εξισορρόπηση του δικτύου, την αντιμετώπιση της μεταβλητότητας των ΑΠΕ και τη μεγιστοποίηση της αξιοποίησής τους. Η κυβέρνηση προωθεί την ανάπτυξη έργων αποθήκευσης μέσω διαγωνιστικών διαδικασιών και άλλων μηχανισμών στήριξης.
- Αδειοδοτικές Διαδικασίες: Παρά τις νομοθετικές πρωτοβουλίες για απλοποίηση (π.χ. Ν. 4685/2020), οι αδειοδοτικές διαδικασίες για έργα ΑΠΕ παραμένουν συχνά πολύπλοκες και χρονοβόρες, δημιουργώντας εμπόδια στην έγκαιρη υλοποίηση των επενδύσεων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει επίσης επισημάνει προβλήματα συμμόρφωσης, ιδίως όσον αφορά την αδειοδότηση αιολικών πάρκων σε περιοχές Natura 2000.
- Χωροταξικός Σχεδιασμός: Το Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις ΑΠΕ (ΦΕΚ 2464/Β/2008) χρήζει επείγουσας αναθεώρησης για να ανταποκριθεί στις νέες ανάγκες και στόχους, να αντιμετωπίσει τις συγκρούσεις χρήσεων γης και να διασφαλίσει μια ισορροπημένη και περιβαλλοντικά βιώσιμη ανάπτυξη των ΑΠΕ σε όλη την επικράτεια. Οι συνεχείς παρατάσεις στην ολοκλήρωση της αναθεώρησης δημιουργούν αβεβαιότητα.

3.4. Προκλήσεις και Εμπόδια

Η πορεία προς την επίτευξη των στόχων της ενεργειακής μετάβασης δεν είναι χωρίς εμπόδια:

- Τεχνικά: Η διαλείπουσα φύση ορισμένων ΑΠΕ (ηλιακή, αιολική) απαιτεί ευέλικτα δίκτυα και επαρκή συστήματα αποθήκευσης. Οι υφιστάμενες υποδομές συχνά δεν επαρκούν για την απορρόφηση της παραγόμενης ενέργειας, οδηγώντας σε περικοπές.
- Οικονομικά: Το ύψος των απαιτούμενων επενδύσεων σε ΑΠΕ, δίκτυα και αποθήκευση είναι σημαντικό. Οι μηχανισμοί στήριξης (π.χ. διαγωνισμοί,

εγγυημένες τιμές-ταρίφες) εξελίσσονται, με τις σταθερές ταρίφες να οδεύουν προς το τέλος τους. Το ενεργειακό κόστος παραμένει μια πρόκληση για την ανταγωνιστικότητα της βιομηχανίας.

- Κοινωνικά: Η κοινωνική αποδοχή των έργων ΑΠΕ δεν είναι πάντα δεδομένη, με συχνές αντιδράσεις από τοπικές κοινωνίες λόγω ανησυχιών για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, την αισθητική του τοπίου ή την κατανομή των οφελών. Ο ρόλος των ενεργειακών κοινοτήτων, αν και θεσμικά κατοχυρωμένος, αντιμετωπίζει πρακτικές δυσκολίες στην ανάπτυξή του.
- Ρυθμιστικά: Η πολυπλοκότητα και οι καθυστερήσεις στις αδειοδοτικές διαδικασίες, καθώς και η ανάγκη για ένα σταθερό, διαφανές και προβλέψιμο επενδυτικό περιβάλλον, αποτελούν σημαντικές ρυθμιστικές προκλήσεις.

Η ταχεία διείσδυση των ΑΠΕ, αν και απολύτως απαραίτητη για την επίτευξη των φιλόδοξων κλιματικών στόχων της χώρας, ασκεί σημαντικές πιέσεις στις υπάρχουσες υποδομές του ηλεκτρικού δικτύου. Αυτή η κατάσταση καθιστά επιτακτική την ανάγκη για μαζικές και άμεσες επενδύσεις όχι μόνο στην αναβάθμιση και επέκταση των δικτύων μεταφοράς και διανομής, αλλά κυρίως στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας. Χωρίς αυτές τις κρίσιμες παρεμβάσεις, η περαιτέρω απρόσκοπτη ανάπτυξη των ΑΠΕ και η επίτευξη των στόχων του ΕΣΕΚ κινδυνεύουν να ανασταλούν ή να καθυστερήσουν σημαντικά. Το ΕΣΕΚ προβλέπει μια αλματώδη αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος ΑΠΕ τα επόμενα χρόνια. Ήδη, με την υπάρχουσα υψηλή εγκατεστημένη ισχύ, παρατηρούνται φαινόμενα κορεσμού του δικτύου και αναγκαστικών περικοπών της παραγωγής από ΑΠΕ, ιδιαίτερα σε περιόδους χαμηλής ζήτησης και υψηλής ηλιοφάνειας ή αιολικού δυναμικού. Ο ΑΔΜΗΕ έχει μεν εκπονήσει ένα φιλόδοξο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης με σημαντικά έργα ενίσχυσης του συστήματος, ωστόσο η υλοποίησή τους απαιτεί σημαντικούς πόρους και χρόνο. Παράλληλα, η αποθήκευση ενέργειας αναγνωρίζεται ολοένα και περισσότερο ως κρίσιμος παράγοντας για την ευελιξία και την ευστάθεια του συστήματος, με τους πρώτους σχετικούς διαγωνισμούς να έχουν ήδη πραγματοποιηθεί. Συνεπώς, η έλλειψη επαρκούς και, κυρίως, έγκαιρης ανάπτυξης των απαραίτητων υποδομών δικτύου και αποθήκευσης αναδεικνύεται ως ο κύριος εν δυνάμει ανασταλτικός παράγοντας για την πλήρη αξιοποίηση του πλούσιου δυναμικού ΑΠΕ της χώρας και την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων του ΕΣΕΚ.

Περαιτέρω, η σημαντική καθυστέρηση στην αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις ΑΠΕ και οι συνεχιζόμενες γραφειοκρατικές και αδειοδοτικές προκλήσεις, σε συνδυασμό με τα συχνά εμφανιζόμενα ζητήματα κοινωνικής αποδοχής και τις αντιδράσεις τοπικών κοινωνιών, υπονομεύουν την επενδυτική εμπιστοσύνη και δυσχεραίνουν την ομαλή και

έγκαιρη υλοποίηση της ενεργειακής μετάβασης. Ένα σαφές, σύγχρονο και λειτουργικό χωροταξικό πλαίσιο είναι απολύτως απαραίτητο για τον ορθολογικό σχεδιασμό της ανάπτυξης των ΑΠΕ, την πρόληψη και επίλυση συγκρούσεων χρήσεων γης και την προστασία ευαίσθητων περιοχών. Οι αλληπάλληλες παρατάσεις στην ολοκλήρωση της αναθέωρσής του συντηρούν ένα κλίμα αβεβαιότητας και αδυναμίας στρατηγικού σχεδιασμού. Παράλληλα, οι αδειοδοτικές διαδικασίες, παρά τις όποιες προσπάθειες απλοποίησης, παραμένουν σε πολλές περιπτώσεις χρονοβόρες και πολύπλοκες, αυξάνοντας το κόστος και τον χρόνο υλοποίησης των επενδύσεων. Οι αντιδράσεις από τοπικές κοινωνίες, που συχνά πηγάζουν από έλλιπή ενημέρωση, έλλειψη διαφάνειας ή ανησυχίες για τις περιβαλλοντικές και οικονομικές επιπτώσεις, επιδεινώνουν περαιτέρω την κατάσταση. Όλοι αυτοί οι παράγοντες, δρώντας συνδυαστικά, αυξάνουν σημαντικά το ρίσκο για τους επενδυτές, καθυστερούν την υλοποίηση των απαραίτητων έργων ΑΠΕ και, εν τέλει, θέτουν εν αμφιβόλω την επίτευξη των εθνικών στόχων του ΕΣΕΚ εντός των προβλεπόμενων χρονοδιαγραμμάτων. Αυτό, με τη σειρά του, θα μπορούσε να οδηγήσει είτε σε αποτυχία επίτευξης των στόχων είτε στην ανάγκη για πιο άμεσες, βεβαιασμένες και πιθανόν λιγότερο συμμετοχικές κρατικές παρεμβάσεις για την επιτάχυνση των διαδικασιών, με δυνητικά αρνητικές συνέπειες στην κοινωνική συνοχή και την ποιότητα των έργων.

Στην παρούσα ενότητα αναλύσαμε την ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας προς τις ΑΠΕ, παρουσιάζοντας τους στόχους του ΕΣΕΚ, την τρέχουσα κατάσταση και τις προοπτικές των διαφόρων τεχνολογιών ΑΠΕ, καθώς και τις στρατηγικές και τα εμπόδια για την ευρεία υλοποίησή τους.

Στην επόμενη ενότητα θα διερευνήσουμε τις συνέργειες και τις συγκρούσεις μεταξύ της αξιοποίησης των ορυκτών πόρων και της ενεργειακής μετάβασης, εξετάζοντας τις οικονομικές, περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις, καθώς και τον ρόλο της κυκλικής οικονομίας και της δίκαιης μετάβασης. Η τελευταία ενότητα παρουσιάζει τα συμπεράσματα της ανάλυσης και διατυπώνει προτάσεις πολιτικής για την πορεία προς μια βιώσιμη οικονομία στην Ελλάδα.

Νέοι και τοπική αυτοδιοίκηση

Μια σχέση που πρέπει να ενδυναμωθεί με νέα εργαλεία και πολιτικές.

Μπάμπης Παπαϊωάννου

Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Εμπειρογνώμονας για θέματα νεολαίας στην ΕΕ, Υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Πολιτικών Επιστημών του ΑΠΘ

[Babis Papaioannou](#) | [LinkedIn](#)

Το άρθρο αναδεικνύει τη σημασία ενίσχυσης της σχέσης των νέων με την τοπική αυτοδιοίκηση μέσω συμμετοχής, συναπόφασης και κατάλληλων πολιτικών. Παρουσιάζεται η ιστορική πορεία στην Ελλάδα, η υποχώρηση λόγω της κρίσης και η ανάγκη για νέες τοπικές στρατηγικές νεολαίας. Τονίζεται η αξία δομών όπως τα Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας και προγραμμάτων της ΕΕ (Erasmus+, Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης), ενώ προτείνονται καλές ευρωπαϊκές πρακτικές και εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν από τους δήμους για ουσιαστική στήριξη των νέων.

Τη σχέση των νέων με την τοπική αυτοδιοίκηση συνήθως την αντιλαμβανόμαστε με τη γραμμική αντίληψη της ψηφοφορίας στις τοπικές εκλογές, του αριθμού νέων υποψηφίων στα ψηφοδέλτια των δημοτικών παρατάξεων ή της καλής λειτουργίας των υποδομών εκπαίδευσης στο δήμο και της κατάστασης των παιδικών χαρών και των τοπικών υποδομών για νέους. Και αν όλα τα παραπάνω είναι θετικά τότε λέμε ότι ο δήμος ή ο δήμαρχος κάνει πολλά πράγματα ή κάνει καλή δουλειά για τους νέους.

Για να είναι ξεκάθαρο από την αρχή, ας δηλώσουμε πως η έννοια «νέοι» περιλαμβάνει όλους τους πολίτες ηλικίας 13 έως 30 ετών. Αυτός είναι ο ορισμός της νεότητας που έχει υιοθετήσει η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και έχουν αποδεχθεί τα κράτη μέλη. Να σημειώσω πως τα προς τα πάνω όρια των 30 ετών μπορούν να διευρυνθούν λίγο αν μιλάμε για νέους από ευπαθείς ομάδες ή για νέους με λιγότερες ευκαιρίες (άτομα με αναπηρία, ρομά, πρόσφυγες, μετανάστες, νέοι σε παρατεταμένη ανεργία, νέοι στην κατηγορία NEETs¹).

Η Ευρωπαϊκή πρακτική πηγαιίνει τη σχέση ανάμεσα στους νέους και την τοπική αυτοδιοίκηση, ακόμα πιο μακριά και έχει μια ιστορία πάνω από 20 χρόνια. Από το 2001 και τη [Λευκή Βίβλο για τη Νεολαία](#) της ΕΕ μέχρι τη [Στρατηγική της ΕΕ για Νεολαία 2019-2027](#), η πολιτική για τη νεολαία έχει αποκτήσει μια άλλη διάσταση δίνοντας τη δυνατότητα στους νέους να συμμετέχουν, να συναποφασίζουν και να υλοποιούν δράσεις και να υποστηρίζουν τους δήμους τους. Η δε παρουσία προγραμμάτων όπως το [Erasmus+](#) που έχει κλείσει 38 χρόνια λειτουργίας και θεωρείται ένα από τα πιο πετυχημένα προγράμματα της ΕΕ παρέχει πρακτικές λύσεις και χρηματοδοτήσεις για τους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης που θέλουν να αναπτύξουν πολιτικές για τους νέους.

Στο άρθρο αυτό θα εξετάσουμε καλές πρακτικές στη σχέση των δήμων με τη νέα γενιά και θα δούμε πως θα μπορούσαν κάποια από αυτά τα παραδείγματα να προσαρμοστούν στην ελληνική πραγματικότητα.

Ας δούμε όμως αρχικά ποια μπορεί να είναι αυτή η ελληνική πραγματικότητα και η σχέση των νέων με την τοπική αυτοδιοίκηση.

Η οργανωμένη παρέμβαση από την μεριά της πολιτείας για τα θέματα νεολαίας ξεκινάει στην Ελλάδα το 1982 με τη δημιουργία για πρώτη φορά δημόσιας υπηρεσίας για τα θέματα της νεότητας, του Υφυπουργείου Νέας Γενιάς και Αθλητισμού που μετεξελίχθηκε στη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και τη δημιουργία της πρώτης Εθνικής Στρατηγικής για τη Νεολαία «Μια πρόταση ζωής για τη νέα γενιά».

Στα μέσα της δεκαετίας του '90 η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς σε συνεργασία με την Κεντρική Ένωση Δήμων (και Κοινοτήτων τότε) και χρηματοδότηση από την ΕΕ, δημιουργεί 120 Κέντρα Πληροφόρησης Νέων σε αντίστοιχους δήμους της χώρας.

¹ [NEET](#) - Not in Education, Employment, or Training = Εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης, ή Επιμόρφωσης.

Ενώ ταυτόχρονα, ευρωπαϊκά προγράμματα δίνουν τη δυνατότητα εκπαίδευσης – κατάρτισης στα στελέχη των Κέντρων αυτών αλλά και σε νέους από μη κυβερνητικά σχήματα που θέλουν να ασχοληθούν με τη θεματική της υποστήριξης των νέων. Αποτέλεσμα, όχι μόνο στους 120 δήμους που είχαν Κέντρα Πληροφόρησης Νέων αλλά μάλλον σε όλη των Ελλάδα η ανάπτυξη σειράς από θετικές δράσεις, πολιτικές και πλαίσια για τους νέους.

Η προσαρμογή του πετυχημένου μοντέλου από άλλες ευρωπαϊκές χώρες του μοντέλου των Δημοτικών Συμβουλίων Νεολαίας έδωσε την ίδια περίοδο όχι μόνο τη δυνατότητα συμμετοχής και συναπόφασης αλλά δημιουργίας καλής πρακτικής στην Ελλάδα στο επίπεδο του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Όλο αυτό το μάλλον θετικό περιβάλλον κρατάει μέχρι την έναρξη της οικονομικής κρίσης, μια και εκείνη την περίοδο, περί το 2008-2009 όλο αυτό το οικοδόμημα καταρρέει. Τα Κέντρα Πληροφόρησης Νέων κλείνουν, οι χρηματοδοτήσεις προς τους δήμους σταματούν και καλούνται από την κεντρική διοίκηση οι δήμοι να τρέξουν με δικά τους έσοδα τις πολιτικές υποστήριξης των νέων, κάτι που δεν μπόρεσε να γίνει μέσα σε εκείνο το δύσκολο περιβάλλον σχεδόν από κανένα δήμο.

Και φτάνουμε έτσι στη σημερινή εποχή. Την περίοδο της δημαρχίας του Γιάννη Μπουτάρη, ο Δήμος Θεσσαλονίκης, μέσα στην οικονομική κρίση, το 2011, παίρνει την απόφαση να αιτηθεί και κερδίζει τον τίτλο της [Ευρωπαϊκής Πρωτεύουσας Νεολαίας](#) του 2014 δίνοντας στους νέους και τις οργανώσεις νεολαίας της πόλης ένα θετικό περιβάλλον για πρωτοβουλίες και δράσεις σε τοπικό επίπεδο.

Ένα από τα πρακτικά θετικά αποτελέσματα της Θεσσαλονίκης - Ευρωπαϊκή Πρωτεύουσα Νεολαίας του 2014 είναι η συγκρότηση [Δημοτικού Συμβουλίου Νέων](#), ενός ανοικτού και συμμετοχικού σχήματος νέων που ακόμα και σήμερα συνεχίζει να παρεμβαίνει με προτάσεις για τους νέους προς το Δήμο Θεσσαλονίκης. Σήμερα περί τα 30 Δημοτικά Συμβούλια Νέων λειτουργούν σε διάφορους δήμους της Ελλάδας και όλο περισσότεροι δήμοι σκέφτονται να δημιουργήσουν μια τέτοια δομή συμμετοχής για τους νέους τους.

Θα πρέπει να σημειώσουμε επίσης την πρωτοβουλία της τότε Γενικής Γραμματείας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης – Κατάρτισης, Διά Βίου Μάθησης και Νεολαίας του Υπουργείου Παιδείας που στο πλαίσιο του [Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας](#) 2022 εισηγείται και υλοποιεί ένα νέο θεσμό, την [Εθνική Πρωτεύουσα Νεολαίας](#) με πρώτο δήμο την Κομοτηνή για το 2024 και τη Λάρισα για το 2025.

Τα προβλήματα όμως που έχουν να αντιμετωπίσουν οι δήμοι έχουν γίνει πιο πολλά και πιο σύνθετα.

Το δημογραφικό εξελίσσεται στο μεγαλύτερο πρόβλημα των τοπικών κοινωνιών (και της χώρας) μια και οι νέοι γίνονται όλο και πιο λίγοι ενώ ταυτόχρονα επιβεβαιώνεται η τάση να φεύγουν από τους μικρούς δήμους προς τα μεγάλα αστικά κέντρα μια και τοπικά δεν τους δίνονται ευκαιρίες και υπηρεσίες για να

παραμείνουν. Η μεγάλη πλειοψηφία των δήμων έχει σοβαρό δημογραφικό πρόβλημα και κύρια στο να συγκρατήσουν ή να προσελκύσουν νέους.

Η πολιτική δημιουργίας ευκαιριών και ενός ελκυστικού τοπικού κλίματος που θα προσελκύσει νέους για οικονομική, κοινωνική και επενδυτική παρουσία απουσιάζει σχεδόν από παντού.

Η αδυναμία δε των δήμων και ειδικά των μικρών να αξιοποιήσουν, να αναδείξουν και να βοηθήσουν νέους επιστήμονες, νέους που καινοτομούν, νέους που θέλουν να προσφέρουν στην τοπική κοινωνία να εγκατασταθούν στα όριά τους, επιδεινώνει το πρόβλημα.

Αυτή την κατάσταση θα μπορούσε να αντιστρέψει ένα οργανωμένο πρόγραμμα παρεμβάσεων από τη μεριά των δήμων υπέρ των νέων τους. Ένα πρόγραμμα που θα μπορούσε να υλοποιηθεί τοπικά ή από ομάδα όμορων δήμων για μεγαλύτερο όφελος και οικονομία.

Ο σχεδιασμός αυτός ξεκινάει από την χαρτογράφηση της παρούσας κατάστασης σε τοπικό επίπεδο.

- Πόσοι νέοι υπάρχουν στο δήμο με βάση τα δημοτολόγια;
- Πόσοι από αυτούς είναι στην εκπαίδευση και σε ποια επίπεδα;
- Ποιες είναι οι νεανικές συλλογικότητες που υπάρχουν στο δήμο;
- Ποιοι άλλοι τοπικοί σύλλογοι έχουν και έλκουν νέους ως μέλη τους;
- Υπάρχουν νέοι στις κατηγορίες των ευπαθών ομάδων;
- Πόσοι νέοι επιστρέφουν στο δήμο μετά το τέλος των πανεπιστημιακών τους σπουδών;
- Υπάρχουν νεανικές πρωτοβουλίες, ΜΚΟ, start-ups, ομάδες καινοτομίας, ψηφιακοί νομάδες στην περιοχή;

Αλλά και ταυτόχρονα προς το εσωτερικό του δήμου θα πρέπει να απαντηθούν μια σειρά από ερωτήματα:

- Υπάρχει Αντιδήμαρχος Νεολαίας;
- Υπάρχει Εντεταλμένος Σύμβουλος για θέματα νεολαίας;
- Υπάρχει Τμήμα/ Διεύθυνση/ Γραφείο Νεολαίας;
- Υπάρχει Κέντρο Πληροφόρησης Νέων ή Κέντρο Νεότητας;

Και το πιο βασικό:

- Υπάρχει προϋπολογισμός για θέματα νεολαίας στο δήμο;
- Έχει ο δήμος συμμετάσχει ποτέ σε προγράμματα νεολαίας όπως το πρόγραμμα [Erasmus+](#) και το [Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης](#);
- Έχει ο δήμος τη δυνατότητα ή και την πολυτέλεια σε κάποιες περιπτώσεις να ορίσει 1-2 υπαλλήλους που θα ασχοληθούν και θα εξειδικευτούν στα θέματα νεολαίας;

Αν όλα τα παραπάνω πάνε καλά και η ανταπόκριση είναι θετική, τότε ο δήμος μπορεί να περάσει στο δεύτερο στάδιο, την αξιοποίηση του κεφαλαίου αυτού

(των νέων), τη δημιουργία υποδομών για τη νεολαία, την υποστήριξη των νέων επισημώνων, των νέων οικογενειών και των νέων επαγγελματιών.

- Η δημιουργία και λειτουργία Τμήματος Νεολαίας στο δήμο, μια μικρή διοικητική δομή που θα γίνει η καρδιά της πολιτικής για τους νέους θεωρείται προϋπόθεση.
- Η λειτουργία Δημοτικού Συμβουλίου Νέων, ενός συμβουλευτικού σχήματος προς το δήμαρχο και το δημοτικό συμβούλιο για θέματα νεολαίας στη βάση των Δημοτικών Επιτροπών Διαβούλευσης ή του νόμου 3443/2006 - ΦΕΚ 41/Α/27.2.2006 για τα Τοπικά Συμβούλια Νέων θα βοηθήσει στην ανάπτυξη της λογικής της συμμετοχής.
- Η δημιουργία φυσικού ή ψηφιακού γραφείου πληροφόρησης και υποστήριξης νέων στο οποίο θα μπορούν νέοι να ενημερώνονται για τις ευκαιρίες που έχουν από εθνικές και ευρωπαϊκές πηγές για θέματα σπουδών, εργασίας, επαγγελματικής υποστήριξης, καριέρας, εκπαίδευσης – κατάρτισης αλλά και εθελοντισμού, κοινωνικών παρεμβάσεων και αλληλεγγύης θα δημιουργήσει και ενισχύσει τη σχέση εμπιστοσύνης.

Ο δήμος μπορεί να εισαγάγει και πιο πρωτοποριακά εργαλεία για την υποστήριξη των νέων, εργαλεία και διαδικασίες που θα φέρουν πιο κοντά τους νέους και θα ενισχύσουν την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών.

- Η υιοθέτηση της διαδικασίας του συμμετοχικού προϋπολογισμού για τα θέματα νεολαίας, μια ανοικτή, δημοκρατική και διαφανής διαδικασία που προϋποθέτει τη συμμετοχή των νέων σε τοπικό επίπεδο για τη λήψη αποφάσεων και επιβεβαίωσης των δράσεων του δήμου από τους ίδιους τους νέους θα βοηθήσει στην ενίσχυση της συμμετοχής.
- Η ανάληψη μεγάλης κλίμακας εθελοντικών δράσεων και δράσεων αλληλεγγύης για την υποστήριξη ευπαθών ομάδων αλλά και δράσεων για το περιβάλλον, προτεραιότητας που οι νέοι δίνουν ιδιαίτερη βαρύτητα θα φέρει κοντά στο δήμο περισσότερους νέους.
- Η αίτηση για τον τίτλο της Εθνικής Πρωτεύουσας Νεολαίας, ενός νέου θεσμού που εστιάζει στη συμμετοχή και συναπόφαση θα δώσει τη δυνατότητα για την εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου πλάνου δράσεων για τους νέους.
- Η ανακοίνωση της συμμετοχικής διαδικασίας για τη συγγραφή Τοπικής Στρατηγικής Νεολαίας για την επόμενη δεκαετία, μια πολιτική και κοινωνική δέσμευση και συμφωνία για τις τοπικές προτεραιότητες και τη νεολαία, θα αποδείξει πως η σχέση του δήμου με τους νέους είναι σοβαρή, βαθιά και ουσιαστική.

Και ενώ όλα τα παραπάνω ακούγονται όμορφα και δημιουργικά και θα περίμενε κάποιος από το σύνολο των 325 δήμων της χώρας οι περισσότεροι ή οι μισοί τουλάχιστον, να έχουν κάποιου είδους πολιτικής προτεραιότητας για τους νέους, κάποια δομή, κάποια υπηρεσία, κάποια καλή πρακτική. Δυστυχώς ούτε το 10% των δήμων κατά δήλωσή τους στην τελευταία καταγραφή που έκανε η Ελληνική

Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (ΕΕΤΑΑ) έχει να δείξει κάτι για τους νέους.

Οι λόγοι πολλοί. Οι περισσότεροι δήμοι επικαλούνται την έλλειψη προσωπικού ή την έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού που θα μπορούσε να ασχοληθεί με τη θεματική αυτή.

Πολλοί δήμοι επικαλούνται την έλλειψη χρημάτων, αλλά αυτό είναι μάλλον θέμα πολιτικής προτεραιότητας για την κάθε δημοτική αρχή.

Τέλος αρκετοί δήμοι επικαλούνται την αδιαφορία των νέων και την αποτυχία προηγούμενων αντίστοιχων πρωτοβουλιών τους κάτι που σημαίνει πως δεν υπήρξε καλός σχεδιασμός από τη μεριά τους.

Ας δούμε όμως τι προσφέρει η ΕΕ και το πλαίσιο που θέτει η Στρατηγική της ΕΕ για Νεολαία 2019- 2027 και οι Ευρωπαϊκοί Στόχοι Νεολαίας.

Η στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία επικεντρώνεται σε τρεις βασικούς τομείς δράσης, γύρω από τις τρεις λέξεις κλειδιά: ενεργοποίηση, σύνδεση, ενίσχυση, ενώ επιδιώκει κοινή εφαρμογή σε όλους τους τομείς πολιτικών. Οι τρεις αυτοί πυλώνες πολιτικών για τους νέους μπορούν να γίνουν το κατευθυντήριο πλαίσιο για την ανάπτυξη τοπικών πολιτικών για τους νέους.

Τα προγράμματα Erasmus+ και Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης είναι τα εργαλεία που η ΕΕ έχει αναπτύξει για την υποστήριξη των νέων, των νεανικών σχημάτων και όλων των μη κερδοσκοπικών φορέων που θέλουν να αναπτύξουν πολιτικές υπέρ των νέων.

Το Erasmus+ είναι το πρόγραμμα της ΕΕ για τη στήριξη της εκπαίδευσης, της κατάρτισης, της νεολαίας και του αθλητισμού στην Ευρώπη. Δράσεις εκπαίδευσης, κατάρτισης, νεανικής κινητικότητας αλλά και έρευνας, μεταφοράς καλών πρακτικών και ανάδειξης καινοτομίας των νέων θα μπορούσαν να ενταχθούν και να υποστηριχθούν από το πρόγραμμα αυτό.

Το Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης είναι το πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο δημιουργεί ευκαιρίες για όσους νέους 18-30 ετών επιθυμούν να κάνουν εθελοντισμό και να υλοποιήσουν τα δικά τους σχέδια αλληλεγγύης που θα ωφελήσουν κοινότητες σε όλη την Ευρώπη.

Μια τρίτη δράση που λειτουργεί κάτω από το πρόγραμμα Erasmus+ είναι το DiscoverEU. Προσφέρει την ευκαιρία στους νέους να εξερευνήσουν την πολυμορφία της Ευρώπης, να μάθουν για την πολιτιστική κληρονομιά και την ιστορία της και να συνδεθούν με ανθρώπους από ολόκληρη την ήπειρο. Η ΕΕ δύο φορές το χρόνο καλεί νέους ηλικίας αποκλειστικά 18 ετών να αιτηθούν και να λάβουν ως δώρο μια ταξιδιωτική κάρτα και να ταξιδέψουν κυρίως σιδηροδρομικά. Οι νέοι που θα επιλεγούν, θα λάβουν μια Ευρωπαϊκή Κάρτα Νεολαίας DiscoverEU με πληθώρα εκπώσεων σε πολιτιστικές επισκέψεις, μαθησιακές δραστηριότητες, αθλητισμό, τοπικές μεταφορές, καταλύματα και φαγητό κατά το ταξίδι τους.

Όλα τα παραπάνω αποτελούν ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο δράσεων, πολιτικών αλλά και σχεδιασμού για τους νέους που οι δήμοι θα μπορούσαν να αναπτύξουν πρωτοβουλίες συμμετοχής, ενημέρωσης των νέων τους και δημιουργίας ευκαιριών.

Το δίκτυο των [Κέντρων Πληροφοριών SALTO](#) που λειτουργούν με την υποστήριξη του προγράμματος Erasmus+ προσφέρει μια σειρά από δράσεις εκπαίδευσης – κατάρτισης για στελέχη μη κερδοσκοπικών φορέων ενώ το συνεχώς ανανεωμένο [Ημερολόγιο Κατάρτισης](#) προσφέρει σειρά από ευκαιρίες μέσω των οποίων στελέχη, υπάλληλοι αλλά και αιρετοί θα μπορούσαν να εκπαιδευτούν, να ενημερωθούν, να δικτυωθούν για να μπορέσουν να αιτηθούν στα προγράμματα της ΕΕ για τους νέους.

Η ΕΕ κάτω από το πρόγραμμα Erasmus+ και με πρωτοβουλία των Εθνικών Υπηρεσιών του προγράμματος έχει δημιουργήσει σειρά από θεματικά δίκτυα στα οποία δήμοι μπορούν να ενταχθούν για να μπορέσουν να δικτυωθούν, να εκπαιδεύσουν στελέχη και υπαλλήλους και να μεταφέρουν καλές πρακτικές. Είναι οι Στρατηγικές Συμπράξεις των Εθνικών Υπηρεσιών (Strategic National Agencies Cooperation - SNACs) με τη λειτουργία ιδιαίτερα πετυχημένων δράσεων για δήμους όπως τα δίκτυα:

- [Europe Goes Local](#) με πάνω από 300 δήμους σε όλη την Ευρώπη που αναπτύσσουν τοπικές πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των νέων μέσω του youth work.
- [Democracy Reloading](#) το δίκτυο για τη συμμετοχή των νέων σε τοπικό επίπεδο και τη λειτουργία θεσμών τοπικής δημοκρατίας.

Ο τρόπος με τον οποίο μπορεί ένας δήμος να εμπλακεί στις περισσότερες από τις δράσεις αυτές απαιτεί διακρατικότητα, εταίρους σε άλλη χώρα της ΕΕ και γι' αυτό είναι σημαντικό οι δήμοι να έχουν ενεργές και επικαιροποιημένες συνεργασίες με δήμους της ΕΕ. Οι αδελφοποιημένοι δήμοι, οι δήμοι που έχουν συνεργαστεί στο παρελθόν βάσει κάποιου προγράμματος ή οι δήμοι που είναι μέλη ενός κοινού δικτύου θα πρέπει να έχουν και τα θέματα νεολαίας μέσα στις προτάσεις κοινών δράσεων και τις προτεραιότητες που αναπτύσσουν βάσει αυτών των μνημονίων συνεργασίας.

Ιδιαίτερη ενότητα στις προσπάθειες των δήμων να έρθουν κοντά με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα και να υλοποιήσουν, μεταφέρουν, προσαρμόσουν καλές πρακτικές αποτελεί η εξειδίκευση και η κοινωνική ιδιαιτερότητα. Ένας ορεινός δήμος, ένας νησιωτικός δήμος, ένας δήμος με υψηλή νεανική ανεργία, ένας δήμος με έντονα κοινωνικά προβλήματα για τους νέους είναι πάντα ένας δήμος ο οποίος κατά προτεραιότητα μπορεί να προτείνει λύσεις για τους νέους του.

Σε κάθε περίπτωση, ο υποψήφιος δήμος που δεν έχει δίκτυο συνεργατών σε άλλη χώρα της Ευρώπης ή αναζητά νέους εταίρους, μπορεί να κάνει χρήση του ειδικού ψηφιακού εργαλείου αναζήτησης εταίρων [Otlas](#) που έχει αναπτύξει το δίκτυο

SALTO κάτω από το πρόγραμμα Erasmus+ και δίνει τη δυνατότητα εύρεσης εταίρων.

Ας δούμε όμως μερικές καλές πρακτικές από άλλες χώρες της ΕΕ.

[Certificate Youth Friendly Municipality](#) - Σλοβενία

Το πιστοποιητικό του Δήμου Φιλικού προς τους Νέους αποτελεί αναγνώριση των δήμων που εφαρμόζουν με επιτυχία μέτρα για τους νέους. Τα μέτρα αυτά αποσκοπούν στην ένταξη των νέων ανθρώπων στην κοινωνική ζωή και, πάνω απ' όλα, στην προώθηση της ανεξαρτησίας τους.

Το πιστοποιητικό του Δήμου Φιλικού προς τους Νέους ισχύει για τέσσερα χρόνια, απονέμεται ετησίως στους δήμους που αναγνωρίζονται ως φιλικό προς τους νέους, επειδή εφαρμόζουν επιτυχώς τουλάχιστον ένα μέτρο από όλους τους τομείς προτεραιότητας των πολιτικών για τη νεολαία με βάση την Εθνική και Ευρωπαϊκή Στρατηγική Νεολαίας.

Με την απόκτηση του πιστοποιητικού, ο δήμος δεσμεύεται να συνεχίσει να ρυθμίζει συστηματικά τον τομέα της νεολαίας και να αυξήσει ή να διατηρήσει το επίπεδο αποτελεσματικότητας για περίοδο τεσσάρων ετών.

Το πιστοποιητικό Δήμου Φιλικού προς τους Νέους απονέμεται από το [Ινστιτούτο Πολιτικής για τη Νεολαία](#) σε συνεργασία με το Δίκτυο Δήμων της Σλοβενίας και υπό την τιμητική αιγίδα της Προέδρου της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, Nataša Pirc Musar. Επί του παρόντος, 47 από τους 212 δήμους της Σλοβενίας διαθέτουν πιστοποιητικό φιλικό προς τους νέους.

[Rural youth – implementing multicultural youth work in rural Finland through ESC volunteering](#) - Φινλανδία

Λόγω της γεωγραφικής απομόνωσης, οι νέοι της υπαίθρου στο δήμο Kalajoki έχουν λιγότερες ευκαιρίες για επικοινωνία με νέους από άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και δράσεις κινητικότητας. Το μεγαλύτερο εμπόδιο έγκειται στην ανάπτυξη μιας ιδιόρρυθμης νοστορπίας απομόνωσης από την μεριά των νέων και την έλλειψη ευαισθητοποίησης σχετικά με τις εμπειρίες στο εξωτερικό από τις οποίες μπορούν να επωφεληθούν.

Ο δήμος για να αντιμετωπίσει αυτή την τάση και να προωθήσει τη διεθνή συνεργασία, φιλοξενεί μέσω του προγράμματος [Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης](#) νέους από άλλες χώρες της ΕΕ για συνεργασία στην υλοποίηση εθελοντικών δράσεων. Κατά τη διάρκεια του ετήσιου έργου τους, οι εθελοντές συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις μαζί με νέους από το Kalajoki, συμμετέχουν σε δράσεις στα σχολεία, στις τοπικές νεανικές ομάδες και φυσικά στις δράσεις και εκδηλώσεις του δήμου διαδραματίζοντας ενεργό ρόλο στη διεύρυνση της Ευρωπαϊκής αντίληψης για την τοπική νεολαία. Μέσα από τη συνεργασία των νέων, τόσο κατά τη διάρκεια των δράσεων όσο και μέσα το σχολείο, την αλληλεπίδραση στα αγγλικά και την

ανταλλαγή απόψεων για τον πολιτισμό τους, διαμορφώνουν μια θετική αντίληψη για την Ευρώπη, δημιουργούν μια θετική διαπολιτισμική ταυτότητα και ανταλαμβάνονται με άλλο τρόπο τη ζωή στο δήμο και τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν. Το πρόγραμμα αυτό λειτουργεί συστηματικά από το 2017 και πλέον δεκάδες νέοι από το Kalajoki έχουν ταξιδέψει μέσω του Erasmus+ σε άλλες χώρες της Ευρώπης, έχουν φίλους και κρατάνε επαφές με τους παλιούς εθελοντές και μπορούν να δουν διαφορετικά το δήμο και το μέλλον τους.

Regional Youth Network Meetjesman - Βέλγιο

Το Meetjesman είναι ένα περιφερειακό δίκτυο για τη νεολαία που δημιούργησαν 13 μικροί δήμοι στην Ανατολική Φλάνδρα. Στόχος του δικτύου είναι η υποστήριξη του youth work σε τοπικό επίπεδο, η ενδυνάμωση και δικτύωση των υπευθύνων χάραξης πολιτικής για τη νεολαία στους δήμους και η ανάπτυξη καλύτερων πολιτικών για τα παιδιά και τους νέους ώστε να ενισχύσουν τα δικαιώματά τους ως κάτοικοι της περιοχής.

Στις δράσεις και τις δραστηριότητές τους οι δήμοι του δικτύου έχουν μια προσέγγιση τριπλού στόχου:

Εστιάζουν στους τοπικούς youth workers (σύμβουλοι νέων), τους τοπικούς φορείς χάραξης πολιτικής και τους νέους που ζουν στα χωριά της αγροτικής περιοχής Meetjesland, μια αγροτική περιοχή της Φλάνδρας μεταξύ των πόλεων της Γάνδης και της Μπριζ.

Το δίκτυο ιδρύθηκε το 2003 από την ανάγκη των υπηρεσιών νεολαίας των δήμων για να καταστήσει δυνατές πιο καινοτόμες πρακτικές στον τομέα της νεολαίας και

να μοιραστεί περισσότερη εμπειρογνωμοσύνη και καλές πρακτικές στην περιοχή και συγχρηματοδοτείται από τους δήμους-μέλη (50%) και το τμήμα νεολαίας της Φλάνδρας (50%).

Πολλές ακόμα καλές πρακτικές και ιδέες για το τι κάνουν δήμοι για τους νέους σε όλη την Ευρώπη, είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του δικτύου [Europe Goes Local](#).

Τέλος, παραπάνω πληροφορίες για θέματα νεολαίας, ανακοινώσεις για τις πολιτικές αλλά και τις επόμενες συναντήσεις και εκδηλώσεις που μπορεί να αφορούν ή να ενδιαφέρουν τους νέους παρέχει η ΕΕ μέσω της [Ευρωπαϊκής Δικτυακής Πύλης Νεολαίας](#). Κι εδώ οι δήμοι μπορούν να γίνουν πολλαπλασιαστές των πληροφοριών αυτών, να ενημερώνουν και να ενθαρρύνουν τους νέους και τους φορείς νεολαίας σε τοπικό επίπεδο για να συμμετέχουν σε ευκαιρίες εκπαίδευσης, κατάρτισης, συμμετοχής, κινητικότητας σε όλη την Ευρώπη.

Ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης για την ανάπτυξη πολιτικών υπέρ της νέας γενιάς είναι κάτι παραπάνω από απαραίτητος. Είναι ο κρίσιμος κρίκος της εξάπλωσης μιας δημοκρατικής κοινωνίας μια και οι πολιτικές αυτές υπέρ των νέων μπορούν να έχουν θετικό αποτέλεσμα κύρια στις μικρές τοπικές κοινωνίες. Η ΕΕ προσφέρει εργαλεία, εκπαίδευση, κατάρτισης, υποστήριξη και χρηματοδότηση μέσω της Στρατηγικής της για τη νεολαία και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Αλλά είναι κύρια στο χέρι των δήμων η ανάπτυξη και προσαρμογή των πολιτικών αυτών σε τοπικό επίπεδο και η ισχυροποίησή τους για την παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών και δράσεων υποστήριξης και ενδυνάμωσης των νέων.

Ο Εθελοντισμός στην Αλβανία

Από το καταναγκαστικό κράτος στον ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Μία πολιτισμική κληρονομιά και στρατηγικές προκλήσεις στη μετα κομμουνιστική πορεία προς την Ε.Ε

Γεωργία Κ.Χρονοπούλου

Μέντορας Εθελοντισμού ΑΛΛΗΛΟΝ

Σύμβουλος Δημόσιας Διοίκησης , ΟΤΑ, postdoc , Dr, Msc. Sc.

[Georgia Chronopoulou | LinkedIn](#)

Η πορεία της Αλβανίας από τον αυστηρό σταλινισμό προς τον ευρωπαϊκό φιλελευθερισμό αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση θεσμικής και πολιτισμικής μετάβασης (Vickers, 1999). Ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά η έννοια του εθελοντισμού, η οποία, ενώ στην Ε.Ε. αποτελεί βασικό πυλώνα της κοινωνικής συνοχής και της ενεργούς πολιτείας (European Commission, 2010), στην περίπτωση της Αλβανίας έχει στιγματιστεί από τη χρήση της ως εργαλείο κρατικής καταπίεσης (Krasniqi, 2012). Το παρόν άρθρο επιχειρεί να αναλύσει αυτή τη θεσμική και ιδεολογική ασυνέχεια, στο φόντο της διεύρυνσης της Ε.Ε. προς τα Δυτικά Βαλκάνια. Ο ενεργός ρόλος του εθελοντισμού συνδέει την παλιά μορφή του απομονωμένου κομμουνιστικού κράτους με το αντίστοιχο ενός νεοφιλελεύθερου. Τα στοιχεία που έχει μεταφέρει στη σύγχρονη εποχή έχουν ενσωματωθεί στην ευρωπαϊκή πολιτική υπό τη μορφή της κοινωνικής συνοχής, της αλληλεγγύης. Γεγονός είναι ότι ο εθελοντισμός στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δεν διέπεται από ένα ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο, αλλά αποτελεί αντικείμενο πολιτικών ενίσχυσης, κατευθυντήριων γραμμών και ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών, κυρίως στον τομέα της νεολαίας, της κοινωνικής συνοχής, της εκπαίδευσης και της πολιτικής προστασίας.

Λέξεις κλειδιά: εθελοντισμός, αποσταλινισμός, Ευρωπαϊκή Ένωση

Εισαγωγή

Το παρόν άρθρο αποσκοπεί στην ανάδειξη του τρόπου με τον οποίο τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) διαχειρίζονται κοινωνικοοικονομικές

προκλήσεις κατά τη διαδικασία ένταξης των Δυτικών Βαλκανίων (European Commission, 2020). Είναι μία προσπάθεια ανάλυσης της αποτελεσματικότητας των Συμφωνιών Σταθεροποίησης και Σύνδεσης (ΣΣΣ) ως μηχανισμών για τη θεσμική και κοινωνική σύγκλιση (Bieber, 2011). Ακολουθεί η αξιολόγηση του κοινοτικού κεκτημένου ως εργαλείου μετασχηματισμού της κοινωνικής πολιτικής και τέλος, στην ανάδειξη του εθελοντισμού ως μηχανισμού κοινωνικής βιωσιμότητας.

Κύρια Ευρήματα

1. Ανισόρροπη εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου

Η υιοθέτηση του κοινοτικού δικαίου στις υποψήφιες χώρες είναι συχνά επιφανειακή και περιορισμένη σε τεχνικά πεδία, ενώ η κοινωνική πολιτική παραμένει ασθενής (Offe, 1991).

2. Θεσμική αδυναμία και εσωτερικά εμπόδια

Η Αλβανία αντιμετωπίζει δυσκολίες λόγω ασαφούς δημόσιας διοίκησης, χαμηλής απορροφητικότητας ευρωπαϊκών πόρων και πολιτικής προσωποπαγίας (Biberaj, 1998).

3. Απουσία αποτελεσματικής στρατηγικής κοινωνικής συνοχής

Παρά τις στρατηγικές προσεγγίσεις όπως το COM(2020)57, λείπουν τα επιχειρησιακά εργαλεία κοινωνικής ενσωμάτωσης (European Commission, 2020).

4. Αντίφαση διεύρυνσης και κοινωνικής ενοποίησης

Η Ε.Ε. επενδύει στην εδαφική ένταξη, αλλά η κοινωνική σύγκλιση παραμένει αδύναμη χωρίς ισχυρή πολιτική συνοχής (Sztompka, 1993).

Η Περίπτωση της Αλβανίας – Ιστορικό και Πολιτισμικό Υπόβαθρο

Η Αλβανία, σε αντίθεση με άλλα πρώην κομμουνιστικά κράτη, δεν υιοθέτησε την αποσταλινοποίηση. Αντιθέτως, παρέμεινε πιστή σε ένα αυστηρό σταλινικό-λενινιστικό μοντέλο (Feinberg & Wolff, 2007). Μεταξύ 1945–1991, η χώρα εφάρμοσε τα κάτωθι:

- Την Κατάργηση της Θρησκείας (μονοθεϊσμός – Σύνταγμα 1976)
- Την Κατάργηση της ιδιωτικής περιουσίας
- Τη Μαζική κρατική τρομοκρατία και κοινωνική απομόνωση (Ghodsee, 2011)

Γεγονός είναι ότι το φαινόμενο του «εθελοντισμού» είχε τη μορφή επιβεβλημένης κινητοποίησης, χωρίς ίχνος αυθόρμητης κοινωνικής συμμετοχής, και εντάχθηκε στη σοσιαλιστική ταυτότητα του «ιδανικού πολίτη» (Krasniqi, 2012).

Μεταβατικότητα και Κληρονομημένες Αντιλήψεις

Η πώση του κομμουνιστικού καθεστώτος το 1991 δεν σήμανε αυτόματα την αλλαγή της πολιτικής κουλτούρας. Οι πολίτες, ακόμη και οι νεότερες γενιές, συνέχισαν να αντιλαμβάνονται τον εθελοντισμό ως υποχρεωτική ή κρατικά επιβεβλημένη δραστηριότητα (Sztompka, 1993). Η διαγενεακή συνέχεια αναδεικνύει την ανθεκτικότητα του αυταρχικού μοντέλου (Offe, 1991).

Η Ευρωπαϊκή Διάσταση του Εθελοντισμού

Η Ε.Ε. έχει προωθήσει τον εθελοντισμό ως μέσο ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής (Council of the EU, 2009). Με την Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τον Εθελοντισμό (European Commission, 2010), επιδιώκει την εμπέδωση ενεργού πολιτεότητας. Ωστόσο, στην περίπτωση της Αλβανίας, η εφαρμογή παραμένει δύσκολη λόγω:

- του ιστορικού φορτίου του εθελοντισμού ως εργαλείου κρατικού ελέγχου,
- των ελλείπων θεσμικών υποδομών (Krasniqi, 2012; Ghodsee, 2011).

Συμπεράσματα και Προτάσεις

Η Αλβανία δεν αποτελεί μόνο ένα γεωπολιτικό πρόβλημα διεύρυνσης: αποτελεί μια σύνθετη περίπτωση μετάβασης, όπου ο εθελοντισμός λειτουργεί ως δείκτης πολιτισμικής μνήμης και θεσμικής μεταβλητότητας.

Προτείνεται:

- Ανασχεδιασμός της στρατηγικής διεύρυνσης με επίκεντρο την κοινωνική συνοχή.

• Ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών, ώστε ο εθελοντισμός να αποσυνδεθεί από το κράτος.

• Εκπαιδευτικά προγράμματα που επαναπροσδιορίζουν τον εθελοντισμό ως πράξη ελεύθερης κοινωνικής προσφοράς.

Βιβλιογραφία

1. Biberaj, E. (1998). *Albania in Transition: The Rocky Road to Democracy*. Westview Press.
2. Bieber, F. (2011). Building Impossible States? State-Building Strategies and EU Membership in the Western Balkans. *Europe-Asia Studies*, 63(10), 1783–1802.
3. Council of the European Union. (2009). *Council Conclusions on Volunteering as a Contribution to Economic and Social Cohesion*.
4. European Commission. (2010). *European Voluntary Policy Agenda*. Brussels: COM(2010)202.
5. European Commission. (2020). *Enhancing the accession process – A credible EU perspective for the Western Balkans*. Brussels: COM(2020)57.
6. Feinberg, M., & Wolff, L. (2007). Reassessing the Legacy of Communism in Eastern Europe. *East European Politics & Societies*, 21(2), 213–225.
7. Ghodsee, K. (2011). *Lost in Transition: Ethnographies of Everyday Life after Communism*. Duke University Press.
8. Krasniqi, G. (2012). The "Volunteer" as a Political Category in Socialist Albania. *East Central Europe*, 39(2–3), 295–317.
9. Offe, C. (1991). Capitalism by Democratic Design? Democratic Theory Facing the Triple Transition in East Central Europe. *Social Research*, 58(4), 865–892.
10. Sztompka, P. (1993). Civilizational Incompetence: The Trap of Post-Communist Societies. *Zeitschrift für Soziologie*, 22(2).

**Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης
για τους Νέους
Επάγγελμα, Αποστολή,
Κοινωνική Ευθύνη**

Μήνυμα Προσκεκλημένου Εκδότη

Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης για τους Νέους Επάγγελμα, Αποστολή, Κοινωνική Ευθύνη

Νικόλαος Ε. Χατζόπουλος

Μέντορας Brain Gain και Σταδιοδρομίας ΑΛΛΗΛΟΝ

CEO & Principal Consultant, ΧΝ Consultancy, Συγγραφέας, Επικεφαλής Επιτροπής Ασφάλειας & Πολιτικής Προστασίας Συλλόγου, «Ενεργοί Πολίτες», Σύμβουλος Ασφάλειας και Εισηγητής Ελληνικού Ινστιτούτου Διαχείρισης Κρίσεων και Καταστροφών

[Nikolaos / Nick Chatzovoulos | LinkedIn](#)

«Ο φύλακας χρειάζεται αρετή και παιδεία, για να υπηρετεί το κοινό καλό.» — Πλατωνική παρακαταθήκη

Η ασφάλεια δεν είναι μόνο μια αγορά εργασίας· είναι ένας δρόμος όπου ο νέος άνθρωπος βρίσκει νόημα, ευθύνη και από κοινωνικό αποτύπωμα. Το ένθετο που κρατάτε προσεγγίζει την ασφάλεια όπως την υπαινίσσεται ο Σωκράτης στην Πολιτεία: ως συνάντηση αρετής, παιδείας και ικανότητας. Μιλάμε για επάγγελμα, αλλά πρωτίστως για αποστολή που αφορά την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τη συνοχή των κοινοτήτων μας.

Στο εσωτερικό πεδίο, η ασφάλεια είναι προϋπόθεση δημοκρατίας: νόμος, τάξη, εμπιστοσύνη. Σε εθνικό επίπεδο, είναι δικαίωμα και υποχρέωση αυτοπροστασίας. Στο διεθνές πεδίο, είναι συλλογικό αγαθό που υπηρετεί την ειρήνη απέναντι σε διασυννοριακές απειλές. Στον 21ο αιώνα, ο «φύλακας» χρειάζεται διπλή συγκρότηση: ήθος και επάρκεια, μαζί με ψυχική ανθεκτικότητα και κουλτούρα δια βίου μάθησης.

Στις σελίδες που ακολουθούν, φιλοξενούμε κείμενα εξαιρετικών συναδέλφων από τον δημόσιο και ιδιωτικό χώρο που φωτίζουν συμπληρωματικά το θέμα:

- του Ιωάννη Π. Κουρσιούμη, «*Νέες προοπτικές επαγγελματικής ένταξης των νέων στον τομέα της Ασφάλειας*»,

- του κ. Μερτσιωτάκη, «*Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης για τους Νέους, αποτελεί Δείγμα Αντοχής στην Αποσύνθεση*»,

Ο στόχος μας είναι πρακτικός και αξιακός μαζί: να δείξουμε γιατί αξίζει ένας νέος να επιλέξει την ασφάλεια και πώς μπορεί να το κάνει με επαγγελματισμό και ήθος. Το ένθετο χαρτογραφεί ρεαλιστικές διαδρομές: σπουδές και πιστοποιήσεις, δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, τομές όπως φυσική/ηλεκτρονική ασφάλεια, κυβερνοχώρος, πολιτική προστασία, διεθνείς αποστολές· και προτείνει πρακτικές αρχές για ανθεκτικότητα και πρόληψη επαγγελματικής εξουθένωσης.

Τι κερδίζετε ως αναγνώστες; Έναν οδηγό προσανατολισμού, μια κουλτούρα επαγγελματισμού και ένα πλαίσιο αξιών που μετατρέπει την εργασία σε αποστολή. Γιατί η ασφάλεια δεν είναι «θέση»—είναι λόγος ύπαρξης για όσους πιστεύουν ότι το κοινό καλό αξίζει την καλύτερη εκδοχή μας.

Με σεβασμό και ευγνωμοσύνη προς την ΑΛΛΗΛΟΝ για τη φιλοξενία, προς τους αγαπητούς συνεργάτες μου για την παροχή αρθρογραφίας και προς εσάς για τον χρόνο σας—καλή ανάγνωση και καλή αρχή.

Η ασφάλεια ως πόλος έλξης για τους νέους, αποτελεί δείγμα αντοχής στην αποσύνθεση

Μερτσιωτάκης Δημήτριος
Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ
Security Consultant
[Dimitrios Mertsiotakis | LinkedIn](#)

Πόσο δύσκολη είναι, η διαχείριση κρισιγενών καταστάσεων όταν ο στόχος της συνεχούς ανάγκης για Ασφάλεια και Σταθερότητα, βρίσκεται σε “επιληπτική” κατάσταση; Όταν η ρευστότητα του παγκόσμιου Γεωπολιτικού, Περιβαλλοντικού, Κοινωνικού, Οικονομικού και Πολιτισμικού γίνεσθαι, βρίσκεται σε μια διαρκή κατάσταση Ανισορροπίας; Όταν η Εγκληματικότητα, με συμμάχους την Αστυφιλία και την Λαθρομετανάστευση, αγγίζει την συνοχή των κοινωνιών; Ποιο θα είναι το στελεχιακό δυναμικό, το υπόβαθρο του οποίου θα αντιμετωπίσει τις επερχόμενες μεγακρίσεις; Πως εξασφαλίζεται η εξέλιξη της γνώσης και οι επιχειρησιακές δομές που απαιτούνται; Αποτελεί η Ασφάλεια πεδίο ανάπτυξης για τους νέους; Αλήθεια, πόσο επίκαιρη άλλωστε θα μπορούσε να είναι η Ιπποκράτειος ρήση: ‘Ο βίος βραχύς, η δε τέχνη μακρή, ο δε καιρός οξύς, η δε πείρα σφαλερή, η δε κρίσις χαλεπή”;

Εισαγωγή

Όταν ο Abraham Maslow (1/4/1908 – 8/6/1970), διατύπωσε την θεωρία των αναγκών του ανθρώπου, θέτοντας την ασφάλεια στην βάση της ιεράρχησης, αμέσως μετά την κάλυψη των βιολογικών αναγκών (1), κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί ότι, αρκετά χρόνια αργότερα, η ραγδαία εξέλιξη της κοινωνίας προς το συνθετότερο (2), θα δημιουργούσε μια ολόκληρη Βιομηχανία Ασφαλείας, όπου σύμφωνα με τον Bob Poston (3), θα επικρατούσε ως κυρίαρχο στοιχείο η άποψη ότι: “... ο στόχος, της

συνεχούς κάλυψης της ανάγκης για ασφάλεια, είναι να υπάρχει σταθερότητα στην ζωή κάποιου...”

Το Κρισιγενές Περιβάλλον Δράσης

Η προσπάθεια των Διεθνών Δρώντων (4) για την παροχή παγκόσμιας σταθερότητας βρίσκεται σε κατάσταση μόνιμης κρίσης. Το ραγδαίως εξελίξιμο παγκόσμιο γεωπολιτικό περιβάλλον, των εθνικών και κρατικών αναταραχών, των διαρκώς μεταβαλλόμενων συμφερόντων, με την εν εξελίξει ανασύνθεση στο εσωτερικό των κοινωνιών λόγω του μεταναστευτικού ζητήματος, δημιουργεί επί προσθέτως, ένα σοβαρότατο ζήτημα κοινωνικών ανισορροπιών. Κρισιγενείς περιβαλλοντικές καταστροφές και υποβάθμιση του οικοσυστήματος οδηγούν σε μείωση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων. Η παραγωγή τροφής, λόγω της ερημοποίησης, γίνεται μια πιο δύσκολη υπόθεση, ενώ η λειψυδρία είναι “ante portas”. Η οικονομική ανασφάλεια, η ακρίβεια και ο πληθωρισμός, επιτείνουν την καθημερινή διαβίωση. Κατά συνέπεια, όλα τα ανωτέρω ζητήματα επιβαρύνουν την καθημερινότητα του μέσου πολίτη, δοκιμάζοντας τα όρια της αντοχής και της ψυχικής ισορροπίας των ανθρώπων.(5) Φυγόκεντρες δυνάμεις, δημιουργούν αιτιάσεις και εφευρίσκουν αφορμές αποσύνθεσης, κάνοντας με αυτό τον τρόπο την πολυπόθητη σταθερότητα, εξαιρετικά δύσκολη υπόθεση. Βλέπετε, Ασφάλεια και Σταθερότητα αποτελούν τους κρίσιμους παράγοντες της Κοινωνικής Ευημερίας.

Με τα κρισιγενή περιβαλλοντικά ζητήματα, να δημιουργούν ακραία ανισορροπία, αγγίζοντας με τραγικό τρόπο, το βιοτικό επίπεδο των

ανθρώπων και τα βιώσιμα επίπεδα των κοινωνιών, διαταράσσουν την σταθερότητα των κοινωνικών δομών, μετακινώντας πληθυσμιακές ομάδες, προς όφελος της Αστυφιλίας. Η απρόσωπη και τυποποιημένη συμπεριφορά, σε συνδυασμό με την εξοντωτική καθημερινότητα, προκαλεί υποβάθμιση (αρνητικό ισοζύγιο) των κοινωνικών σχέσεων. Σε συνδυασμό με την εγκατάσταση αγνώστου ποιότητας λαθρομεταναστών, ιδιαίτερώς στα αστικά κέντρα, η ενσωμάτωση των οποίων από τον κοινωνικό ιστό είναι δυσχερής έως αδύνατη, δημιουργούν ένα εκρηκτικό μείγμα, πυροδοτώντας την εγκληματικότητα, ώστε να βρίσκει αίτια, αιτίες και αφορμές για να υπεραναιπτυχθεί, διαταράσσοντας την πολυπόθητη σταθερότητα.

Δεν υπάρχει τομέας της καθημερινότητας των ανθρώπων, που η λέξη ασφάλεια να μην υπάρχει. Από την διεθνή πολιτική, τις διεθνείς σχέσεις και την πολεμική βιομηχανία, την ασφάλεια των συνόρων, των αεροδρομίων, των πτήσεων και της αεροπορίας, την ασφάλεια των επειληφών, των οργανισμών, την ασφάλεια των Λιμένων, την ναυτιλία, τις επικοινωνίες, την οικονομία, την ασφάλεια των τροφίμων, των υδάτινων πόρων, των ενεργειακών υποδομών, της αστυφιλίας και της ίδιας της καθημερινότητας, αλλά και τόσων άλλων που μου διαφεύγουν....

Κυρίαρχο ρόλο στην καθημερινότητα των ανθρώπων, διαδραματίζει η ασφάλεια διαδικτύου. Από τις καθημερινές επικοινωνιακές δραστηριότητες των social media, τις καθημερινές διαδικτυακές πληρωμές, από τα δισεκατομμύρια των emails που ανταλλάσσονται καθημερινά, η αντιμετώπιση της παράνομης διάβρωσης των συστημάτων ασφαλείας (Illegal Corrosion / Hacking), καθίστανται ως έργο, εξαιρετικά δύσκολο. Τόσο για τις Εθνικές Υπηρεσίες Ασφαλείας ενός κράτους, όσο και για την βιομηχανία της Ιδιωτικής Ασφαλείας, με την απαιτούμενη συνεργασία αμφοτέρων σε πολλούς τομείς, να αποδίδει εξαιρετικά.

Η Βιομηχανία της Ασφαλείας, και η Ανάπτυξη

Σε αυτό το ρευστό περιβάλλον (Liquid Environment), η ανάπτυξη της επιστήμης της ασφάλειας εξελίχθηκε ραγδαίως. Νέα επιστημονικά πεδία αναπτύχθηκαν, με το Security Management & Managing επί της ασφάλειας να κυριαρχούν. Νέα ωρολογία αναπτύχθηκε, νέα δεδομένα και τάσεις κυριάρχησαν, με την πρόληψη (preventive) να υπερισχύει επί της αντίδρασης/καταστολής (reactive/repression).

Η μεθοδολογία της παρατήρησης, κυριαρχώντας, ως εκείνο το απόλυτο αποδεικτικό στοιχείο, που οδηγεί σε μια νέα διατύπωση συμπερασμάτων, περί της αποδοχής των αποδεκτών υποθέσεων από την παρατήρηση, κατευθύνουν την μέθοδο των επαγωγικών συλλογισμών,(6) σε νέα, πιθανόν

ασφαλέστερα αποτελέσματα, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει, την απόλυτη συμπερασματική βεβαιότητα. Βλέπετε, **είναι η ίδια η ρευστότητα του εν εξελίξει παγκόσμιου γίγνεσθαι που στηρίζει την αβεβαιότητα και την γεωπολιτική, περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνιολογική ανισορροπία.**

Υπάρχει αντοχή στην αποσύνθεση;

Η ανάγκη για σταθερότητα, προς αντιμετώπιση της ανισορροπίας και της επερχόμενης αποσύνθεσης, (7) απαίτησε την ανάπτυξη Υπηρεσιών Ασφαλείας, στηριζόμενη κυρίως, σε δυο πυλώνες. Στην Εκπαίδευση και στην Παροχή Υπηρεσιών. Οι επιχειρηματίες της Βιομηχανίας της Ασφαλείας, με ακραίο σύμμαχο την τεχνολογία (AI, Data Analytics, CCTV, Drones, 5G, GSM, Firewalls, TCP/IP, IDS/IPS, VPN, κλπ...), δημιούργησαν καινοτόμες υπηρεσίες. Τεράστιες, διεθνείς εταιρείες Παροχής Υπηρεσιών Ασφαλείας αναπτύχθηκαν, καλύπτοντας όλους τους τομείς των κινδύνων και των απειλών. Από στρατιωτικές υπηρεσίες, με πρόδρομο την θρυλική Λεγεώνα των Ξένων (9 Μαρτίου 1831, με έδρα το Αλγέρι και σημερινή έδρα το Ώμπανι της Γαλλίας), στις περίφημες Blackwater (νυν Constellis), τις Triple Canopy, DynaCorp International, την Ελληνική DIAPLOUS και πολλές άλλες, στις εταιρίες Παροχής Υπηρεσιών Κυβερνοασφαλείας, όπως οι Θηριώδεις Accenture, Palo Alto Networks, CrowdStrike, Fortinet, Cisco κλπ... Στην πατρίδα μας, πλήθος ΙΕΠΥΑ, παρέχουν όλο το φάσμα των υπηρεσιών ασφαλείας, τόσο μέσω των Κέντρων Λήψης Σημάτων, όσο και δια της φυσικής παρουσίας εκπαιδευμένου προσωπικού. Ενώ η ΕΑΚ (Εθνική Αρχή Κυβερνοασφαλείας), εκπονώντας την Εθνική Στρατηγική Κυβερνοασφαλείας 2020-2025 (Ελληνική έκδοση, 7 Δεκ. 2020), θέτει τους στόχους για την διασφάλιση της βιωσιμότητας των ψηφιακών υποδομών και υπηρεσιών, βοηθώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, την εξιδεικευμένη ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών ασφαλείας, τις οποίες, σε υψηλότατο επίπεδο, παρέχουν Ελληνικές εταιρείες Cyber Security.

Η συμμετοχή των Ελληνικών και ξένων Πανεπιστημίων σε ερευνητικά προγράμματα είναι τεράστια, με ενεργή την συμμετοχή εκατοντάδων πτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών σε εξειδικευμένα project ασφαλείας. Η διαχείριση της απόκτησης πληροφοριών, η διαχείριση των data, μέσω της συνεχούς ανάπτυξης της Τεχνητής Νοημοσύνης, δημιουργούν την ανάγκη κάλυψης των διαρκώς αυξανόμενων απαιτήσεων από εξειδικευμένο προσωπικό. Άρα, οι ευκαιρίες για τους νέους αναπτύσσονται και διευρύνονται ραγδαία.

Η εισροή νέων επιστημόνων στο χώρο των Υπηρεσιών Ασφαλείας, αποτελεί το καλύτερο ποιοτικό στοιχείο, αλλά και την μέγιστη ελπίδα την αντιμετώπιση των επερχόμενων Μεγακρίσεων. Αυτού του είδους ανθρώπινο δυναμικό, αποτελεί την ασπίδα ανάσχεσης στην αποσύνθεση.

Αρκεί οι εταιρείες να δώσουν τα απαιτούμενα κίνητρα, δημιουργώντας ένα συνεχώς εξελίξιμο περιβάλλον εργασιακής δραστηριότητας, ώστε να μην παρατηρήσουμε ένα νέο φαινόμενο brain drain (8), των λαμπρότερων μυαλών της πατρίδας μας, στο εξωτερικό.

Η αμφίδρομη σχέση μεταξύ Ασφάλειας και Σταθερότητας, οδηγεί μονοσήμαντα στην Ανάπτυξη. Όχι χωρίς κόπο. Η πρότερη γνώση, εκτός από την δημιουργία εμπειρίας, δεν εξασφαλίζει την μελλοντική σωστή απόφαση. Διότι τίποτα δεν είναι δεδομένο. Επίκαιρη παρά ποτέ, η Ιπποκράτειος ρήση: "Ο βίος βραχύς, η δε τέχνη μακρή, ο δε καιρός οξύς, η δε πείρα σφαλερή, η δε κρίσις χαλεπή" (9).

Σταθερότητα σημαίνει αγώνας για αντοχή σε πάσης φύσεως διαταραχές. Αντοχή στις διακυμάνσεις και στο απρόοπτο. Ενώ, η στρατηγική εξέλιξη των δομών της αντοχής, μέσω διαδικασιών πρόβλεψης και μακροχρόνιας προόρασης (Long Term Foresight), οδηγεί στην Ανθεκτικότητα, αντίπαλο της αποσύνθεσης, για την αντιμετώπιση των Κρίσιμων Κρίσεων.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

- (1) [Psychological Review](https://el.wikipedia.org/wiki/Εράρχηση_αναγκών_κατά_Μάσλοου). "A Theory of Human Motivation", Abraham Maslow, 1943 https://el.wikipedia.org/wiki/Εράρχηση_αναγκών_κατά_Μάσλοου
- (2) Émile Durkheim (1858-1917), αναπτύσσοντας τη θεωρία του κοινωνικού εξαναγκασμού....
- (3) <https://www.scirp.org/> Scientific Research, / Poston, B. (2009). An Exercise in Personal Exploration: Maslow's Hierarchy of Needs. The Surgical Technologist, 41, 347-353.

- (4) Ως Διεθνείς Δρώντες, νοούνται οι Κυβερνήσεις των Κρατών, Διεθνείς Οργανισμοί (ΟΗΕ, ΠΟΥ, ΝΑΤΟ, ΕΕ,...) κλπ, που στηρίζουν την δράση τους σε παγκόσμια αποδεκτές συνθήκες. Χωρίς αυτό όμως να σημαίνει, ότι η Λήψη Αποφάσεων δεν επηρεάζεται από επιμέρους συμφέροντα....
- (5) "Περιβάλλον Ασφαλείας & Σύνδρομο Burnout", Ν. Χατζόπουλος, Εκδόσεις ΕΛΚΥΣΤΗΣ
- (6) Αριστοτέλης, θεμελιωτής της Συλλογιστικής Λογικής, με τον Sir Francis Bacon, (22 Ιαν.1561 - 9 Απρ. 1626) και τον John Stuart Mill (20 Μαΐου 1806 – 8 Μαΐου 1873), να συμβάλλουν σημαντικά στην εξέλιξη της επαγωγικής θεωρίας, στα χρόνια της Νεότερης Φιλοσοφίας.
- (7) Έχω πολλάκις, με σχετική αρθρογραφία, τοποθετηθεί δημοσίως, ότι η επερχόμενη κρίση θα είναι χειρότερη από την κρίση του 1929-30. Πρόδρομα σημάδια η κρίση του 2008, το 2015, η προσπάθεια της υβριδικής εισβολής στον Έβρο το 2019, ενώ, η από θαλάσσης προσπάθεια διάβρωσης, με αγνώστου ποιότητας λαθρομεταναστών Νοτίως της Κρήτης, βρίσκεται σε πλήρη εξέλιξη(2025). Ταυτοχρόνως, η μέγγενη σφίγγει υπό το βάρος του παγκόσμιου χρέους το οποίο φθάνει στο θηριώδες ποσό των 318τρις \$ (Institute of International Finance - IIF). Αλήθεια, ποιος θα χρηματοδοτεί τις εκδόσεις των ομολόγων εις το διηνεκές;;
- (8) <https://www.naftemporiki.gr/finance/economy/1810088/brain-drain> Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδας, από το 2007 έως το 2016, 680.00 άτομα, μετανάστευσαν στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων 18-19.000 ειδικευμένων και ανειδίκευτων γιατρών.... Και ο Νόων Νοείται.
- (9) Ιπποκράτης (Κως, 460 π.Χ. – Λάρισα, 377 π.Χ.) "η ζωή του ανθρώπου είναι σύντομη, ενώ η γνώση και η τέχνη είναι ατελείωτες, ο χρόνος είναι λιγοστός και γρήγορος, η εμπειρία μπορεί να είναι λανθασμένη, και η σωστή απόφαση είναι πολύ δύσκολη".

Νέες προοπτικές επαγγελματικής ένταξης των νέων στον τομέα της ασφάλειας: Στρατηγικές, κοινωνική αποστολή και τεχνολογικές προκλήσεις

Ιωάννης Π. Κουρσιούρης
Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ
Σύμβουλος Ασφαλείας BA, MSc
[Ioannis P. Koursiouris | LinkedIn](#)

Ο τομέας της ασφάλειας, υπό το πρίσμα των κοινωνικών, τεχνολογικών και γεωπολιτικών προκλήσεων, μετασχηματίζεται σε πεδίο πολυδιάστατης επαγγελματικής ανάπτυξης. Η επαγγελματική δραστηριοποίηση στον τομέα της ασφάλειας δεν αφορά πλέον μόνο την επιβολή του νόμου, αλλά επεκτείνεται στη διαχείριση κινδύνων, την πρόληψη οποιασδήποτε μορφής βίας, την κυβερνοασφάλεια και την κοινωνική συνοχή. Η πρόσφατη Εθνική Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Ανήλικης Παραβατικότητας (2025–2030) παρέχει θεσμικό πλαίσιο που αναδεικνύει τον ρόλο των νέων επαγγελματιών στην πρόληψη, την επανορθωτική δικαιοσύνη και την ενδυνάμωση των σχέσεων των πολιτών. Παράλληλα, οι διεθνείς εξελίξεις (ΕΕ, ΟΑΣΕ, ΟΗΕ) υπογραμμίζουν την ανάγκη για διεπιστημονικότητα, ψηφιακές δεξιότητες και κοινωνική υπευθυνότητα. Το άρθρο τεκμηριώνει τον τομέα της ασφάλειας ως ελκυστικό πεδίο επαγγελματικής ένταξης για τους νέους, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα την κοινωνική του αποστολή.

Λέξεις-κλειδιά: ασφάλεια, επαγγελματική ένταξη νέων, κοινωνική ευθύνη, κυβερνοασφάλεια, ανήλικη παραβατικότητα, διεπιστημονικότητα

Σκοπός

Ο σκοπός του παρόντος άρθρου είναι να αναδείξει τη σημασία της ασφάλειας ως τομέα επαγγελματικής ένταξης για τη νέα γενιά. Μέσα από την ανάλυση θεσμικών στρατηγικών, διεθνών εξελίξεων και επαγγελματικών απαιτήσεων, επιδιώκεται να παρουσιαστεί η ασφάλεια όχι μόνο ως

επάγγελμα με σταθερές προοπτικές, αλλά ως κοινωνική αποστολή που ενισχύει τη συνοχή και τη δημοκρατική σταθερότητα.

Η ασφάλεια στον 21ο αιώνα: Πολυδιάστατος χαρακτήρας

Η έννοια της ασφάλειας διευρύνεται συνεχώς, περιλαμβάνοντας κοινωνικές, τεχνολογικές, περιβαλλοντικές και υγειονομικές διαστάσεις (Buzan, Waever, & de Wilde, 1998). Οι νέοι επαγγελματίες καλούνται να αναλάβουν ρόλους που ξεπερνούν την παραδοσιακή φύλαξη και ενσωματώνουν δεξιότητες όπως η κυβερνοασφάλεια, η ανάλυση δεδομένων, η ψυχολογική υποστήριξη και η διαχείριση κρίσεων.

Η Εθνική Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Ανήλικης Παραβατικότητας (Υπουργείο Δικαιοσύνης, 2025) τονίζει την ανάγκη πρόληψης, επανορθωτικής δικαιοσύνης και ενδυνάμωσης των σχέσεων μεταξύ των πολιτών. Οι επαγγελματίες ασφάλειας δεν περιορίζονται σε ρόλους επιβολής του νόμου και συχνά χρειάζεται να λειτουργήσουν ως μέντορες, παιδαγωγοί ή διαμεσολαβητές (Loader & Walker, 2007). Η κοινωνική διάσταση του επαγγέλματος αποτελεί βασικό παράγοντα προσέλκυσης νέων που επιθυμούν να συνδυάσουν την επαγγελματική σταδιοδρομία με το κοινωνικό έργο.

Διεθνείς τάσεις και στρατηγικές συνεργασίας

Η Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ασφάλειας (European Commission, 2020) και τα προγράμματα Erasmus+ και Horizon Europe προσφέρουν σημαντικές

ευκαιρίες διεθνών εμπειριών και έρευνας για νέους επαγγελματίες. Ο ΟΑΣΕ (OSCE, 2021) και ο ΟΗΕ (United Nations, 2015) υπογραμμίζουν τον ρόλο των νέων στη δημιουργία συμπεριληπτικών κοινωνιών που θα ελαχιστοποιούν αποκλεισμούς λόγω φύλου, καταγωγής, κοινωνικής τάξης ή οικονομικής κατάστασης, προσφέροντας πλαίσιο για ενεργό συμμετοχή όλων των κοινωνικών ομάδων στη χάραξη πολιτικών ασφαλείας.

Η άνοδος της τεχνητής νοημοσύνης και η μετάβαση στη ψηφιακή εποχή δημιουργεί νέες ανάγκες στον τομέα της ασφάλειας. Ζητήματα όπως η προστασία δεδομένων και η καταπολέμηση του διαδικτυακού εκφοβισμού, απαιτούν τεχνική κατάρτιση και κοινωνική ευαισθησία (Singer & Friedman, 2014) δημιουργώντας νέα επαγγελματικά πεδία με υψηλή ζήτηση, καθιστώντας συνάμα τον κλάδο ελκυστικό για νέους με ψηφιακές δεξιότητες.

Εκπαίδευση και επαγγελματική ανάπτυξη

Η επαγγελματική πορεία στον τομέα της ασφάλειας είναι αδιαχώριστη από τη διαρκή εκπαίδευση. Η συνεχής διεύρυνση πανεπιστημιακών και εξειδικευμένων προγραμμάτων σε αντικείμενα όπως η κυβερνοασφάλεια, η διαχείριση κρίσεων και οι μελέτες ασφαλείας αποδεικνύει ότι η εκπαίδευση αποτελεί τον βασικό πυλώνα εξέλιξης και επαγγελματικής καταξίωσης (Collins, 2016). Η επαγγελματική ανάπτυξη απαιτεί πλέον όχι μόνο θεωρητική κατάρτιση, αλλά και πρακτική εξάσκηση, καλλιεργώντας νέους επαγγελματίες έτοιμους να ανταποκριθούν στις σύνθετες προκλήσεις του μέλλοντος.

Παράλληλα, η βιομηχανία της ασφάλειας αναδύεται ως ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους κλάδους στην Ευρώπη, με καθοριστική συμβολή στην οικονομία και την κοινωνική σταθερότητα (European Commission, 2020). Η συνεχώς αυξανόμενη ζήτηση για υπηρεσίες ασφαλείας, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, δημιουργεί ένα δυναμικό περιβάλλον γεμάτο νέες ευκαιρίες. Για τους νέους αποφοίτους, αυτό σημαίνει όχι μόνο επαγγελματική αποκατάσταση, αλλά και δυνατότητα να συμμετέχουν ενεργά σε έναν κλάδο με βαθύ κοινωνικό αποτύπωμα και διεθνείς προοπτικές.

Προτάσεις στρατηγικής για την επαγγελματική ένταξη στον τομέα της ασφάλειας

Η ενίσχυση με υποτροφίες και οργανωμένα προγράμματα πρακτικής άσκησης αποτελεί κρίσιμο εργαλείο για την προσέλκυση νέων στον χώρο της ασφάλειας. Μέσω των υποτροφιών, οι νέοι που δεν διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς πόρους ή κοινωνικά δίκτυα, αποκτούν πρόσβαση σε εκπαιδευτικές και επαγγελματικές ευκαιρίες, προωθώντας την ισότιμη

πρόσβαση και ενισχύοντας τις ευκαιρίες κοινωνικής ανέλιξης. Συμπράξεις πανεπιστημίων, εταιρειών και φορέων ασφαλείας δημιουργούν γέφυρες που συνδέουν την ακαδημαϊκή γνώση με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς. Η πρακτική αυτή συμβάλλει τόσο στη βελτίωση της κατάρτισης των νέων όσο και στην ενίσχυση της καινοτομίας.

Οι καμπάνιες ενημέρωσης για τις νέες επαγγελματικές διαδρομές στον τομέα της ασφάλειας είναι απαραίτητες για την αποδόμηση στερεοτύπων που συνδέουν τον κλάδο αποκλειστικά με την επιβολή νόμου. Η ανάδειξη θετικών παραδειγμάτων και ιστοριών επιτυχίας μπορεί να εμπνεύσει περισσότερους νέους να στραφούν στον χώρο, αντιλαμβανόμενοι το ευρύτερο κοινωνικό του αποτύπωμα. Η καθοδήγηση (mentoring) από έμπειρους επαγγελματίες επιτρέπει τη μεταφορά γνώσης και δεξιοτήτων στις νέες γενιές, δημιουργώντας ένα δίκτυο στήριξης που μειώνει την ανασφάλεια των νέων και επιταχύνει την επαγγελματική τους ωρίμανση.

Τέλος, η σύνδεση της εκπαίδευσης με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς διασφαλίζει ότι οι νέοι αποκτούν άμεσα εφαρμόσιμες δεξιότητες. Η ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών που ενσωματώνουν τεχνικές γνώσεις, κοινωνικές δεξιότητες και πρακτική εμπειρία μειώνει το χάσμα ανάμεσα στη θεωρία και την πράξη, αυξάνοντας την ανταγωνιστικότητα των αποφοίτων.

Συμπεράσματα

Η ασφάλεια αναδεικνύεται σε έναν τομέα όπου η τεχνολογία, η κοινωνία και οι αξίες συναντώνται. Η νέα γενιά βρίσκει σε αυτόν τη δυνατότητα να συνδυάσει επαγγελματική σταδιοδρομία με κοινωνική αποστολή. Η Εθνική Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Ανήλικης Παραβατικότητας αποτελεί θεσμικό παράδειγμα που ενισχύει αυτή τη διάσταση, ενώ οι διεθνείς πολιτικές επιβεβαιώνουν την ανάγκη για διεπιστημονικότητα και καινοτομία. Η συστηματική ενσωμάτωση νέων επαγγελματιών στην ασφάλεια μπορεί να αποτελέσει μοχλό κοινωνικής αλλαγής και ανάπτυξης. Η ενίσχυση της παρουσίας των νέων στον τομέα της ασφάλειας δεν αποτελεί μόνο επαγγελματική επιλογή, αλλά στρατηγική επένδυση για τη δημοκρατία και την κοινωνική συνοχή.

Βιβλιογραφία

- Buzan, B., Waever, O., & de Wilde, J. (1998). Security: A new framework for analysis. Lynne Rienner Publishers.
- Collins, A. (2016). Contemporary security studies (4th ed.). Oxford University Press.
- European Commission. (2020). EU Security Union Strategy. Publications Office of the European Union.
- Hughes, G. (2013). Community safety: Critical perspectives on policy and practice. Palgrave Macmillan.

- Loader, I., & Walker, N. (2007). *Civilizing security*. Cambridge University Press.
- OSCE. (2021). *Youth and security: Building inclusive societies*. Organization for Security and Co-operation in Europe.
- Singer, P. W., & Friedman, A. (2014). *Cybersecurity and cyberwar: What everyone needs to know*. Oxford University Press.
- United Nations. (2015). *Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development*. United Nations.
- Υπουργείο Δικαιοσύνης. (2025). *Εθνική Στρατηγική για την Καταπολέμηση της Ανήλικης Παραβατικότητας 2025–2030*. Αθήνα.

Η Ασφάλεια ως Πόλος Έλξης για τους Νέους: Επάγγελμα, Αποστολή, Κοινωνική Ευθύνη

Νικόλαος Ε. Χατζόπουλος

Μέντορας Brain Drain και Σταδιοδρομίας ΑΛΛΗΛΟΝ

CEO & Principal Consultant, XN Consultancy, Συγγραφέας, Επικεφαλής Επιτροπής Ασφάλειας & Πολιτικής Προστασίας Συλλόγου, «Ενεργοί Πολίτες», Σύμβουλος Ασφάλειας και Εισηγητής Ελληνικού Ινστιτούτου Διαχείρισης Κρίσεων και Καταστροφών

[Nikolaos / Nick Chatzovoulos | LinkedIn](#)

Εισαγωγή

Σε έναν κόσμο σύνθετων προκλήσεων και αβεβαιότητας, η ασφάλεια αναδεικνύεται όχι απλώς ως ένα επάγγελμα, αλλά ως ένα λειτουργήμα υψηλής αποστολής. Πολλοί νέοι αναζητούν σήμερα καριέρες με νόημα και κοινωνική συμβολή, και ο τομέας της ασφάλειας μπορεί να αποτελέσει έναν ισχυρό πόλο έλξης. Η ασφάλεια περιλαμβάνει τόσο την προστασία της ζωής και της περιουσίας όσο και τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και των αξιών μας. Στο παρόν άρθρο εξετάζουμε την ασφάλεια ως επαγγελματική επιλογή με πολυδιάστατη αξία – χρηστική αλλά και πολιτισμική – υπό το πρίσμα φιλοσοφικών στοχασμών και σύγχρονων δεδομένων. Με οδηγό την πλατωνική προσέγγιση του φύλακα στην Πολιτεία, θα αναλύσουμε πώς η ασφάλεια συνιστά αποστολή με ηθικό βάρος, πώς συμβάλλει στην εθνική και διεθνή σταθερότητα, και γιατί μπορεί να εμπνεύσει τους νέους. Παρατίθενται ιστορικά παραδείγματα από τον Πλάτωνα, τον Θουκυδίδη, τον Κλαούζεβιτς, τον Μακιαβέλι, καθώς και σύγχρονες πρακτικές, ώστε να τεκμηριωθεί ο ρόλος της ασφάλειας στη δημόσια σφαίρα και να προταθούν τρόποι καλλιέργειας του ενδιαφέροντος για τα ιδεώδη της ασφάλειας από νωρίς. Τέλος, υπογραμμίζονται τα κοινωνικά οφέλη που συνεπάγεται μια συνειδητή και ποιοτική ενασχόληση των νέων με τον κλάδο αυτό.

Πλατωνική προσέγγιση: Ο ιδανικός φύλακας και το νόημα της ασφάλειας

Η συζήτηση για την ασφάλεια ως λειτουργήμα μπορεί να αρχίσει από την πλατωνική φιλοσοφία. Στην [Πολιτεία του Πλάτωνα](#), ο Σωκράτης περιγράφει τους φύλακες – την τάξη των πολιτών που επωμίζεται την προστασία της πόλης – ως πρότυπο ηθικής ακεραιότητας και αφοσίωσης. Οι φύλακες αυτοί έχουν αποστολή να εξασφαλίζουν την ασφάλεια τόσο στο εσωτερικό της πόλης όσο και απέναντι σε εξωτερικές απειλές. Διακρίνονται από την αρετή της ανδρείας, όχι με την έννοια μιας απλής πολεμικής γενναιότητας, αλλά ως βαθιά σταθερότητα χαρακτήρα που απορρέει από την παιδεία και την ηθική τους καλλιέργεια. Ο [Πλάτων](#), μέσω του Σωκράτη, τονίζει ότι ο ιδανικός φύλακας πρέπει να συνδυάζει φαινομενικά αντιθετικές ιδιότητες: να είναι ταυτόχρονα πράος και πειθαρχημένος απέναντι στους συμπολίτες του, αλλά και γενναίος και αυστηρός έναντι των εχθρών της πόλης. Ο ίδιος ο φιλόσοφος «προσβλέπει στην ψυχική αναγέννηση του φύλακα, διότι τον θέλει 'ήμερον και κόσμιον', αλλά και γενναίο, προσωπικότητα φωτεινή στην τροχιά της αλήθειας, της ομορφιάς και της ηθικής ανάτασης, ώστε να αποβαίνει πρότυπο για τους πολίτες».

Για τον Πλάτωνα, λοιπόν, η ασφάλεια δεν είναι απλώς μια τεχνική αρμοδιότητα είναι πρωτίστως ηθική αποστολή. Ο φύλακας στην ιδεώδη πολιτεία οφείλει να υπηρετεί το κοινό καλό με αυτοθυσία και ανιδιοτέλεια. Χαρακτηριστικά, στην Πολιτεία προτείνεται οι φύλακες να μην έχουν ιδιωτική περιουσία ούτε πολυτέλειες, ώστε να μην

παρασύρονται από φιλοχρηματία ή προσωπικά συμφέροντα. Η πολιτεία αναλαμβάνει να καλύψει τις υλικές τους ανάγκες, και εκείνοι με τη σειρά τους δεσμεύονται να ζουν λιτά, με αφιλοκερδή πνεύμα, αφοσιωμένοι αποκλειστικά στο καθήκον. Η παιδεία τους είναι δια βίου: σωματική άσκηση για ευρωστία και ετοιμότητα, αλλά και πνευματική καλλιέργεια για την ανάπτυξη κρίσης, δικαιοσύνης και εγκράτειας. Μέσα από τη μίμηση ενάρετων προτύπων και την αυστηρή πειθαρχία στο νόμο, ο πλατωνικός φύλακας διαμορφώνεται σε πολίτη υποδειγματικό – υπάκουο στην έννομη τάξη, συνειδητό πατριώτη, αλλά και άνθρωπο με αυτογνωσία που μπορεί να ασκεί αυτοκριτική. Αυτές οι αρχές, αν και διατυπώθηκαν πριν από χιλιετίες, σκιαγραφούν το διαχρονικό ιδεώδες του λειτουργού της ασφάλειας: ένα άτομο στο οποίο η κοινωνία εμπιστεύεται την προστασία της, επειδή συνδυάζει αρετή, γνώση και αίσθημα καθήκοντος.

Ασφάλεια: Επάγγελμα υψηλής αποστολής και κοινωνικής ευθύνης

Βασισμένοι στην πλατωνική θεώρηση, μπορούμε να αντιληφθούμε την ασφάλεια ως επαγγελματική επιλογή με υψηλή αποστολή και βαρύ φορτίο κοινωνικής ευθύνης. Ο επαγγελματίας της ασφάλειας – είτε πρόκειται για αστυνομικό, στρατιωτικό, στέλεχος ιδιωτικής ασφάλειας και πολιτικής προστασίας ή ειδικό διεθνούς ασφάλειας – δεν εκτελεί απλώς μια εργασία, επιτελεί ένα έργο ζωτικής σημασίας για την ευημερία της κοινωνίας. Στο εσωτερικό κάθε κράτους, η ασφάλεια αποτελεί προϋπόθεση ομαλής κοινωνικής ζωής: η τήρηση του νόμου, η προστασία από το έγκλημα και η αντιμετώπιση κινδύνων (φυσικών ή ανθρωπογενών) διασφαλίζουν ότι οι πολίτες μπορούν να ζουν χωρίς φόβο. Χωρίς αίσθημα ασφάλειας, διαρρηγνύεται η εμπιστοσύνη μεταξύ των πολιτών και του κράτους, και υπονομεύεται η κοινωνική συνοχή. Γι' αυτό η αποστολή των σωμάτων ασφαλείας στο εσωτερικό συνδέεται άμεσα με τη δημοκρατική σταθερότητα και την εμπιστοσύνη των πολιτών στους θεσμούς.

Σε εθνικό επίπεδο, η ασφάλεια ταυτίζεται με την προστασία της πατρίδας και της κυριαρχίας. Η υψηλή αυτή αποστολή συχνά εμπνέει στους νέους αισθήματα πατριωτισμού και καθήκοντος. Όπως έδειξε πρώτος ο ιστορικός **Θουκυδίδης**, τα έθνη κινητοποιούνται από τον φόβο μήπως απειληθεί η ασφάλειά τους: το βαθύτερο αίτιο του **Πελοποννησιακού Πολέμου**, παρατηρεί, ήταν η αύξηση της δύναμης της Αθήνας και «ο φόβος που προκάλεσε στους Λακεδαιμόνιους», αναγκάζοντάς τους να καταφύγουν στα όπλα. Η ιστορική αυτή διαπίστωση αναδεικνύει ότι η διατήρηση ισχυρής άμυνας και αξιόπιστης αποτρεπτικής ικανότητας είναι κρίσιμη για την αποφυγή

συγκρούσεων. Οι νέοι που επιλέγουν το στράτευμα ή τις υπηρεσίες ασφαλείας γίνονται συνεχιστές μιας παράδοσης όπου η θυσία για την ελευθερία θεωρείται υπέρτατη αρετή. Στον **Επιτάφιο του Περικλή**, τον οποίο παραδίδει ο Θουκυδίδης, αναφέρεται ότι ακόμα και άνθρωποι μέτριοι σε άλλες πτυχές της ζωής τους, «είναι δίκαιο η γενναιότητα τους στον πόλεμο για την πατρίδα να μετράει πρώτη», διότι με την ανδρεία τους ωφέλησαν το κοινό περισσότερο απ' όσο έβλαψαν με τυχόν λάθη στην ιδιωτική τους ζωή. Με άλλα λόγια, η υπηρεσία στην πατρίδα υπέρ-αντισταθμίζει κάθε προσωπική αδυναμία και χαρίζει υστεροφημία. Αυτή η πεποίθηση – ότι η προσφορά στην εθνική ασφάλεια είναι ύψιστο καθήκον – εξακολουθεί να συγκινεί και να εμπνέει τους νέους, ειδικά σε περιόδους που η πατρίδα αντιμετωπίζει απειλές ή προκλήσεις. Στο διεθνές πεδίο, η ασφάλεια αποκτά νέα διάσταση ως συλλογικό αγαθό. Η παγκοσμιοποίηση έχει φέρει τις χώρες πιο κοντά, αλλά παράλληλα έχει διεθνοποιήσει τις απειλές – από την τρομοκρατία και το οργανωμένο έγκλημα μέχρι τις κυβερνοεπιθέσεις και τις πανδημίες. Έτσι, οι σημερινοί επαγγελματίες της ασφάλειας καλούνται να συνεργάζονται πέρα από σύνορα, σε διεθνείς αποστολές ειρήνης, σε διακρατικές συμμαχίες και οργανισμούς (π.χ. ΟΗΕ, NATO, ΕΕ) που στοχεύουν στη διατήρηση της παγκόσμιας σταθερότητας. Η ασφάλεια δεν αφορά μόνο την αποτροπή πολέμων, αλλά και την αντιμετώπιση κοινών κινδύνων που απειλούν οικουμενικά την ανθρωπότητα. Για έναν νέο, μια καριέρα στη διεθνή ασφάλεια μπορεί να σημαίνει συμμετοχή σε αποστολές με ανθρωπιστικό χαρακτήρα, διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις ή συμβολή στον έλεγχο του εξοπλισμού και της διάδοσης όπλων. Αυτές οι επιλογές φέρουν τεράστια κοινωνική ευθύνη, καθώς από την επιτυχία τους εξαρτώνται ζωές αμάχων και η ειρηνική συνύπαρξη λαών. Η κοινωνική συνοχή επίσης συνδέεται με την ασφάλεια σε διεθνές επίπεδο: οι κοινωνίες που μαστίζονται από ανασφάλεια (π.χ. λόγω πολέμου ή τρομοκρατίας) βλέπουν τον ιστό τους να διαρρηγνύεται. Αντίθετα, όταν επικρατεί ειρήνη και ασφαλές περιβάλλον, ευνοείται η κοινωνική πρόοδος και η συνεργασία μεταξύ των λαών.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο χώρος της ασφάλειας είναι εγγενώς συνδεδεμένος με την κοινωνική ευθύνη. Κάθε απόφαση και πράξη ενός επαγγελματία ασφαλείας – από τον αστυνομικό της γειτονιάς μέχρι τον διπλωμάτη που διαπραγματεύεται μια ειρηνευτική συμφωνία – έχει αντίκτυπο στο κοινωνικό σύνολο. Η συνείδηση αυτού του αντίκτυπου είναι που καθιστά την ασφάλεια κάτι περισσότερο από επάγγελμα: την καθιστά λειτούργημα. Η αντίληψη της ασφάλειας ως δημόσιου λειτουργήματος ήταν κεντρική και στο πλατωνικό ιδεώδες του φύλακα, αλλά παραμένει επίκαιρη και σήμερα.

Προσωπική διάσταση του επαγγέλματος: ήθος, καθήκον, αυτοβελτίωση

Ένα κρίσιμο ερώτημα για έναν νέο είναι: τι σημαίνει σε προσωπικό επίπεδο να ακολουθήσει κανείς το επάγγελμα της ασφάλειας; Πέρα από τις αντικειμενικές ευθύνες, υπάρχει η υποκειμενική, εσωτερική διάσταση – η ηθική καλλιέργεια, το αίσθημα καθήκοντος, η διαρκής αυτοβελτίωση και η δυνατότητα προσωπικής ολοκλήρωσης μέσω της υπηρεσίας στο κοινωνικό σύνολο.

Η ηθική διάσταση είναι καθοριστική. Ο επαγγελματίας της ασφάλειας συχνά κρατά στα χέρια του εξουσία (χρήση νόμιμης βίας, λήψη αποφάσεων ζωτικής σημασίας κ.λπ.) και αυτό απαιτεί ακέραιο χαρακτήρα. Όπως δείχνει ο πλατωνικός συλλογισμός, μόνο άτομα με ήθος και αυτοπειθαρχία είναι κατάλληλα να διαχειριστούν τέτοια δύναμη χωρίς να διαφθαρούν. Η πειθαρχία δεν είναι μόνο εξωτερική (τήρηση κανόνων) αλλά και εσωτερική – μια εγρήγορση απέναντι στην κατάχρηση εξουσίας. «Ο πειθαρχημένος φύλακας ασκεί την εξουσία με διάκριση, χωρίς να την καταχράται». Για να φτάσει κανείς σε αυτό το επίπεδο αυτοκυριαρχίας, χρειάζεται συνεχής ηθική εκπαίδευση και αυτοκριτική. Η προσωπική αρετή του φύλακα (ή σήμερα του λειτουργού ασφαλείας) δεν είναι δεδομένη αλλά καλλιεργείται: μελετώντας πρότυπα ηγετών και ηρώων, ασκώντας την αυτοπειθαρχία, αναλογιζόμενος το βάρος των αποφάσεών του.

Το αίσθημα του καθήκοντος είναι ο πυρήνας της προσωπικής κινητοποίησης. Πολλοί νέοι επιλέγουν το αστυνομικό ή στρατιωτικό επάγγελμα όχι για τη χρηματική ανταμοιβή ή την κοινωνική προβολή, αλλά από μια εσωτερική φωνή αυθυποβολής ότι «αυτό πρέπει να κάνω». Πρόκειται για ένα είδος φιλοτιμίας και υψηλού φρονήματος, όπου η υπηρεσία προς τους άλλους γίνεται πηγή νοήματος. Στο στράτευμα συναντάμε συχνά την έννοια της τιμής και του όρκου στην πατρίδα, ενώ στα σώματα ασφαλείας την έννοια του καθήκοντος προς τον πολίτη. Αυτές οι αξίες δεν είναι αφηρημένες – εμψυχώνουν καθημερινά τους ανθρώπους της ασφάλειας να υπερβαίνουν τον εαυτό τους, να ρισκάρουν σε δύσκολες καταστάσεις και να επιμένουν παρά τις αντιξοότητες. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι η αίσθηση καθήκοντος λειτουργεί ως ψυχικό αντίβαρο στους κινδύνους και στις θυσίες που συνεπάγεται το επάγγελμα.

Παράλληλα, το επάγγελμα της ασφάλειας προσφέρει ευκαιρίες μοναδικές για αυτοβελτίωση. Η συνεχής εκπαίδευση – σωματική, τεχνική, πνευματική – είναι μέρος της δουλειάς. Κάθε μέρα μπορεί να φέρει καινούργιες προκλήσεις που δοκιμάζουν τις ικανότητες, την εφευρετικότητα και την ψυχραιμία. Έτσι ο νέος που θα ακολουθήσει

αυτόν τον δρόμο βρίσκεται σε μια διαρκή μαθητεία: μαθαίνει να διαχειρίζεται κρίσεις, να παίρνει αποφάσεις υπό πίεση, να συνεργάζεται αποτελεσματικά με ομάδα, να ηγείται όταν χρειάζεται, αλλά και να ακολουθεί εντολές με υπευθυνότητα. Αυτές οι δεξιότητες δεν βελτιώνουν μόνο την επαγγελματική του απόδοση – διαμορφώνουν και την προσωπικότητά του. Δεν είναι τυχαίο ότι πολλοί απόστρατοι αναφέρουν πως μέσω της υπηρεσίας τους έγιναν πιο ώριμοι, έμαθαν τα όριά τους και καλλιεργήσαν αρετές όπως η γενναιότητα, η υπομονή, η δικαιοσύνη. Σε τελική ανάλυση, μια σταδιοδρομία στην ασφάλεια μπορεί να προσφέρει βαθιά προσωπική ολοκλήρωση: το άτομο νιώθει πως έχει συμβάλει σε κάτι μεγαλύτερο από τον εαυτό του, πως έχει αφήσει ένα θετικό αποτύπωμα στην κοινωνία. Αυτό το συναίσθημα της προσφοράς είναι ίσως η ύψιστη ανταμοιβή που δεν μπορεί να μετρηθεί με υλικά κριτήρια.

Ιστορικοί στοχαστές και σύγχρονες πρακτικές: η σημασία της ασφάλειας στη δημόσια σφαίρα

Η αξία της ασφάλειας ως προϋπόθεσης της ευημερίας και της ελευθερίας έχει διαχρονικά αναγνωριστεί από πολλούς μεγάλους στοχαστές. Εκτός από τον Πλάτωνα και τον Θουκυδίδη που ήδη αναφέραμε, αξίζει να σταθούμε σε δύο επιπλέον ονόματα: τον [Carl von Clausewitz](#) και τον [Νικολό Μακιαβέλι](#). Οι απόψεις τους, αν και διατυπωμένες σε διαφορετικές εποχές, υπογραμμίζουν τη θεμελιώδη σημασία που έχει η τέχνη της ασφάλειας (και του πολέμου) για την πολιτεία.

Ο Κλαούζεβιτς, διάσημος Πρώσος στρατηγός και θεωρητικός του πολέμου του 19ου αιώνα, έμεινε γνωστός για την περίφημη ρήση του: «Ο πόλεμος είναι απλώς η συνέχιση της πολιτικής με άλλα μέσα». Η διατύπωση αυτή, πέραν της στρατηγικής της σημασίας, εμπεριέχει ένα κρίσιμο μήνυμα: η ασφάλεια και η στρατιωτική δράση δεν είναι μια αποκομμένη, «βίαιη» παρένθεση, αλλά μέρος της ευρύτερης πολιτικής λειτουργίας μιας κοινωνίας. Με άλλα λόγια, η ισχύς και η ασφάλεια συνδέονται άρρηκτα με τους πολιτικούς στόχους και τις αξίες μιας χώρας. Για τον νέο που εξετάζει την ασφάλεια ως επάγγελμα, η οπτική του Κλαούζεβιτς διδάσκει ότι απαιτείται πολιτική κρίση και στρατηγικούς νους. Ο επαγγελματίας ασφαλείας δεν είναι απλώς εκτελεστικό όργανο, καλείται να κατανοεί το ευρύτερο πλαίσιο, να αντιλαμβάνεται πώς οι ενέργειές του υπηρετούν την κοινωνία. Ο Κλαούζεβιτς επίσης ανέλυσε τη «τριάδα» που συνθέτει τον πόλεμο – το λαό (πάθος), το στράτευμα (τύχη/πιθανότητες) και την κυβέρνηση (λογικός σκοπός) – αναδεικνύοντας ότι η επιτυχία σε θέματα ασφάλειας προκύπτει από τον συντονισμό συναισθήματος, αβεβαιότητας και λόγου. Αυτό βρίσκει

σήμερα εφαρμογή στην ολοκληρωμένη προσέγγιση της ασφάλειας: οι κοινωνίες αντιμετωπίζουν απειλές όχι μόνο με στρατιωτική ισχύ, αλλά και με διατήρηση του λαϊκού φρονήματος και με σοφή πολιτική ηγεσία.

Ο Μακιαβέλι, από την άλλη, έγραψε στην Αναγέννηση (Ο *Ηγεμόνας*, 1513) με ωμό ρεαλισμό για την κρατική εξουσία και την ασφάλεια. Θεωρείται από πολλούς ο θεμελιωτής της πολιτικής ρεαλιστικής σκέψης, που δίνει προτεραιότητα στην διατήρηση της ισχύος και της τάξης. Για τον Μακιαβέλι, ο ηγεμόνας (ο ηγέτης κάθε πολιτείας) δεν πρέπει να έχει άλλο μέλημα σημαντικότερο από την τέχνη του πολέμου και την προετοιμασία για την άμυνα της πολιτείας. Κατά τον Μακιαβέλι, η τέχνη του πολέμου αποτελεί το μόνο αντικείμενο της πολιτικής. Η μόνη τέχνη του πολιτικού είναι αυτή του αρχηγού του στρατού – η στρατηγική, η πειθαρχία, η οργάνωση και η εκπαίδευση του στρατεύματος. Αυτή η δήλωση, όσο σκληρή κι αν ακούγεται, αναγνωρίζει ότι χωρίς ασφάλεια, καμία άλλη πολιτική δραστηριότητα (οικονομία, πολιτισμός, δικαιοσύνη) δεν μπορεί να καρποφορήσει. Ο Μακιαβέλι ουσιαστικά υπογραμμίζει την πρωταρχική φύση της ασφάλειας: ένα κράτος που δεν φροντίζει να είναι ισχυρό και ασφαλές, σύντομα θα καταρρεύσει. Για τους νέους, το μακιαβελικό αυτό μήνυμα μπορεί να λειτουργήσει αφυπνιστικά ως προς τη σοβαρότητα του τομέα: όσοι αναλάβουν ρόλους στην ασφάλεια έχουν στα χέρια τους «την πρώτη ύλη» της πολιτικής – την ίδια την επιβίωση και συνοχή της πολιτείας. Φυσικά, σήμερα αναγνωρίζουμε ότι οι απόψεις του Μακιαβέλι πρέπει να εξισορροπηθούν με ηθικές αρχές και δικαιώματα, ωστόσο η έμφαση του στη μελέτη της στρατηγικής και της πειθαρχίας είναι πολύτιμη. Προειδοποιεί ότι η επαγγελματική επάρκεια στον χώρο της ασφάλειας (η γνώση των τακτικών, η εκπαίδευση, η οργάνωση) είναι καθοριστική – δεν αρκούν οι καλές προθέσεις χωρίς ικανότητες.

Εκτός από τους κλασικούς στοχαστές, είναι σημαντικό να δούμε και σύγχρονες πρακτικές που αναδεικνύουν τη σημασία της ασφάλειας στη δημόσια σφαίρα. Σήμερα, η έννοια της ασφάλειας έχει διευρυνθεί σημαντικά. Σύγχρονοι θεωρητικοί, όπως ο *Barry Buzan*, μιλούν για «διευρυμένη ασφάλεια»: δεν περιορίζεται μόνο στη στρατιωτική ή κρατική διάσταση, αλλά εκτείνεται στην κοινωνία, στην οικονομία, ακόμα και στον πολιτισμό. Για παράδειγμα, όταν μια κοινωνία πλήττεται από οργανωμένο έγκλημα ή τρομοκρατία, δεν διακυβεύεται μόνο η δημόσια τάξη – διαβρώνεται η κοινωνική συνοχή, η οικονομική δραστηριότητα και η πολιτισμική σταθερότητα. Αντίστροφα, η αποτελεσματική ασφάλεια θωρακίζει όχι μόνο τα σύνορα ή τους θεσμούς, αλλά και τον τρόπο ζωής και τις αξίες ενός λαού. Δεν είναι τυχαίο ότι σε περιόδους ειρήνης και ασφάλειας ανθίζει ο πολιτισμός: οι τέχνες, η παιδεία, η οικονομία ευημερούν όταν οι άνθρωποι νιώθουν ασφαλείς. Ένα σύγχρονο παράδειγμα είναι η έμφαση που δίνεται στην

πολιτιστική κληρονομιά σε ζώνες συγκρούσεων – διεθνείς αποστολές προστατεύουν αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, αναγνωρίζοντας ότι η διαφύλαξή τους είναι κομμάτι της ασφάλειας μιας κοινότητας, της ταυτότητάς της και του μέλλοντος της.

Στη δημόσια σφαίρα, επίσης, παρατηρούμε μια αυξανόμενη τάση σύνδεσης της ασφάλειας με την κοινωνία των πολιτών. Η αστυνομία και άλλοι φορείς επιβολής του νόμου εφαρμόζουν πρακτικές «κοινοτικής ασφάλειας» (community policing), όπου οι πολίτες συμμετέχουν ενεργά στην πρόληψη της εγκληματικότητας και στη διατήρηση της τάξης. Αυτές οι πρακτικές έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικές, διότι δημιουργούν δεσμούς εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ νεολαίας, τοπικών κοινωνιών και αρχών. Οι νέοι ενθαρρύνονται να βλέπουν τους επαγγελματίες της ασφάλειας όχι ως απόμακρους, αυστηρούς φύλακες, αλλά ως συμμάχους στην προσπάθεια να μείνει η κοινωνία ασφαλής και υγιής. Σε πολλές χώρες υπάρχουν προγράμματα που φέρνουν μαθητές σε επαφή με αστυνομικούς (π.χ. επισκέψεις σε σχολεία, «υιοθέτηση» γειτονιών από αξιωματικούς σύνδεσμων), ακριβώς για να εμπεδωθεί αυτή η σχέση.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι σήμερα αναγνωρίζεται επίσημα και διεθνώς ο ρόλος των νέων στην ασφάλεια και την ειρήνη. Με το *Ψήφισμα 2250 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ* (2015), για πρώτη φορά η νεολαία αναγνωρίστηκε ρητά ως καίριος εταίρος στις παγκόσμιες προσπάθειες οικοδόμησης ειρήνης και αντιμετώπισης του βίαιου εξτρεμισμού. Αυτό το ιστορικό ψήφισμα καλεί τα κράτη να δώσουν στους νέους χώρο και φωνή στις διαδικασίες ασφάλειας – από τη συμμετοχή σε ειρηνευτικές διαπραγματεύσεις μέχρι τον σχεδιασμό πολιτικών κατά της ριζοσπαστικοποίησης. Η σύγχρονη πρακτική, λοιπόν, όχι μόνο θεωρεί την ασφάλεια σημαντική στη δημόσια σφαίρα, αλλά εντάσσει ενεργά τους ίδιους τους νέους σε αυτήν. Ο τομέας της ασφάλειας δεν είναι «υπόθεση των μεγαλύτερων» – είναι ένα ανοιχτό πεδίο όπου οι νέοι μπορούν να φέρουν φρέσκες ιδέες, τεχνογνωσία (π.χ. στο κυβερνοχώρο) και τον ενθουσιασμό τους για έναν πιο ειρηνικό κόσμο.

Αξία χρηστική και πολιτισμική της ασφάλειας ως επάγγελμα

Μια συχνή παρερμηνεία που πρέπει να αποφευχθεί είναι ότι η ασφάλεια αποδίδει μόνο «χρηστική» αξία – ότι δηλαδή είναι απλώς το μέσο για να κοιμόμαστε ήσυχοι τα βράδια, χωρίς περαιτέρω σημασία. Στην πραγματικότητα, η ασφάλεια ως κλάδος προσφέρει και πολιτισμική αξία βαθιάς σημασίας. Σε κάθε κοινωνία, οι λειτουργοί της ασφάλειας ενσαρκώνουν ορισμένα ιδανικά που αποτελούν μέρος του

πολιτιστικού της κεφαλαίου: την αυταπάτηση, τον ηρωισμό, την ευθύνη, τον σεβασμό στον νόμο.

Στον Ελληνικό πολιτισμό ειδικά, η μορφή του φρουρού/ήρωα έχει περίοπτη θέση από την αρχαιότητα (Λεωνίδας στις Θερμοπύλες, Κολοκοτρώνης στην Επανάσταση, κ.ά.) μέχρι το σήμερα. Αυτές οι φιγούρες δεν προσέφεραν απλώς ασφάλεια – έγιναν σύμβολα, τραγούδια, θρύλοι. Αντίστοιχα, ο σύγχρονος επαγγελματίας της ασφάλειας συνεχίζει αυτή την παράδοση υπηρετώντας αξίες που η κοινωνία μας τιμά. Όταν τιμούμε την 28η Οκτωβρίου ή την Ημέρα των Πεσόντων Αστυνομικών, αναγνωρίζουμε ότι η ασφάλεια έχει υφάνει ιστορία και πολιτισμό. Ακόμα και σε πιο καθημερινό επίπεδο, σκεφτείτε την εικόνα του πυροσβέστη που σώζει ένα παιδί από μια πυρκαγιά – γίνεται παράδειγμα ανθρωπιάς και αυταπάτησης που εμπνέει μικρούς και μεγάλους.

Επιπλέον, οι επαγγελματίες της ασφάλειας προστατεύουν όχι μόνο ζωές αλλά και αρχές και παραδόσεις. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά ο καθηγητής Γ. Βαγιανός, «ο αστυνομικός εργάζεται στη βάση συγκεκριμένων “πρέπει”: τη διαφύλαξη, πέρα των νόμων και της δημόσιας τάξης, των κοινωνικών θέσφατων, αρχών, αξιών, εθνικών εθίμων, παραδόσεων – γενικά, την προφύλαξη των πολιτιστικών κεφαλαίων». Αυτό σημαίνει ότι η δουλειά ενός αστυνομικού ή εν γένει ενός φύλακα της τάξης έχει ένα πολιτισμικό αποτύπωμα: συμβάλλει στη συνέχιση των εθνικών εθίμων, προστατεύει μνημεία, διασφαλίζει ότι οι πολίτες θα μπορούν να ασκούν ανεμπόδιστα τις πολιτιστικές ή θρησκευτικές τους πρακτικές με ασφάλεια. Σε μια εποχή που φαινόμενα όπως ο χουλιγκανισμός ή ο βανδαλισμός απειλούν την πολιτιστική κληρονομιά, οι άνθρωποι της ασφάλειας είναι αυτοί που σπεύδουν να περιφρουρήσουν θέατρα, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους. Αυτή η πολιτισμική υπηρεσία συχνά περνά απαρατήρητη, αλλά είναι ανεκτίμητη: χάρη στην ασφάλεια μπορούμε να έχουμε συναυλίες, δημόσιες συναθροίσεις, εορτασμούς με τάξη και σεβασμό. Ακόμη και η ελευθερία της έκφρασης και του τύπου προϋποθέτει ένα ασφαλές περιβάλλον χωρίς φόβο.

Συνοψίζοντας, η ασφάλεια ως επαγγελματικός χώρος προσφέρει αξία πέρα από το προφανές (τη σωματική προστασία). Προσφέρει πολιτισμική συνέχεια και πρόοδο. Δημιουργεί πρότυπα ηθικής για τη νεολαία, εμφυσά αξίες στην κοινωνία και διατηρεί ζωντανό τον ιστό των παραδόσεων και της ταυτότητάς μας. Από αυτήν την άποψη, ένας νέος που επιλέγει μια καριέρα στην ασφάλεια δεν επωφελείται μόνο ο ίδιος επαγγελματικά – γίνεται φορέας αξιών και θεματοφύλακας μιας κληρονομιάς.

Καλλιέργεια του ενδιαφέροντος για τα ιδεώδη της ασφάλειας από την παιδική ηλικία

Εάν αποδεχθούμε ότι η ασφάλεια είναι ένα πεδίο υψηλών ιδεωδών και κοινωνικής σημασίας, εύλογο είναι να θέλουμε να καλλιεργήσουμε το ενδιαφέρον των νέων για αυτό το πεδίο από νωρίς. Δεν αρκεί απλώς να περιμένουμε ότι κάποια στιγμή θα «προκύψει» ενδιαφέρον – η παιδεία, η οικογένεια και η κοινωνία μπορούν να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στο να γνωρίσουν οι νέοι τα ιδεώδη της ασφάλειας και ενδεχομένως να τα ακολουθήσουν.

Στην εκπαίδευση μπορούν να ενσωματωθούν στοιχεία που προάγουν το αίσθημα της ευθύνης και του καθήκοντος. Ήδη στα σχολεία, μαθήματα όπως η Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή, ή η Ιστορία, προσφέρουν ευκαιρίες να αναδειχθεί ο ρόλος εκείνων που θυσιάστηκαν για το κοινό καλό. Μέσα από ιστορικά παραδείγματα – π.χ. διδάσκοντας τον Μαραθώνα, τις Θερμοπύλες, τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο – οι μαθητές δεν μαθαίνουν μόνο γεγονότα, αλλά και αξίες: τον ηρωισμό, την ενότητα απέναντι στον κίνδυνο, την αξία του να υπερασπίζεσαι την ελευθερία. Θα μπορούσαν να οργανωθούν εκπαιδευτικά προγράμματα με συμμετοχή σωμάτων ασφαλείας: επισκέψεις μαθητών σε πυροσβεστικούς σταθμούς, σε αεροπορικές βάσεις, σε μουσεία πολεμικής ιστορίας όπου θα γινόταν ανάγνωση Πλάτωνα και Θουκυδίδη. Τέτοιες εμπειρίες κάνουν πιο χειροπιαστή τη συνεισφορά των επαγγελματιών της ασφάλειας και μπορεί να εμπνεύσουν παιδιά και εφήβους μέσα από εικόνες και κλασικά κείμενα.

Η οικογένεια επίσης παίζει ρόλο-κλειδί. Οι γονείς, μέσα από συζητήσεις και δικά τους παραδείγματα, μπορούν να καλλιεργήσουν τον σεβασμό προς τις έννοιες της ασφάλειας και του νόμου. Για παράδειγμα, όταν ένα παιδί βλέπει έναν αστυνομικό στον δρόμο, η αντίδραση του γονιού διαμορφώνει εντυπώσεις. Αν ο γονιός δείξει σεβασμό και εξηγήσει ότι «αυτοί οι άνθρωποι είναι εδώ για να μας προστατεύουν», το παιδί αναπτύσσει θετική στάση. Αντίθετα, μια καχύποπτη ή απαξιωτική στάση θα αποθαρρύνει οποιαδήποτε σκέψη του παιδιού να ασχοληθεί με τον κλάδο. Οι οικογενειακές ιστορίες, επίσης, με προγόνους που πολέμησαν ή υπηρέτησαν, μπορούν να μεταφέρουν ήθος. Πολλά παιδιά νιώθουν υπερηφάνεια όταν ακούν ότι ο παππούς ήταν βετεράνος ή η γιαγιά ήταν νοσοκόμα στον πόλεμο, και αυτή η υπερηφάνεια μπορεί να εξελιχθεί σε μίμηση ή έμπνευση για παρόμοια πορεία.

Η ευρύτερη κοινωνία και τα μέσα ενημέρωσης οφείλουν επίσης να αναδεικνύουν υγιή πρότυπα. Συχνά τα νέα εστιάζουν στα αρνητικά (εγκληματικότητα, τρομοκρατία), αλλά εξίσου σημαντικό είναι να προβάλλονται οι επιτυχίες και οι ηρωικές πράξεις των λειτουργών της ασφάλειας. Ένα παράδειγμα είναι οι διασώστες που επιχειρούν σε

φυσικές καταστροφές: η τηλεόραση και το διαδίκτυο μπορούν να δείξουν τις ιστορίες τους – πώς εκπαιδεύτηκαν, τι σκεφτόντουσαν όταν έμπαιναν στη φωτιά ή στα συντρίμια. Τέτοιες ιστορίες έχουν τεράστια δύναμη να εμπνεύσουν νέους ανθρώπους. Παράλληλα, προγράμματα εθελοντισμού, όπως οι εθελοντές δασοπυροσβέστες ή οι εθελοντικές ομάδες πολιτικής προστασίας, μπορούν να λειτουργήσουν ως «σχολείο» για τους νέους. Μέσα από τον εθελοντισμό σε νεαρή ηλικία, μαθαίνουν πρακτικές δεξιότητες ασφάλειας (πρώτες βοήθειες, αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών) και παράλληλα βιώνουν τη χαρά της συνεισφοράς. Πολλοί επαγγελματίες της ασφάλειας ξεκίνησαν ως πρόσκοποι ή ως εθελοντές, όπου έμαθαν από μικροί τη σημασία της πεθαρχίας και της ομάδας.

Ενδιαφέρον έχει επίσης η ένταξη των ιδεωδών της ασφάλειας στην κουλτούρα των νέων μέσω της τέχνης και του παιχνιδιού. Για παράδειγμα, παιδικά βιβλία, παραμύθια, κόμικς ή ταινίες που παρουσιάζουν θετικούς ήρωες-φύλακες (π.χ. έναν γενναίο πυροσβέστη, μια ικανή αστυνομικό) μπορούν να περάσουν μηνύματα. Ακόμη και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια – αν και πολλές φορές προβάλλουν βία – μπορούν όταν σχεδιάζονται σωστά να τονίσουν τη συνεργασία και τη στρατηγική σκέψη που απαιτεί η ασφάλεια. Τέλος, η εισαγωγή βασικών εννοιών αυτοπροστασίας και πρώτων βοηθειών στα σχολεία, εκτός από χρήσιμη πρακτικά, καλλιεργεί στα παιδιά μια κουλτούρα να προσέχουν και να προστατεύουν τόσο τον εαυτό τους όσο και τους γύρω τους. Ένα παιδί που εκπαιδεύεται π.χ. πώς να εκκενώσει σωστά ένα χώρο σε σεισμό, συνειδητοποιεί έμπρακτα την έννοια της ασφάλειας και ίσως αναπτύξει ενδιαφέρον να μάθει περισσότερα.

Η ασφάλεια ως πόλος έλξης για τους νέους – σήμερα και στο μέλλον

Γιατί, λοιπόν, ο χώρος της ασφάλειας μπορεί και πρέπει να αποτελέσει ισχυρό πόλο έλξης για τους νέους σήμερα; Συνδυάζοντας όλα τα παραπάνω, διαφαίνεται ότι η ασφάλεια προσφέρει στους νέους κάτι μοναδικό: την ευκαιρία να γίνουν μέρος μιας αποστολής με νόημα. Σε μια εποχή όπου πολλοί νέοι αναζητούν σκοπό στην επαγγελματική τους ζωή πέρα από τον μισθό, η ασφάλεια υπόσχεται ακριβώς αυτό – μια καριέρα όπου κάθε μέρα υπηρετείς ιδανικά και προστατεύεις ζωές.

Πρακτικά, ο τομέας της ασφάλειας προσφέρει ποικιλία διαδρομών και προοπτικών. Από τις Ένοπλες Δυνάμεις και τα Σώματα Ασφαλείας μέχρι την ιδιωτική ασφάλεια, την κυβερνοασφάλεια, τη διπλωματία, τις διεθνείς οργανώσεις, υπάρχει ένα ευρύ φάσμα ρόλων. Κάθε νέος μπορεί να βρει μια θέση που ταιριάζει στις κλίσεις του: οι πιο δυναμικοί και φυσικά ικανοί μπορεί να στραφούν σε μάχιμες υπηρεσίες, όσοι

έχουν έφεση στην τεχνολογία μπορούν να ασχοληθούν με την ασφάλεια δικτύων, άλλοι με τις νομικές πτυχές (π.χ. δικαιοσύνη, εγκληματολογία), άλλοι με την ψυχολογία (π.χ. διαπραγματευτές κρίσεων). Η εξέλιξη της τεχνολογίας μάλιστα έχει ανοίξει νέα πεδία – drones, συστήματα AI για επιτήρηση, [forensic science](#) – κάνοντας τον χώρο συναρπαστικό και συνεχώς εξελισσόμενο. Ένας νέος άνθρωπος με ενδιαφέρον για τις [STEM](#) επιστήμες θα βρει στην ασφάλεια ένα σύγχρονο πεδίο να εφαρμόσει γνώσεις και να καινοτομήσει.

Επιπλέον, η ασφάλεια ως τομέας προσφέρει στους νέους μια αίσθηση σταθερότητας και συλλογικότητας. Οι δομές των σωμάτων ασφαλείας δίνουν έμφαση στο ομαδικό πνεύμα – δημιουργούν «δεύτερες οικογένειες». Οι νέοι συχνά έλκονται από το αίσθημα του ανήκειν: φορώντας μια στολή νιώθουν μέλος μιας ιστορικής αλυσίδας, συνεχιστές παραδόσεων και αξιών. Αυτή η συντροφικότητα (*esprit de corps*) που χαρακτηρίζει τον στρατό ή την αστυνομία μπορεί να είναι ισχυρό κίνητρο. Σε αντίθεση με πιο ατομοκεντρικά επαγγέλματα, εδώ ο νέος δεν είναι μόνος, έχει δίπλα του συναδέλφους έτοιμους να μοιραστούν κινδύνους και ευθύνες. Πολλοί νέοι βρίσκουν ελκυστικό το ότι στον χώρο της ασφάλειας μετρά το συλλογικό επίτευγμα και όχι η μεμονωμένη προβολή.

Η σύγχρονη πραγματικότητα επίσης καθιστά την ασφάλεια επίκαιρη επιλογή. Οι προκλήσεις ασφαλείας (από γεωπολιτικές εντάσεις μέχρι νέες μορφές εγκλήματος) βρίσκονται σχεδόν καθημερινά στην επικαιρότητα. Οι νέοι που είναι ενημερωμένοι και ανησυχούν για όσα συμβαίνουν στον κόσμο μπορεί να θελήσουν να συμβάλουν λύνοντας προβλήματα. Η κλιματική αλλαγή, για παράδειγμα, φέρνει συχνότερες φυσικές καταστροφές – άρα και ανάγκη για ειδικούς στην πολιτική προστασία. Η ψηφιακή εποχή φέρνει κινδύνους στο διαδίκτυο – άρα και ζήτηση για ειδικούς στην κυβερνοασφάλεια. Η ασφάλεια, λοιπόν, δεν είναι ένας «στατικός» τομέας, αλλά δυναμικός και στο επίκεντρο των εξελίξεων. Προσφέρει τη δυνατότητα στους νέους να βρίσκονται στην πρωτοπορία αντιμετώπισης των μεγάλων προβλημάτων του 21ου αιώνα.

Τέλος, ας μην παραβλέπουμε ότι η ασφάλεια μπορεί να είναι και προσωπικά ανταποδοτική σε επίπεδο κύρους και αυτοεκτίμησης. Οι κοινωνίες συνήθως τιμούν και σέβονται όσους υπηρετούν για την προστασία όλων. Ένας νέος σε αυτό το επάγγελμα απολαμβάνει την εκτίμηση ότι συνεισφέρει και ότι διαθέτει το θάρρος και τις ικανότητες να κάνει μια απαιτητική δουλειά. Αυτή η κοινωνική αναγνώριση (αν και δεν είναι αυτοσκοπός) μπορεί να ενισχύσει την αυτοπεποίθησή του και να τονώσει το αίσθημα ότι διάλεξε σωστά.

Επίλογος: Κοινωνικά οφέλη μιας συνειδητής ενασχόλησης των νέων με την ασφάλεια

Καθώς ολοκληρώνουμε την εξέταση του θέματος, γίνεται σαφές πως όταν οι νέοι ασχολούνται συνειδητά και ποιοτικά με τον κλάδο της ασφάλειας, τα οφέλη διαχέονται σε ολόκληρη την κοινωνία. Πρώτον, εξασφαλίζεται η διαδοχή στις κρίσιμες αυτές υπηρεσίες με άξια και μορφωμένα στελέχη. Μια κοινωνία χρειάζεται νέα γενιά ηγητόρων στην ασφάλεια, για να αντικαθιστούν τους παλαιότερους και να φέρνουν νέα ορμή. Δεύτερον, οι νέοι φέρνουν μαζί τους φρέσκες ιδέες, τεχνογνωσία και διάθεση να βελτιώσουν τα πράγματα, γεγονός που μπορεί να εκσυγχρονίσει τις δομές ασφάλειας προς όφελος όλων.

Όταν η νεολαία βλέπει την ασφάλεια ως αξιόλογη επαγγελματική επιλογή, αποφεύγεται επίσης το φαινόμενο της αποξένωσης μεταξύ πολιτών και σωμάτων ασφαλείας. Αν προέρχονται από όλες τις κοινωνικές ομάδες νέοι και εντάσσονται στην αστυνομία, στον στρατό, στην πυροσβεστική, τότε αυτά τα σώματα αντανakλούν την πολυμορφία και τις αξίες της ίδιας της κοινωνίας. Έτσι ενισχύεται η εμπιστοσύνη: ο πολίτης αισθάνεται ότι «τα δικά μας παιδιά» μας προστατεύουν, και όχι κάποιο απομακρυσμένο, κλειστό σώμα. Αυτή η εμπιστοσύνη είναι θεμέλιο της κοινωνικής συνοχής.

Επιπλέον, η συνειδητή ενασχόληση των νέων με την ασφάλεια συμβάλλει στη διατήρηση ενός υγιούς αξιακού περιβάλλοντος. Οι νέοι αυτοί, μέσα από τον ρόλο τους, λειτουργούν ως πολλαπλασιαστές αρχών: διασπείρουν στον κοινωνικό τους περίγυρο τα ιδανικά του σεβασμού στον νόμο, της τάξης, της αλληλεγγύης. Ας φανταστούμε μια κοινωνία όπου αρκετοί νέοι είναι εκπαιδευμένοι σε πρώτες βοήθειες ή ως έφεδροι: σε μια κρίση, η αντίδραση θα είναι πιο ψύχραιμη και συλλογική, σώζοντας ζωές και αποτρέποντας πανικό.

Τέλος, τα οφέλη είναι μακροπρόθεσμα και αφορούν την ποιότητα της δημοκρατίας και του πολιτισμού μας. Μια νέα γενιά στελεχών με παιδεία και ήθος στον χώρο της ασφάλειας μπορεί να διασφαλίσει ότι τα δικαιώματα και οι ελευθερίες θα προστατεύονται με τον ενδεδειγμένο τρόπο, ότι η βία θα ασκείται μόνο όταν και όπως πρέπει, ότι ο νόμος θα εφαρμόζεται δίκαια. Έτσι, οι πολίτες απολαμβάνουν την ελευθερία τους μέσα σε ένα πλαίσιο ασφαλές – μια ισορροπία που αποτελεί το ιδανικό κάθε ευνομούμενης πολιτείας από την αρχή της ιστορίας.

Συμπερασματικά, η ασφάλεια ως επάγγελμα, αποστολή και κοινωνική ευθύνη συνιστά πράγματι ένα πεδίο που μπορεί να εμπνεύσει τους νέους. Προσφέρει ευκαιρία να υπηρετήσουν υψηλά ιδανικά, να αναπτυχθούν προσωπικά και να συμβάλουν σε ένα αγαθό που είναι θεμέλιο κάθε άλλου αγαθού: την ασφάλεια και την τάξη, μέσα στις οποίες ανθεί η ελευθερία και ο πολιτισμός. Όπως οι φύλακες της Πολιτείας του Πλάτωνα, έτσι και οι σημερινοί νέοι καλούνται – όσοι το επιλέξουν – να γίνουν οι συνειδητοί φύλακες της δικής μας πολιτείας. Και η κοινωνία, αναγνωρίζοντας την αξία αυτής της επιλογής, θα ωφεληθεί από τη γενιά αυτή των αφοσιωμένων νέων με τρόπους ανεκτίμητους: με περισσότερη ασφάλεια, δικαιοσύνη, συνοχή και ελπίδα για το μέλλον.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Πρωτογενείς – Κλασικά έργα

Plato (1992; rev. 2000) Republic. Trans. G.M.A. Grube; rev. C.D.C. Reeve. Indianapolis: Hackett Publishing.

Thucydides (2009) The Peloponnesian War. Trans. Martin Hammond. Oxford: Oxford University Press.

Clausewitz, C. von (1976) On War. Ed. & trans. M. Howard and P. Paret. Princeton, NJ: Princeton University Press.

Machiavelli, N. (1998) The Prince. Trans. & ed. H.C. Mansfield, 2nd edn. Chicago: University of Chicago Press.

Σύγχρονη θεωρία – Πολιτική ασφάλειας

Buzan, B. (1991) People, States and Fear: An Agenda for International Security Studies in the Post-Cold War Era, 2nd edn. Boulder, CO: Lynne Rienner Publishers.

Θεσμικές πηγές

United Nations Security Council (2015) Resolution 2250 (2015) on Youth, Peace and Security. UN Doc. S/RES/2250 (2015), 9 December. New York: United Nations.

Τα Μηνύματα των Ομιλητών μας

Η πρώτη εκδήλωση της ΑΜΗΛΟΝ στη Νέα Υόρκη

Άγγελος Παγκράτης
Ιδρυτής και Πρόεδρος ΔΣ της ΑΜΗΛΟΝ
Πρώην Επιτετραμμένος της ΕΕ στις ΗΠΑ και πρώην πρέσβης της ΕΕ στην Αργεντινή και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου
[Angelos Pangratis | LinkedIn](#)

Μια στρατηγική επένδυση στο μέλλον του ελληνισμού: γιατί οι καριέρες σε διεθνείς οργανισμούς μας αφορούν όλους

Το κείμενο που ακολουθεί βασίζεται στον χαιρετισμό που απηύθυνε στις 26 Ιουνίου 2025, στην πρώτη εκδήλωση της ΑΜΗΛΟΝ στη Νέα Υόρκη, σε συνεργασία με τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στα Ηνωμένα Έθνη.

Από την καρδιά του διεθνούς συστήματος

Η πρώτη αυτή διαδικτυακή εκδήλωση της ΑΜΗΛΟΝ στη Νέα Υόρκη είχε ιδιαίτερο συμβολισμό. Ξεκινήσαμε μια πορεία οργάνωσης και κινητοποίησης, που αφορά την καρδιά του διεθνούς συστήματος διακυβέρνησης, εκεί όπου λαμβάνονται καθημερινά αποφάσεις που διαμορφώνουν τον κόσμο, με έναν πολύ απλό στόχο: να προσελκύσουμε και να ενισχύσουμε το ενδιαφέρον Ελλήνων –κυρίως νέων, είτε από την Ελλάδα είτε από το εξωτερικό– ώστε να επικοινωνήσουν με συμπατριώτες μας που είναι ήδη πεπειραμένα στελέχη στους οργανισμούς ή φορείς γύρω από αυτούς τους οργανισμούς και οι οποίοι, ως μέντορες της ΑΜΗΛΟΝ, είναι διαθέσιμοι να υποστηρίξουν τους νέους μας με την εμπειρία τους.

Παρά την εξεταστική περίοδο, πολλοί φοιτητές, αλλά και νέοι επαγγελματίες αφιέρωσαν χρόνο για να συμμετάσχουν και να συναντήσουν τους μέντορές μας. Το ενδιαφέρον τους δείχνει ότι η νέα γενιά Ελλήνων έχει υγιείς φιλοδοξίες και θέλει να βρεθεί εκεί όπου διακυβεύονται οι μεγάλες προκλήσεις της εποχής μας.

Είναι πολύ σημαντικό να κατανοήσουν οι ενδιαφερόμενοι –αλλά και όλοι οι Έλληνες– ότι η ελληνική παρουσία και συμμετοχή σε διεθνείς οργανισμούς

δεν είναι απλώς προσωπικό ζήτημα καριέρας· είναι και **κεντρικό ζήτημα εθνικής ισχύος**.

Η αποστολή της ΑΜΗΛΟΝ

Η ΑΜΗΛΟΝ δημιουργήθηκε για να αποτελέσει το **παγκόσμιο ελληνικό δίκτυο συνεργασίας, αλληλεγγύης και αλληλοϋποστήριξης** στον επαγγελματικό χώρο, με έμφαση στην υποστήριξη των νέων μας στην Ελλάδα κι όπου κι αν βρίσκονται στον κόσμο.

Το τελευταίο εξάμηνο υπήρξε το πιο πλούσιο σε δράσεις, με συνεργασίες με τρία ελληνικά πανεπιστήμια (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος, Πανεπιστήμιο Αιγαίου) και εκδηλώσεις με τις τρεις Μόνιμες Αντιπροσωπείες της Ελλάδος σε Βρυξέλλες, Γενεύη και Νέα Υόρκη, καθώς και με άλλους φορείς.

Αυτό που είναι ιδιαίτερα συγκινητικό και ενθαρρυντικό είναι η προθυμία των μεντόρων μας. Άνθρωποι με εμπειρία και καταξίωση προσφέρουν τον χρόνο τους χωρίς καμία προσωπική ανταμοιβή, μόνο και μόνο για να στηρίξουν τους νεότερους. Αυτή η διάθεση αλληλεγγύης αποτελεί ανεκτίμητο κεφάλαιο και πηγή ελπίδας για το μέλλον της ΑΜΗΛΟΝ, αλλά κυρίως για το μέλλον της Ελλάδος και του ευρύτερου ελληνισμού.

Γιατί οι καριέρες αυτές είναι στρατηγικό ζήτημα για την πατρίδα μας

Η εκδήλωση είχε τρεις συγκεκριμένους, πρακτικούς και συμπληρωματικούς κύριους στόχους:

- Ενημέρωση και ενθάρρυνση νέων για ευκαιρίες απασχόλησης σε διεθνείς οργανισμούς, ΜΚΟ, πανεπιστήμια, ερευνητικά ιδρύματα και ιδιωτικούς φορείς.

- Ανάδειξη της στρατηγικής σημασίας της επένδυσης στις καριέρες των νέων μας ως της σημαντικότερης μακροπρόθεσμης επένδυσης για το μέλλον της χώρας.

- Υπενθύμιση του εθνικού διακυβεύματος: η στελέχωση διεθνών οργανισμών από Έλληνες δεν είναι μόνο προσωπική υπόθεση· είναι και εργαλείο διεθνούς επιρροής.

Η Ελλάδα –και ο ευρύτερος ελληνισμός– χρειάζεται να προσεγγίσουν την παρουσία μας στους Διεθνείς Οργανισμούς ως κομμάτι ενός ευρύτερου οράματος πάνω στο οποίο θα χτιστεί μια μακροπρόθεσμη εθνική στρατηγική.

Ένα μήνυμα αισιοδοξίας

Από τη Νέα Υόρκη, η εκδήλωσή μας έστειλε ένα μήνυμα αισιοδοξίας, ότι υπάρχει ζωντανό ενδιαφέρον, ότι υπάρχουν μέντορες έτοιμοι να στηρίξουν, ότι μπορούμε να οργανωθούμε καλύτερα ως έθνος. Το γεγονός ότι, παρά τον

ελάχιστο χρόνο, στήθηκε μια εκδήλωση που δεν είχε προηγούμενο δείχνει τις δυνατότητες που έχουμε όταν συνεργαζόμαστε σωστά.

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στην ενεργό συμμετοχή και υποστήριξη στους Πρέσβεις κ. Βραϊλά, κ. Γκίκα, κ. Σέκερη, καθώς και στον Διευθυντή της Διπλωματικής Ακαδημίας Πρέσβη κ. Διάμεση, για την ουσιαστικότητα στήριξή τους. Επίσης, στους συνεργάτες της Μόνιμης Ελληνικής Αντιπροσωπείας στη Νέα Υόρκη –ιδιαίτερα στον κ. Ιωάννη Σταματέκο, Αναπληρωτή Μόνιμο Αντιπρόσωπο, και στην κα. Ιφιγένεια Καναρά, Πρόξενο στη ΝΥ– για την καθοριστική συμβολή τους στην επιτυχία της εκδήλωσης.

Κλείνοντας

Η στήριξη των νέων σε διεθνείς καριέρες δεν είναι πολυτέλεια· είναι στρατηγική επιλογή για το μέλλον του ελληνισμού. Όσο πιο ισχυρή είναι η παρουσία μας εκεί όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις, τόσο πιο σίγουρα θα βαδίζουμε προς έναν ελληνισμό που αντέχει, εξελίσσεται και δημιουργεί ξανά.

ΑΛΛΗΛΟΝnet.com

Το Παγκόσμιο Ελληνικό Δίκτυο Αλληλεγγύης υπέρ των νέων για Σπουδές, Επαγγελματική Ένταξη, Σταδιοδρομία και Επιχειρηματικότητα

ΑΛΛΗΛΟΝ 2019–2025: Πορεία, Αρχές και Αξίες, Συνεργασίες και Πρόσκληση

Άγγελος Παγκράτης
Ιδρυτής και Πρόεδρος ΔΣ της ΑΛΛΗΛΟΝ
Πρώην Επιτετραμμένος της ΕΕ στις ΗΠΑ και πρώην πρέσβης της ΕΕ
στην Αργεντινή και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου
[Angelos Pangratis | LinkedIn](#)

ΑΛΛΗΛΟΝ – 2019–2025 : Πορεία, Αρχές, Αξίες, Συνεργασίες και Πρόσκληση

Η ΑΛΛΗΛΟΝ είναι το Παγκόσμιο Ελληνικό Δίκτυο Αλληλεγγύης, Αλληλοϋποστήριξης και Συνεργασιών στον επαγγελματικό στίβο, με έμφαση στην υποστήριξη των νέων μας όπου κι αν βρίσκονται στον κόσμο. Θέλουμε να είμαστε από τους πρωτοπόρους στην πορεία εξέλιξης του ευρύτερου ελληνισμού προς ένα μέλλον πραγματικής ανεξαρτησίας, δημοκρατίας, ελευθερίας, αξιοκρατίας και ευημερίας.

Οι τρεις βασικοί στόχοι της ΑΛΛΗΛΟΝ είναι:

1ον: Να υποστηρίζει ατομικά τις προσπάθειες των μελών, και ιδίως των νέων, που προετοιμάζονται και αγωνίζονται για ένα καλύτερο επαγγελματικό μέλλον.

2ον: Να κτίζει συνοχή και πνεύμα εθελοντισμού, αλληλεγγύης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των μελών, καθώς και με τις ελληνικές κοινότητες και άλλους ελληνικούς φορείς με τους οποίους συνεργάζεται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

3ον: Να συμβάλλει, μέσα σε ένα διεθνές πλαίσιο τεχνολογικής επιτάχυνσης, αλλά και τριβών και συγκρούσεων και ανατροπών, στην απαραίτητη προετοιμασία και προσαρμογή, μελών και συνεργατών, και, ευρύτερα, στην πρόοδο και στην ανθεκτικότητα, της Ελλάδας και του Ελληνισμού.

Τις τελευταίες δεκαετίες η Ελλάδα έχει περάσει φοβερές δοκιμασίες και κρίσεις. Η απαραίτητη αναγέννηση της Ελλάδος είναι δυνατή. Η χώρα μας εξακολουθεί να έχει πελώριες δυνατότητες ανάπτυξης και δημιουργίας. Η αναγέννηση αυτή πρέπει να στηρίζεται σε συνεχή αυξανόμενη διάδραση

με τον ευρύτερο ελληνισμό σε όλα τα επίπεδα και η οικονομική της ανάπτυξη και ευημερία δεν μπορεί παρά να βασίζεται στις υψηλές και αναδυόμενες τεχνολογίες που ήδη αλλάζουν τον κόσμο. Οι στόχοι και οι αξίες μας δείχνουν με τον καλύτερο τρόπο τις κατευθύνσεις της πορείας και των δράσεων της ΑΛΛΗΛΟΝ. Εκφράζονται σε κάθε εκδήλωση, σε κάθε πρόγραμμα mentoring, σε κάθε δράση μας και φυσικά στο περιοδικό μας e-Άλληλον.

Με περίπου 10.000 μέλη σε περισσότερες από 80 χώρες, πάνω από 15.000 ακόλουθους και πλέον από 350 μέντορες, αποτελούμε μια ζωντανή κοινότητα που ενώνει Έλληνες που προοδεύουν σε όλο τον κόσμο.

Από το 2019 έως σήμερα, η ΑΛΛΗΛΟΝ έχει εξελιχθεί σε έναν αναγνωρισμένο και δυναμικό θεσμό του παγκόσμιου ελληνισμού. Στην πρώτη φάση (2019–2021) πραγματοποιήσαμε τις πρώτες εκδηλώσεις και πιλοτικές συνεργασίες, όπως με το Πανεπιστήμιο Πειραιώς, το AGAPW στη Νέα Υόρκη, το Mikrokosmos στο Τορίνο και εκδηλώσεις στις Βρυξέλλες, ενώ διαμορφώσαμε τις πρώτες θεματικές mentoring και speed mentoring. Στη δεύτερη φάση (2021–2023) εδραιωθήκαμε και ενισχύσαμε τη διεθνή δικτύωση, αναπτύσσοντας συνεργασίες με το Υπουργείο Εξωτερικών και τις Μόνιμες Ελληνικές Αντιπροσωπείες στις Βρυξέλλες, Γενεύη και πιο πρόσφατα στην Νέα Υόρκη, με πανεπιστήμια όπως το ΠαΠει και το ΑΠΘ, με το Ideagen και το ACS, αλλά και με φορείς όπως το ΕΛΙΣΜΕ και το ΚΕΔΙΣΑ. Στην τρίτη φάση (2023–2025) περάσαμε σε περίοδο ταχείας ανάπτυξης, παρουσιάζοντας για πρώτη φορά, στο πρώτο εξάμηνο του 2025, πλήρες εξαμηνιαίο πρόγραμμα εκδηλώσεων με θεματικές που ανταποκρίνονται στις προκλήσεις της εποχής μας.

Η επιτυχία της ΑΜΗΛΟΝ είναι, σε πολύ μεγάλη βαθμό, προϊόν των συνεργασιών αυτών και άλλων, οι οποίες συνεχώς διευρύνονται.

Η δυναμική της κοινότητάς μας αποτυπώνεται σε ορισμένους αριθμούς. Οι συμμετοχές στις εκδηλώσεις αυξήθηκαν από 279 το 2022–2023, σε 560 το 2023–2024 και σε 1.330 το 2024–2025. Οι ομαδικές συνεδρίες συμβουλευτικής έφτασαν συνολικά τις 2.430 για το ακαδημαϊκό έτος 2024–2025, ενώ οι ατομικές συνεδρίες κατ' αίτηση αυξήθηκαν από 33 σε 76 και έπειτα σε 158 την ίδια περίοδο. Το ηλεκτρονικό μας περιοδικό e-Άλληλον συμπλήρωσε τέσσερα χρόνια αδιάλειπτης έκδοσης, με 16 τεύχη, 8 θεματικά ένθετα, 11 βιβλιοπαρουσιάσεις, 234 άρθρα (197 ελληνικά και 37 αγγλικά) και 176 αρθρογράφους, μέλη και μέντορες από την Ελλάδα και τη διασπορά. Το περιοδικό διανέμεται δωρεάν στα περίπου 10.000 μέλη και τους πάνω από 15.000 ακόλουθους, ενώ η ψηφιακή του βιβλιοθήκη προσφέρει εύκολη αναζήτηση άρθρων και αρθρογράφων.

Η ΑΜΗΛΟΝ έχει διανύσει μια αξιοσημείωτη πορεία από το 2019 μέχρι σήμερα. Από λίγες πιλοτικές εκδηλώσεις εξελιχθήκαμε σε δίκτυο με διεθνή εμβέλεια, στρατηγικές συνεργασίες και χιλιάδες συμμετέχοντες σε συνεδρίες mentoring.

Σας καλούμε να γίνετε μέρος αυτής της πορείας. Μαζί, διαμορφώνουμε ένα πιο συνδεδεμένο, δυναμικό και αλληλέγγυο μέλλον, θεμελιωμένο στις αξίες και στους στόχους που συμβάλλουν στην απαραίτητη αναγέννηση της Ελλάδας και του παγκόσμιου ελληνισμού. Ο κάθε Έλληνας που αγαπά την πατρίδα του και ο κάθε ξένος φίλος της Ελλάδας έχει κάτι να πάρει και κάτι να προσφέρει από τους συνοδοιπόρους του στην ΑΜΗΛΟΝ.

Από την ιδέα στην κερδοφορία

Βασίλειος Στοϊδης
Μέντορας Επιχειρηματικότητας ΑΛΛΗΛΟΝ
Founder & C.E.O
[Vasilis Stoidis | LinkedIn](#)

Η επιτυχία επιτυγχάνεται μέσα από τον συγκερασμό πολλών παραγόντων και όχι επειδή ίσως πετύχαμε έναν από αυτούς. Αναλύουμε τους παράγοντες που αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, προκειμένου να οδηγηθούμε από την ιδέα στην κερδοφορία.

Η επιτυχία στην τεχνολογική επιχειρηματικότητα δεν είναι αποτέλεσμα συγκυρίας, αλλά έκφραση μιας ευρύτερης αλληλεπίδρασης παραγόντων που λειτουργούν συντονισμένα. Μια καλή ιδέα αποτελεί σημείο εκκίνησης, αλλά από μόνη της δεν επαρκεί για να εγγυηθεί τη βιωσιμότητα, την αποδοτικότητα ή την κερδοφορία μιας επιχείρησης. Η μετάβαση από την ιδέα στην κερδοφορία απαιτεί συστηματική προσέγγιση, προνοητικότητα και συντονισμένη εκτέλεση σε πολλά επίπεδα. Η ολιστική θεώρηση του επιχειρηματικού εγχειρήματος καθίσταται κρίσιμη, ιδιαίτερα όταν ο στόχος είναι η μακροχρόνια απόδοση και η ουσιαστική ανάπτυξη.

Απαιτείται μία ολιστική προσέγγιση που περιλαμβάνει το σύνολο των παραμέτρων που επηρεάζουν την πορεία ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας από τη σύλληψη της ιδέας μέχρι την επιτυχία στην αγορά. Οι παράγοντες αυτοί δεν λειτουργούν ανεξάρτητα μεταξύ τους αλλά αλληλεπιδρούν, ενισχύοντας ή αποδυναμώνοντας ο ένας τον άλλον. Η επιτυχής διαχείριση τους μεγιστοποιεί την απόδοση επένδυσης (Return on Investment - ROI), μειώνει το ρίσκο σε κάθε στάδιο και μεγιστοποιεί την ευκαιρία.

Στην σημερινή εποχή της πληθώρας προϊόντων και υπηρεσιών, ορισμένοι παράγοντες αποκτούν ακόμα μεγαλύτερη σημασία.

Η εμπειρία χρήστη (User Experience – UX), τόσο σε επίπεδο εφαρμογής όσο και στο ευρύτερο περιβάλλον, αποτελεί έναν από τους πρώτους κρίσιμους

παράγοντες. Η εργονομία, η ευκολία πλοήγησης, η ταχύτητα απόκρισης και η συναισθηματική σύνδεση με το προϊόν συνιστούν στοιχεία που καθορίζουν τη σχέση του χρήστη με το τελικό αποτέλεσμα. Ένα τεχνικά άρτιο προϊόν, αν συνοδεύεται από κακή εμπειρία χρήσης, χάνει σημαντικό μέρος της αξίας του και ενδεχομένως και τον ίδιο τον χρήστη.

Παράλληλα, η στρατηγική τοποθέτηση και η ταυτότητα του brand παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαφοροποίηση, την αναγνωρισιμότητα και την εμπιστοσύνη που αποπνέει η επιχείρηση. Το branding δεν είναι συμπληρωματικό στοιχείο· είναι μέρος του ίδιου του προϊόντος. Συγκροτεί την υπόσχεση προς την αγορά, καθορίζει τη συναισθηματική απήχηση και επιδρά άμεσα στις αποφάσεις των χρηστών και των επενδυτών.

Η τεχνική υλοποίηση αποτελεί τον πυλώνα που υποστηρίζει την επιχειρηματική πρόταση. Περιλαμβάνει τόσο τη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων όσο και την αποθήκευση, την ανάλυση και την αξιοποίησή τους μέσα από μηχανισμούς αυτοματοποίησης, μηχανικής μάθησης ή καινοτόμων εργαλείων. Παράλληλα, η ανάπτυξη της ίδιας της εφαρμογής ή πλατφόρμας απαιτεί προσεκτική επιλογή τεχνολογιών, καθαρή αρχιτεκτονική και ευελιξία στην επεκτασιμότητα. Η υποδομή φιλοξενίας επίσης είναι μέρος της αξιοπιστίας και της ασφάλειας του συνόλου. Η τεχνική υλοποίηση, όταν σχεδιάζεται σωστά, μπορεί να προσφέρει όχι μόνο ένα λειτουργικό προϊόν, αλλά και τεχνογνωσία ή στοιχεία που μπορούν να κατοχυρωθούν ως πνευματική ιδιοκτησία. Αυτά περιλαμβάνουν μοναδικούς αλγόριθμους, αυτοματισμούς, εξατομικευμένο λογισμικό ή καινοτόμους τρόπους διαχείρισης δεδομένων, τα οποία ενισχύουν τη στρατηγική αξία της επιχείρησης.

Στον χώρο της τεχνολογίας, όπου τα συστήματα είναι δυναμικά και απαιτούν συνεχή παρακολούθηση και οι προσδοκίες των χρηστών υψηλές, η συντήρηση και η άμεση τεχνική υποστήριξη είναι βασικές προϋποθέσεις λειτουργίας. Γι' αυτό η επιχειρησιακή συνέχεια ενισχύει την αίσθηση σταθερότητας και την αξιοπιστία που αποπνέει μια επιχείρηση.

Κανένας σχεδιασμός, όμως, δεν μπορεί να αγνοεί τις οικονομικές παραμέτρους. Ο χρηματοοικονομικός σχεδιασμός, οι ρεαλιστικές προβλέψεις, η διαχείριση κόστους και η προετοιμασία για μελλοντικές φάσεις χρηματοδότησης ή επέκτασης αποτελούν τη ραχοκοκαλιά κάθε σοβαρής επιχειρηματικής προσπάθειας. Η κερδοφορία δεν προκύπτει μόνο από το έσοδο, αλλά από την ισορροπία μεταξύ κόστους, επένδυσης και στρατηγικού σχεδιασμού.

Συμπληρωματικά προς όλα τα παραπάνω, το κατάλληλο marketing είναι απαραίτητο για τη διάχυση της πρότασης στο κατάλληλο κοινό. Το marketing δεν λειτουργεί αυτόνομα αλλά ως βασικό εργαλείο επικοινωνίας της αξίας του προϊόντος (Unique Value Proposition - UVP) στο κατάλληλο κοινό (Ideal Customer Profile - ICP). Είναι εξαιρετικά σημαντικό να σημειωθεί ότι για να μπορέσει το Marketing να αποδώσει, τα προαναφερθέντα UVP και ICP πρέπει να έχουν εντοπιστεί.

Η επιχειρηματικότητα είναι και προσωπική διαδρομή. Η παρουσία έμπειρων καθοδηγητών (mentors), ειδικά στα πρώτα στάδια, μπορεί να αποδειχθεί καθοριστική. [Σημείωση αρχισυντάκτη: Η [Συμβουλευτική της ΑΜΗΛΑΟΝ](#) αποτελεί ένα θεμέλιο λίθο του δικτύου μας. Οι εθελοντές Μέντορες της ΑΜΗΛΑΟΝ είναι, πρόθυμοι να μοιραστούν αφλοκερδώς την εμπειρία τους όταν αυτό τους ζητηθεί από άλλα μέλη.] Ο ρόλος τους δεν περιορίζεται σε συμβουλές αλλά εκτείνεται σε στρατηγική σκέψη, δικτύωση, διαχείριση κρίσεων και εξισορρόπηση αποφάσεων.

Η εφαρμογή όλων των παραπάνω οδηγεί σε μια ουσιαστική και μεθοδική προσέγγιση του Ελάχιστου Βιώσιμου Προϊόντος (Minimum Viable Product – MVP). Το MVP δεν είναι τεχνικό ορόσημο αλλά στρατηγικό εργαλείο. Αποτελεί την πρώτη λειτουργική μορφή της ιδέας, σχεδιασμένη για να επιβεβαιώσει την αξία της με πραγματικά δεδομένα από την αγορά, να μειώσει το ρίσκο και να επιτρέψει ταχύτερη λήψη αποφάσεων. Ένα σωστά υλοποιημένο MVP επιτρέπει τη γρήγορη είσοδο στην αγορά, με ελεγχόμενο κόστος και εστιασμένες λειτουργίες, αποφεύγοντας τη φθορά από υπερβολική ανάπτυξη πριν την επιβεβαίωση της επιχειρηματικής υπόθεσης.

Η διαδρομή από την ιδέα στην κερδοφορία είναι συστηματική. Η επιτυχία

European Defence: From financing innovation to ensuring the necessary skills to support it. Part II

Michalis Ketselidis

Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Senior Expert, Defence Industry and Space, General Secretariat of the European Commission

[Michalis Ketselidis | LinkedIn](#)

Geopolitical developments and the pace of technological change will certainly soon result in an increase of investments in critical technologies related to defence and security. The next challenge for Europe will be to make sure we develop the good match between skills and labour market demands.

[The first part of this article appeared in the March 2025 magazine (pages 43-44)]

The current EU funding programmes (Multiannual Financial Framework 2021-2027) have no dedicated funding for defence related skills. There are however two general purpose programmes targeting skills:

- a. Marie Skłodowska-Curie Action (MSCA): With a budget of 6,6 Bn€, the Marie Skłodowska Curie Actions (MSCA) support career and skills development, as well as mobility of researchers.
- b. Alliances of Universities: Under Horizon 2020 (2014-2020) and under Horizon Europe (2021-2027), 45 alliances received funding of 2 – 5 million Euros for a 4-year operation. Alliances support cross-University mobility, the creation of innovation hubs with the private sector, etc.

And in addition, the European Defence Fund (EDF) supports academia by promoting defence-related research in master's theses and PhDs.

However, things are changing. Firstly, the von der Leyen 2 Commission (2024-2029) has a Vice President responsible for skills (Roxana Mînzatu) and a Commissioner responsible for defence and space (Andrius Kubilius).

Secondly, the need to address the shortage for defence skills has been recognised several times by the Commission in 2025.

- i. 'Union of Skills' Communication - COM(2025) of 05.03.2025:

'Europe faces a growing challenge in meeting the demand for skilled talent in STEM fields (Science, Technology, Engineering, Mathematics), especially in strategic sectors like clean and circular technologies, digital technologies, aerospace, and defence.

While we produce highly qualified professionals, their quantity is insufficient to bridge the gaps. In defence, aerospace and fusion technologies, advanced STEM skills are essential to reduce dependence on non-EU suppliers and develop next-generation capabilities. Between 2015 and 2022, there was an overall decrease (-7%) of doctoral graduates in STEM fields, with numbers falling for natural science, mathematics and statistics (-13.1%) and, for ICT-information, and communication technologies (-25.5%); and only increasing in engineering, manufacturing and construction (+9.4%)

A review will be made of existing academies, including Net-Zero Industry Academies, to assess factors of success. Based on this analysis, a targeted

number of academies will be rolled-out, building on the most successful models, to deliver the skills needed by industry for the green and digital transition and the Clean Industrial Deal. They should target strategic sectors such as defence, automotive, the circular economy, wind, grids, food, digital fields such as AI, Quantum, Virtual Worlds and Semiconductors.'

ii. White Paper for European Defence – Readiness 2030 (JOIN(2025) 120 of 19.03.2025

'Closing the capability gaps includes covering the complete capability development cycle in the defence sector, from research to acquisition to operation and maintenance. The success of this approach relies on the availability of technological skills and innovative talent within the defence industry, including supply chain players from SMEs to prime contractors. Although the European defence sector has skilled and specialised employees, a large-scale defence industrial rampup will require industry to attract, train, employ, up- and reskill far more talent, from technicians to engineers and specialised experts

The fast and complex evolution of technologies is creating opportunities for new types of jobs and is demanding a renewal in skill sets. Defence industry employees will need to effectively process, exploit and disseminate data and exploit novel technologies in new capability areas such as autonomous systems, cybersecurity systems, intelligent information systems or highperformance computing systems.

The European defence industry will need to compete with other sectors for similar skills while, at the same time, its expansion will create opportunities for reskilling / upskilling for redundant jobs from other industrial sectors.

iii. EU Startup and Scaleup Strategy – COM(2025) 270 of 28.05.2025

To address the talent gap, it is essential to improve entrepreneurial education, ensuring that students acquire the skills, mindset, and resilience necessary to innovate and create jobs. Programs should be better aligned with industry needs to equip students with practical knowledge.

So what are the necessary skills for defence innovation and how to get them?

Here are a few notes based on (a) the discussions at the "[2nd European Conference on Skills in the EU Defence Ecosystem](#)" held in Thessaloniki, Greece, on 26-27 November 2024 and b) work done by the Aerospace and Defence Industry association and the [ASSETS+ project](#) that was funded by the Pact for skills.

A. There are hard skills (STEM mainly) and soft skills (presentation, communication, marketing, business development, legal). Hard skills are far more important than soft skills that are simply desirable.

B. Defence industry requires multisectoral skills so education providers must also adapt and provide multisectoral courses.

C. Soft skills can be developed from secondary school. Teaser programmes for young students and professionals to understand basic military skills.

D. The current workforce is already digitally skilled. But we need more STEM graduates, more people who understand maths. To prioritise, we should identify (i) skills that cut across different disciplines and (ii) needed professional profiles.

E. Change national incentives and success criteria for universities. National ranking and funding should not only be based on numbers of papers (that few will read anyway) but also on number of business people who work with the University.

F. Give incentives to young people or workers ready to reskill: job stability, national and societal responsibility; career versatility based on learning of dual use technologies; working on cutting edge technologies; showcase success stories.

G. Here are some examples of specialised skills we need today: (a) system engineers able to integrate different systems and technologies, (b) maintenance engineers (during a war, maintenance and repair of equipment immediately becomes a priority) (c) production engineers (able to organise the mass production of a product).

H. Possible measures include: industrial PhDs; mapping skills in industry and aligning university curricula accordingly; invitations for University lectures to industrial and military professionals; MSc targeted programmes; inter-sectoral internships (academia to field, military to academia; academia to industry); security clearances for students; mentorship programmes for industry staff; joint MSc degrees (e.g. maths and ICT; or among different Universities); digital online platforms dedicated to defence where applicants can upload CVs and industry can find them.

Μέντορες επιχειρηματικότητας

Κωνσταντίνος Χασιώτης

- Δικηγόρος στη CGS Law Offices
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους επαγγελματίες και φοιτητές στον κλάδο της Νομικής
- Ελλάδα

Απόστολος Θασίτης

- Business Development Manager στη Bosch
- Προσφέρει καθοδήγηση σε προπτυχιακούς φοιτητές, νέους επαγγελματίες ή μάντζερ που ενδιαφέρονται να εξελίξουν την καριέρα τους
- Ελλάδα

Αναστασία Αδάμη

- Στέλεχος Fundraising και Συνεργασιών στο Ινστιτούτο Οδικής Ασφάλειας (Ι.Ο.ΑΣ.) «Πάνος Μυλωνάς»
- Παροχή συμβουλών σε φοιτητές πανεπιστημίου για σπουδές και την καριέρα τους και νέους επαγγελματίες στον τουριστικό τομέα για την αξιολόγηση και βελτίωση της στρατηγικής τους, των πλάνων μάρκετινγκ και των δημοσίων σχέσεων
- Ελλάδα

Πάνος Σκλιάμης

- CEO και ιδρυτής της Spin Analytics
- Προσφέρει συμβουλές σε όσους ασχολούνται με την τεχνολογία, το εμπόριο, τα χρηματοοικονομικά και τα ναυτιλιακά και αναζητούν να αναπτύξουν την επιχείρησή τους, το brand τους και τη στρατηγική εξέλιξη
- Ην. Βασίλειο

Σπουδών και καριέρας

Μαρία Γκουντούμα

- Σύμβουλος στον Ευρωπαϊκό Εκτελεστικό Οργανισμό για την Υγεία και τον Ψηφιακό τομέα
- Προσφέρει συμβουλές σε όσους επιθυμούν να εξερευνήσουν τις δυνατότητές τους και να επιλέξουν το επόμενο τους βήμα (σε σπουδές και εργασία)
- Βρυξέλλες

Εύη Μουτσιπάη

- Σύμβουλος στη EuroCommerce
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους επαγγελματίες και φοιτητές που ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν καριέρα σε συμβουλευτικές εταιρείες ή να συνεχίσουν τις σπουδές τους στην Ευρώπη
- Βρυξέλλες

Κωνσταντίνος Παπαστεργίου

- Στέλεχος για την Καταπολέμηση Οικονομικού Εγκλήματος στην Τράπεζα της Ελλάδος
- Προσφέρει συμβουλές σε νέους που επιθυμούν να ακολουθήσουν παρόμοια επαγγελματική πορεία στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, καθώς και στελέχη επιχειρήσεων που αναζητούν καταρτισμένους και έμπειρους εργαζομένους στον τομέα του οικονομικού εγκλήματος
- Ελλάδα

Φωτεινή Σαρμηχαϊλίδου

- Ακαδημαϊκός και Ερευνήτρια
- Προσφέρει καθοδήγηση σε φοιτητές θετικών επιστημών που βρίσκονται στην επιλογή σπουδών τους και νέους επιστήμονες που επιθυμούν να ακολουθήσουν την επιστημονική έρευνα
- Ελλάδα

Μέντορες καριέρας

Marina-Vasileia Mafreda

- Ψυχοθεραπεύτρια
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους που επιθυμούν καριέρα ή εκπαίδευση στην Ψυχολογία, Ψυχοθεραπεία και Συμβουλευτική, καθώς και εμπειρία σε δομές ψυχικής υγείας στην Ελλάδα και το εξωτερικό
- Ελλάδα

Χρήστος Σαραγιώτης

- Αξιωματικός Σεισμικών & Ακουστικών Μετρήσεων στην Comprehensive Nuclear-Test-Ban Treaty Organization
- Προσφέρει συμβουλές σε απόφοιτους Ηλεκτρολόγων Μηχανικών, Πληροφορικής ή Θετικών Επιστημών με καριέρα που συνδυάζει προγραμματισμό, μηχανική λογισμικού, έρευνα και διαχείριση έργων διεθνώς
- Αυστρία

Παναγιώτης Σελέκος

- Υπεύθυνος Τμήματος Ορκωτών Ελεγκτών της PWC
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους που επιδιώκουν καριέρα στις Big 4, πάνω σε θέματα χρηματοοικονομικών
- Ελλάδα

Χρήστος Ταβανίδης - Παναγιωτίδης

- Σύμβουλος Επιχειρήσεων στην IBM
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους που επιθυμούν μια καριέρα σε τμήματα IT και συμβουλευτικής
- Σλοβακία

Young mentors

Μάριος Δαμασκός

- Σύμβουλος Ανθρωπίνου Δυναμικού
- Προσφέρει καθοδήγηση σε φοιτητές, ειδικά σε ιδιωτικά, μη κερδοσκοπικά, εκπαιδευτικά ιδρύματα εντός της ΕΕ & ΗΒ, πτυχιούχους & νέους επαγγελματίες
- Ελλάδα

Ευαγγελία Σίσκα

- Δικηγόρος στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο και στην Τράπεζα Παγκόσμια
- Προσφέρει καθοδήγηση σε φοιτητές που ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν καριέρα στα ανθρώπινα δικαιώματα ή να εργαστούν σε ΜΚΟ και διεθνείς οργανισμούς, όπως και να συνεχίσουν σπουδές στις Ηνωμένες Πολιτείες
- Ελλάδα

Αντί Επιλόγου

Ο Θεσμός των Ευρωπαϊκών Ετών

Χρήστος Μπεζιρτζόγλου
Μέντορας Καριέρας ΑΛΛΗΛΟΝ
Στέλεχος Ευρωπαϊκής Επιτροπής
[Christos Bezirtzoglou | LinkedIn](#)

- Προώθηση νέων πολιτικών ή ενίσχυση υπαρχουσών.
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των πολιτών.

Το τελευταίο Ευρωπαϊκό Έτος υπήρξε το 2023-24 – [Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιότητων](#).

Κατά την διάρκεια του έτους βοηθήθηκαν άνθρωποι να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για ποιοτικές θέσεις εργασίας, ενώ υποστηρίχθηκαν εταιρείες στη διαχείριση ελλείψεων δεξιοτήτων στην Ευρώπη, διότι η ύπαρξη ενός εργατικού δυναμικού με περιζήτητες δεξιότητες είναι σημαντική για τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα. Το έτος βοήθησε να διασφαλιστεί ότι οι πράσινες και ψηφιακές μεταβάσεις είναι κοινωνικά δίκαιες.

Παρόλο που τα Ευρωπαϊκά Έτη οδηγούν συχνά σε αυξημένη προσοχή και χρηματοδότηση, η πραγματική τους επίδραση διαφέρει. Ορισμένοι επικριτές θεωρούν ότι αποτελούν κυρίως συμβολικές ενέργειες χωρίς ουσιαστική συνέχεια, ενώ άλλοι αναγνωρίζουν τη συνεισφορά τους στη χάραξη πολιτικών και στην ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών.

Συμπεράσματα

Τα Ευρωπαϊκά Έτη στέλνουν ένα ισχυρό πολιτικό μήνυμα από την πλευρά των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κυβερνήσεων των κρατών μελών της ότι τα συγκεκριμένα θέματα θα συμπεριληφθούν στον σχεδιασμό των μελλοντικών ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών για να επωφεληθούν οι ευρωπαίοι πολίτες.

Τα Ευρωπαϊκά Έτη είναι εκστρατείες ευαισθητοποίησης πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα, με σκοπό την ενθάρρυνση της δημόσιας συζήτησης και του διαλόγου εντός αλλά και μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα Ευρωπαϊκά Έτη διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση πολιτικών και κοινωνικού διαλόγου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αποτελούν ευκαιρίες για συλλογική δράση σε σημαντικά θέματα, ενισχύοντας τις αξίες της ευρωπαϊκής ενότητας, ποικιλομορφίας και συνεργασίας.

Το πρώτο ευρωπαϊκό έτος — το Ευρωπαϊκό Έτος Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Βιοτεχνίας — χρονολογείται το 1983. Έκτοτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει ευρωπαϊκά έτη με θεματικούς τομείς που κυμαίνονται από την υγεία και την περιβάλλον, τον πολιτισμό και την εκπαίδευση, μέχρι την επιχειρηματικότητα, την ασφάλεια και την καταπολέμηση των διακρίσεων. Η πρόταση της Επιτροπής συνήθως προβλέπει ειδικό προϋπολογισμό για να συμβάλει στην επιδότηση τοπικών, εθνικών και διασυνοριακών έργων στο πλαίσιο του θεματικού τομέα, που πρέπει να εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Αν και τα Ευρωπαϊκά Έτη πραγματοποιούνται πάνω από 40 χρόνια, δεν λαμβάνουν χώρα απαραίτητα κάθε χρόνο.

Στόχοι των Ευρωπαϊκών Ετών

Η ιδέα του Ευρωπαϊκού Έτους εισήχθη για να αναδείξει κοινές κοινωνικές, πολιτισμικές, οικονομικές ή περιβαλλοντικές προκλήσεις. Κάθε επιλεγμένο θέμα αντικατοπτρίζει μια πιεστική ανησυχία ή μια μακροπρόθεσμη προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πρωτοβουλία συντονίζεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συχνά σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

- Ευαισθητοποίηση του κοινού σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Προώθηση διαλόγου σε διακρατικό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Life is 10% what
happens to you and
90% how you react
to it.

Charles R. Swindoll

BrainyQuote®

"Life is ten percent what happens to you and ninety percent how you respond to it."

Charles R. Swindoll

 ALLILONnet

 allilon

 @ALLILONnet

ISSN 2732-7701